



**SPRAWOZDANIE
NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA
z BADANIA ROCZNEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO**

***Dla Zebrania Przedstawicieli
i Rady Nadzorczej
Kujawsko - Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego***

Opinia

Przeprowadziliśmy badanie rocznego sprawozdania finansowego **Kujawsko-Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego** (zwanego dalej Bankiem) z siedzibą przy ul. Żabiej 6, 87-800 Włocławek, na które składają się:

- wprowadzenie do sprawozdania finansowego,
- bilans sporządzony na dzień 31 grudnia 2019 roku,
- zestawienie pozycji pozabilansowych na dzień 31 grudnia 2019 roku,

oraz sporządzone za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 roku:

- rachunek zysków i strat,
- zestawienie zmian w kapitale własnym,
- rachunek przepływów pieniężnych,
- dodatkowe informacje i objaśnienia do sprawozdania finansowego.

Naszym zdaniem sprawozdanie finansowe:

- przedstawia rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej Banku na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz jego wyniku finansowego i przepływów pieniężnych za rok obrotowy zakończony w tym dniu, zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości („ustawa o rachunkowości” – t.j. Dz.U. z 2019r. p. 351, z późn. zm.) oraz przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości,
- jest zgodne co do formy i treści z obowiązującymi Bank przepisami prawa oraz jego statutem,
- zostało sporządzone na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych zgodnie z przepisami rozdziału 2 ustawy o rachunkowości.

Niniejsza opinia jest spójna ze sprawozdaniem dodatkowym dla Komitetu Audytu, które wydaliśmy dnia 29 kwietnia 2020 roku.

Podstawa opinii

Nasze badanie przeprowadziliśmy zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Badania w wersji przyjętej jako Krajowe Standardy Badania przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów („KSB”) oraz stosownie do ustawy z dnia 11 maja 2017r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich i nadzorze publicznym („ustawa o biegłych rewidentach” - Dz. U. z 2019 r., poz. 1421 z późn. zm.) oraz Rozporządzenia UEnr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego („Rozporządzenie UE” - Dz. U. UE L158).

Nasza odpowiedzialność zgodnie z tymi standardami została dalej opisana w sekcji naszego sprawozdania „Odpowiedzialność biegłego rewidenta za badanie sprawozdania finansowego”.

SPRAWOZDANIE
NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA
z BADANIA ROCZNEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Niezależność

Jesteśmy niezależni od Banku zgodnie z Kodeksem etyki zawodowych księgowych Międzynarodowej Federacji Księgowych („Kodeks IFAC”) przyjętym uchwałami Krajowej Rady Biegłych Rewidentów oraz z innymi wymogami etycznymi, które mają zastosowanie do badania sprawozdań finansowych w Polsce. Wypełniliśmy nasze inne obowiązki etyczne zgodnie z tymi wymogami i Kodeksem IFAC. W trakcie przeprowadzania badania kluczowy biegły rewident oraz firma audytorska pozostali niezależni od Banku zgodnie z wymogami niezależności określonymi w ustawie o biegłych rewidentach oraz w rozporządzeniu UE.

Uważamy, że dowody badania, które uzyskaliśmy są wystarczające i odpowiednie, aby stanowić podstawę dla naszej opinii.

Kluczowe sprawy badania

Kluczowe sprawy badania są to sprawy, które według naszego zawodowego osądu były najbardziej znaczące podczas badania sprawozdania finansowego za bieżący okres sprawozdawczy. Obejmują one najbardziej znaczące ocenione rodzaje ryzyka istotnego zniekształcenia, w tym ocenione rodzaje ryzyka istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem. Do spraw tych odnieśliśmy się w kontekście naszego badania sprawozdania finansowego jako całości oraz przy formułowaniu naszej opinii oraz podsumowaliśmy naszą reakcję na te rodzaje ryzyka, a w przypadkach, w których uznaliśmy za stosowne przedstawiliśmy najważniejsze spostrzeżenia związane z tymi rodzajami ryzyka.

Nie wyrażamy osobnej opinii na temat tych spraw.

Kluczowa sprawa badania	Jak nasze badanie odniosło się do tej sprawy
Wycena i prezentacja w sprawozdaniu finansowym aktywów finansowych posiadanych przez Bank. W szczególności kwestią szczególnie istotną było zagadnienie dotyczące wyceny aktywów finansowych według wartości godziwej, w odniesieniu do aktywów finansowych nie notowanych na aktywnym rynku regulowanym. (certyfikaty) <u>Punkt 5.3 informacji dodatkowej.</u>	Nasze procedury badania obejmowały: • Omówienia kwestii dotyczących wyceny i prezentacji aktywów finansowych w sprawozdaniu finansowym z Zarządem. • Ocenę polityki rachunkowości w zakresie klasyfikacji poszczególnych aktywów finansowych do kategorii aktywów finansowych oraz w zakresie wyboru metod wyceny w ramach poszczególnych kategorii aktywów finansowych. • Wykonanie procedur: – oceny prawidłowości stosowania polityki rachunkowości Banku w zakresie klasyfikacji aktywów finansowych, – weryfikacji prawidłowości wyceny aktywów finansowych na dzień bilansowy, – weryfikacji prawidłowości ujęcia skutków wyceny aktywów finansowych w ramach rachunku wyników lub jako kapitał z aktualizacji wyceny. • Weryfikację kompletności ujawnień dotyczących aktywów finansowych i ich wyceny w informacji dodatkowej.

SPRAWOZDANIE
NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA
z BADANIA ROCZNEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Kluczowa sprawa badania	Jak nasze badanie odniosło się do tej sprawy
Wycena i prezentacja w sprawozdaniu finansowym aktywów finansowych posiadanych przez Bank. W szczególności kwestią szczególnie istotną było zagadnienie dotyczące wyceny aktywów finansowych utrzymywanych do terminu zapadalności wobec braku ich wykupu przez emitenta w wymaganym terminie. (obligacje) <u>Punkt 5.3 informacji dodatkowej.</u>	Nasze procedury badania obejmowały: - Ocenę polityki rachunkowości w zakresie klasyfikacji poszczególnych aktywów finansowych do kategorii aktywów finansowych oraz w zakresie wyboru metod wyceny w ramach poszczególnych kategorii aktywów finansowych. - Wykonanie procedur: - oceny prawidłowości stosowania polityki rachunkowości Banku w zakresie klasyfikacji aktywów finansowych, - weryfikacji prawidłowości wyceny aktywów finansowych na dzień bilansowy, - weryfikacji prawidłowości ujęcia skutków wyceny aktywów finansowych w ramach rachunku wyników. - Weryfikację kompletności ujawnień dotyczących aktywów finansowych i ich wyceny w informacji dodatkowej.
Wystąpienie przesłanek utraty wartości posiadanych przez Bank akcji SGB – Bank S.A. W połowie roku 2019 Agencja ratingowa EuroRating obniżyła rating kredytowy nadany bankowi SGB-Bank S.A. o jeden stopień (B z B +). W 2018 roku SGB-Bank S.A. wygenerował stratę netto w kwocie 147,5 mln zł. W trakcie roku 2019 SGB-Bank S.A. realizował plan naprawy kapitału, w ramach którego akcjonariusze banku zdecydowali o dokapitalizowaniu w formie emisji akcji na 100 mln zł oraz poprzez emisję BPW w kwocie 150 mln zł. <u>Punkt 10 informacji dodatkowej.</u>	Nasze procedury badania obejmowały: - Omówienie sytuacji finansowej SGB-Bank S.A. z Zarządem banku badanego, - Zapoznanie się z przygotowanym przez Bank testem na utratę wartości aktywa (akcje SGB-Bank S.A.), w oparciu o metodę porównania wartości nabycia posiadanych akcji z wartością aktywów netto. W tym, przeprowadzenie analizy poprawności identyfikacji przez Bank przesłanek utraty wartości, krytyczną ocenę założeń oraz danych wejściowych przyjętych do szacunków i weryfikację poprawności obliczeń. - Sprawdzone założenia oraz poprawność szacunków Zarządu.
Rozpoznawanie przychodów z tytułu odsetek i przychodów z tytułu prowizji i opłat Wartość przychodów z tytułu odsetek oraz przychodów z tytułu prowizji i opłat została szczegółowo wykazana w „Rachunku zysków i strat” w sprawozdaniu finansowym Banku. Ze względu na udział przychodów z tytułu odsetek od kredytów oraz prowizji i opłat w przychodach Banku ogółem zagadnienie to uznajemy za kluczową sprawę badania.	Nasze procedury badania obejmowały: - Analizę środowiska kontroli wewnętrznej w zakresie ujmowania i prezentacji przychodów odsetkowych oraz z tytułu prowizji i opłat, w tym w szczególności w obszarze parametryzacji systemu księgowego banku w zakresie oddziaływującym na sposób ujęcia i wycenę przychodów w księgach rachunkowych; - Analizę polityki rachunkowości Banku w zakresie rozpoznawania przychodów; - Przegląd analityczny w zakresie przychodów odsetkowych i prowizyjnych; - Ocenę istnienia i wyceny przychodów w oparciu o próbę transakcji.

SPRAWOZDANIE
NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA
z BADANIA ROCZNEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Kluczowa sprawa badania	Jak nasze badanie odniosło się do tej sprawy
Ryzyko błędnej (zawyżonej) wyceny wartości bilansowej ekspozycji kredytowych. Spowodowane błędną klasyfikacją ekspozycji kredytowych i w konsekwencji zaniżeniem poziomu utworzonych rezerw celowych i odpisów aktualizujących lub błędnym uwzględnieniem zabezpieczeń pomniejszających podstawę obliczenia rezerw celowych i odpisów aktualizujących należności związane z ekspozycjami kredytowymi. <u>Punkt 35 informacji dodatkowej.</u>	Nasze procedury badania obejmowały: • Analizę modelu organizacyjnego i podziału kompetencji w procesie kredytowym funkcjonującym w Banku. • Zapoznanie się z zaprojektowanym i wdrożonym w Banku wewnętrznym system przeglądu należności i wyceny ekspozycji kredytowych. • Ocena polityki rachunkowości w zakresie tworzenia rezerw celowych i odpisów aktualizujących wartość należności, w tym zgodności polityki z obowiązującymi regulacjami prawnymi. • Procedury analityczne w zakresie struktury i dynamiki zmian salda należności kredytowych oraz parametrów odzwierciedlających jakość portfela kredytowego (udział kredytów zagrożonych, wskaźnik pokrycia rezerwami celowymi). • Analizę obliża kredytowego Banku. • Badanie częstotliwości i poprawności funkcjonowania kontroli w środowisku IT w zakresie procesu automatycznej klasyfikacji ekspozycji kredytowych, w oparciu o kryterium terminowości spłat, do właściwych kategorii ryzyka ustanowionych w stosownych przepisach na potrzeby tworzenia rezerw celowych i odpisów aktualizujących. • W odniesieniu do wybranej próby ekspozycji kredytowych przeprowadziliśmy równoległe procedury obejmujące badanie szczegółowe (wiarygodności) ekspozycji kredytowych oraz przetestowaliśmy efektywność kluczowych kontroli m.in. w zakresie: – poprawności klasyfikacji ekspozycji kredytowych do kategorii ryzyka ustanowionych w stosownych przepisach na potrzeby tworzenia rezerw celowych i odpisów aktualizujących, – adekwatności i poprawności kalkulacji wysokości naliczonych rezerw celowych i odpisów aktualizujących, – oceny zasadności skorzystania z możliwości pomniejszenia podstawy kalkulacji rezerw celowych i odpisów aktualizujących w związku z ustanowionymi zabezpieczeniami, – prowadzenia i zachowania częstotliwości monitoringu sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika, – prowadzenia i zachowania częstotliwości przeglądu i aktualizacji jakości i wyceny zabezpieczeń kredytowych.
Szacunki dotyczące zwrotów prowizji w przypadku przedterminowych spłat kredytów W dniu 11 września 2019 r. TSUE (sygn.. Akt C 383/18) wydał orzeczenie w sprawie zakresu kosztów kredytu konsumenckiego podlegających obniżeniu w przypadku przedterminowej spłaty pożyczek. W konsekwencji od daty orzeczenia, Bank jest zobowiązany do zwrotu prowizji wszystkim klientom dokonującym przedpłat kredytów objętych tymi przepisami.	Nasze procedury badania obejmowały: • Analizę poziomu rezerwy na zwroty prowizji wynikające z dokonanych przez klientów przedpłat kredytów, w tym krytyczną ocenę założeń przyjętych przez Zarząd; • Analizę poziomu zwrotów prowizji wynikających z dokonanych przez klientów przedpłat kredytów po dacie orzeczenia TSUE do dnia bilansowego;

**SPRAWOZDANIE
NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA
z BADANIA ROCZNEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO**

Kluczowa sprawa badania	Jak nasze badanie odniosło się do tej sprawy
Szacunki dotyczące zwrotów prowizji w przypadku przedterminowych spłat kredytów – cd. W związku z tym, Bank utworzył rezerwę na spodziewane zwroty prowizji dotyczące historycznych przedpłat w całym okresie obowiązywania przepisów, w wysokości właściwej. Przepisy wymagają, aby zwrot prowizji dla klienta nastąpił w kwocie odpowiadającej kosztom, które dotyczą okresu, o który skrócony został czas obowiązywania umowy. Ze względu na złożoność szacunków kwot z tytułu zwrotów prowizji należnych klientom uznaliśmy tę kwestię za kluczową sprawę badania. <u>Punkt 36 informacji dodatkowej.</u>	Nasze procedury badania obejmowały – cd: • Analizę stanowiska prawnego dotyczącego przyjętego podejścia do kalkulacji kwoty podlegającej zwrotowi; • Weryfikację przeprowadzonej przez Bank kalkulacji rezerwy, jej matematycznej poprawności oraz danych wsadowych stanowiących podstawę tego wyliczenia; • Ocenę adekwatności zakresu ujawnień w sprawozdaniu finansowym.
Zdarzenia po dniu bilansowym W dniu 11 marca 2020 r. Światowa Organizacja Zdrowia ogłosiła pandemię wirusem SARS-CoV-2. Natomiast w Polsce, dnia 14 marca 2020r. ogłoszono stan zagrożenia epidemicznego, a od dnia 21 marca 2020r. stan epidemii na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej. Nie ulega wątpliwości, że są to istotne okoliczności, które wystąpiły po dacie bilansu, co powoduje, że zastosowanie znajduje art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości. Ponieważ powyższe okoliczności pojawiły się w trakcie badania sprawozdania finansowego konieczne jest podjęcie działań w celu uzyskania dodatkowych dowodów badania na zasadność zastosowania do badanego sprawozdania finansowego art. 7 ust. 2 u.o.r. (zasada ostrożnej wyceny), z którego wynika m.in. nakaz tworzenia rezerw na znane jednostce ryzyko, grożące straty oraz skutki innych zdarzeń. <u>Punkt 57 informacji dodatkowej.</u>	Nasze procedury badania obejmowały: • Analizę zmian w otoczeniu funkcjonowania banków, w tym ocenę podjętych działań przez Zarząd; • Analizę poziomu prolongat terminów spłat zobowiązań kredytowych w zakresie kapitału lub odsetek, • Klasyfikacji ekspozycji kredytowych objętych prolongatami, wraz z oceną ważności operatów stanowiących podstawę pomniejszenia naliczenia rezerw celowych, • Analizę ryzyka przekroczeń limitów wynikających z umów Systemów Ochrony lub innych poziomów nadzorczych • Ocenę adekwatności zakresu ujawnień w sprawozdaniu finansowym

Odpowiedzialność Zarządu i Rady Nadzorczej za sprawozdanie finansowe

Zarząd Banku jest odpowiedzialny za sporządzenie, na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych, sprawozdania finansowego, które przedstawia rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej i wyniku finansowego Banku zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości, przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości oraz obowiązującymi Bank przepisami prawa i statutem, a także za kontrolę wewnętrzną, którą Zarząd uznaje za niezbędną, aby umożliwić sporządzenie sprawozdania finansowego niezawierającego istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem.

SPRAWOZDANIE
NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA
z BADANIA ROCZNEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Sporządzając sprawozdanie finansowe Zarząd Banku jest odpowiedzialny za ocenę zdolności Banku do kontynuowania działalności, ujawnienie, jeżeli ma to zastosowanie, spraw związanych z kontynuacją działalności oraz za przyjęcie zasady kontynuacji działalności jako podstawy rachunkowości, z wyjątkiem sytuacji kiedy Zarząd albo zamierza dokonać likwidacji Banku, albo zaniechać prowadzenia działalności albo nie ma żadnej realnej alternatywy dla likwidacji lub zaniechania działalności.

Zarząd Banku oraz członkowie Rady Nadzorczej są zobowiązani do zapewnienia, aby sprawozdanie finansowe spełniało wymagania przewidziane w ustawie o rachunkowości. Członkowie Rady Nadzorczej są odpowiedzialni za nadzorowanie procesu sprawozdawczości finansowej Banku.

Odpowiedzialność biegłego rewidenta za badanie sprawozdania finansowego

Naszymi celami są uzyskanie racjonalnej pewności czy sprawozdanie finansowe jako całość nie zawiera istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem oraz wydanie sprawozdania z badania zawierającego naszą opinię. Racjonalna pewność jest wysokim poziomem pewności ale nie gwarantuje, że badanie przeprowadzone zgodnie z KSB zawsze wykryje istniejące istotne zniekształcenie. Zniekształcenia mogą powstawać na skutek oszustwa lub błędu i są uważane za istotne, jeżeli można racjonalnie oczekiwać, że pojedynczo lub łącznie mogłyby wpłynąć na decyzje gospodarcze użytkowników podjęte na podstawie tego sprawozdania finansowego.

Zgodnie z § 5 Krajowego Standardu Badania 320, koncepcja istotności stosowana jest przez biegłego rewidenta zarówno przy planowaniu i przeprowadzaniu badania, jak i przy ocenie wpływu rozpoznanych podczas badania zniekształceń oraz nieskorygowanych zniekształceń, jeśli występują, na sprawozdanie finansowe, a także przy formułowaniu opinii biegłego rewidenta. W związku z powyższym, wszystkie opinie i stwierdzenia zawarte w sprawozdaniu z badania są wyrażane z uwzględnieniem jakościowego i wartościowego poziomu istotności ustalonego zgodnie ze standardami badania i zawodowym osądem biegłego rewidenta.

Zakres badania nie obejmuje zapewnienia co do przyszłej rentowności Banku ani efektywności lub skuteczności prowadzenia jej spraw przez Zarząd Banku obecnie lub w przyszłości.

Podczas badania zgodnego z KSB stosujemy zawodowy osąd i zachowujemy zawodowy sceptycyzm, a także:

- identyfikujemy i oceniamy ryzyka istotnego zniekształcenia sprawozdania finansowego spowodowanego oszustwem lub błędem, projektujemy i przeprowadzamy procedury badania odpowiadające tym ryzykom i uzyskujemy dowody badania, które są wystarczające i odpowiednie, aby stanowić podstawę dla naszej opinii. Ryzyko niewykrycia istotnego zniekształcenia wynikającego z oszustwa jest większe niż tego wynikającego z błędu, ponieważ oszustwo może dotyczyć zмовы, fałszerstwa, celowych pominięć, wprowadzenia w błąd lub obejścia kontroli wewnętrznej;
- uzyskujemy zrozumienie kontroli wewnętrznej stosownej dla badania w celu zaprojektowania procedur badania, które są odpowiednie w danych okolicznościach, ale nie w celu wyrażenia opinii na temat skuteczności kontroli wewnętrznej Banku;
- oceniamy odpowiedniość zastosowanych zasad (polityki) rachunkowości oraz zasadność szacunków księgowych oraz powiązanych ujawnień dokonanych przez Zarząd Banku;
- wyciągamy wnioski na temat odpowiedniości zastosowania przez Zarząd Banku zasady kontynuacji działalności jako podstawy rachunkowości oraz, na podstawie uzyskanych dowodów badania, czy istnieje istotna niepewność związana ze zdarzeniami lub warunkami, która może poddawać w znaczącą wątpliwość zdolność Banku do kontynuacji działalności.

SPRAWOZDANIE
NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA
z BADANIA ROCZNEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Jeżeli dochodzimy do wniosku, że istnieje istotna niepewność, wymagane jest od nas zwrócenie uwagi w naszym sprawozdaniu biegłego rewidenta na powiązane ujawnienia w sprawozdaniu finansowym lub, jeżeli takie ujawnienia są nieadekwatne, modyfikujemy naszą opinię. Nasze wnioski są oparte na dowodach badania uzyskanych do dnia sporządzenia naszego sprawozdania biegłego rewidenta, jednakże przyszłe zdarzenia lub warunki mogą spowodować, że Bank zaprzestanie kontynuacji działalności;

- oceniamy ogólną prezentację, strukturę i zawartość sprawozdania finansowego, w tym ujawnienia, oraz czy sprawozdanie finansowe przedstawia będące ich podstawą transakcje i zdarzenia w sposób zapewniający rzetelną prezentację.

Komunikujemy się z Komitetem Audytu w kwestiach dotyczących między innymi, planowania zakresu i czasu przeprowadzenia badania oraz znaczących ustaleń badania, w tym wszelkich znaczących słabości kontroli wewnętrznej, które zidentyfikujemy podczas badania.

Składamy Komitetowi Audytu oświadczenie, że przestrzegaliśmy stosownych wymogów etycznych dotyczących niezależności oraz, że będziemy informować ich o wszystkich powiązaniach i innych sprawach, które mogłyby być racjonalnie uznane za stanowiące zagrożenie dla naszej niezależności, a tam gdzie ma to zastosowanie, informujemy o zastosowanych zabezpieczeniach.

Pośród spraw przekazywanych Komitetowi Audytu ustaliliśmy te sprawy, które były najbardziej znaczące podczas badania sprawozdania finansowego za bieżący okres sprawozdawczy i dlatego uznaliśmy je za kluczowe sprawy badania. Opisujemy te sprawy w naszym sprawozdaniu biegłego rewidenta, chyba że przepisy prawa lub regulacje zabraniają publicznego ich ujawnienia lub gdy, w wyjątkowych okolicznościach, ustalimy, że kwestia nie powinna być przedstawiona w naszym sprawozdaniu, ponieważ można byłoby racjonalnie oczekiwać, że negatywne konsekwencje przeważąłyby korzyści takiej informacji dla interesu publicznego.

Inne informacje, w tym sprawozdanie z działalności

Na inne informacje składa się sprawozdanie z działalności Banku za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2019r. („Sprawozdanie z działalności”).

Odpowiedzialność Zarządu i Rady Nadzorczej

Zarząd Banku jest odpowiedzialny za sporządzenie Sprawozdania z działalności zgodnie z przepisami prawa.

Zarząd Banku oraz członkowie Rady Nadzorczej są zobowiązani do zapewnienia, aby Sprawozdanie z działalności Banku wraz z wyodrębnionymi częściami spełniało wymagania przewidziane w ustawie o rachunkowości.

Odpowiedzialność biegłego rewidenta

Nasza opinia z badania sprawozdania finansowego nie obejmuje Innych informacji.

W związku z badaniem sprawozdania finansowego naszym obowiązkiem jest zapoznanie się z Innymi informacjami, i czyniąc to, rozpatrzenie, czy inne informacje nie są istotnie niespójne ze sprawozdaniem finansowym lub naszą wiedzą uzyskaną podczas badania, lub w inny sposób wydają się istotnie zniekształcone. Jeśli na podstawie wykonanej pracy, stwierdzimy istotne zniekształcenia w Innych informacjach, jesteśmy zobowiązani poinformować o tym w naszym sprawozdaniu z badania.

Naszym obowiązkiem, zgodnie z wymogami ustawy o biegłych rewidentach, jest również wydanie opinii, czy Sprawozdanie z działalności zostało sporządzone zgodnie z przepisami oraz czy jest zgodne z informacjami zawartymi w sprawozdaniu finansowym.

SPRAWOZDANIE
NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA
z BADANIA ROCZNEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Ponadto jesteśmy zobowiązani do zbadania informacji finansowych zawartych w Sprawozdaniu z działalności zgodnie z zakresem opisanym w niniejszym sprawozdaniu z badania oraz wymogami ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Prawo bankowe („Prawo bankowe”).

Opinia o Sprawozdaniu z działalności

Na podstawie wykonanej w trakcie badania pracy, naszym zdaniem, Sprawozdanie z działalności Banku:

- zostało sporządzone zgodnie z art. 49 ustawy o rachunkowości oraz art. 111a ust. 1-2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Prawo bankowe,
- jest zgodne z informacjami zawartymi w sprawozdaniu finansowym.

Ponadto, w świetle wiedzy o Banku i jego otoczeniu uzyskanej podczas naszego badania oświadczamy, że nie stwierdziliśmy w Sprawozdaniu z działalności Banku istotnych zniekształceń.

Sprawozdanie na temat innych wymogów prawa i regulacji

Informacja o przestrzeganiu regulacji ostrożnościowych

Zarząd Banku jest odpowiedzialny za przestrzeganie obowiązujących regulacji ostrożnościowych określonych w odrębnych przepisach a w szczególności za prawidłowe ustalenie współczynników kapitałowych.

Naszym obowiązkiem jest poinformowanie w sprawozdaniu z badania sprawozdania finansowego czy Bank przestrzega obowiązujących regulacji ostrożnościowych określonych w odrębnych przepisach, w szczególności czy Bank prawidłowo ustalił współczynniki kapitałowe.

Dla potrzeb niniejszej informacji za odrębne przepisy rozumiemy Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012, z późn. zm. („CRR”), Prawo bankowe oraz ustawę z dnia 5 sierpnia 2015r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym („ustawa o nadzorze makroostrożnościowym” – Dz.U. z 2019 r. poz. 483).

Celem badania sprawozdania finansowego nie jest przedstawienie opinii w zakresie przestrzegania regulacji ostrożnościowych określonych w odrębnych przepisach wskazanych powyżej, w szczególności o prawidłowym ustaleniu współczynników kapitałowych i opinii takiej nie formułujemy.

W oparciu o przeprowadzone przez nas procedury informujemy, że nie stwierdziliśmy:

- przypadków nieprzestrzegania przez Bank w okresie od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku, obowiązujących regulacji ostrożnościowych, określonych w odrębnych przepisach wskazanych powyżej,
- nieprawidłowości w zakresie ustalenia przez Bank na dzień 31 grudnia 2019 roku współczynników kapitałowych, zgodnie z odrębnymi przepisami wskazanymi powyżej, które miałyby istotny wpływ na sprawozdanie finansowe.

Oświadczenie na temat świadczonych usług niebędących badaniem sprawozdań finansowych

Zgodnie z naszą najlepszą wiedzą i przekonaniem oświadczamy, że nie świadczyliśmy na rzecz Banku usług niebędących badaniem sprawozdań finansowych, w tym nie świadczyliśmy usług niebędących badaniem, które są zakazane na mocy art. 5 ust. 1 rozporządzenia UE oraz art. 136 ustawy o biegłych rewidentach.

SPRAWOZDANIE
NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA
z BADANIA ROCZNEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Wybór firmy audytorskiej

Zostaliśmy wybrani do badania sprawozdania finansowego Banku uchwałą Rady Nadzorczej Kujawsko – Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego nr RN 43/2019 z dnia 25 września 2019r.

Sprawozdanie finansowe Banku badamy nieprzerwanie począwszy od roku obrotowego zakończonego 31 grudnia 2017 roku, to jest przez 3 kolejne lata.

Kluczowym biegłym rewidentem odpowiedzialnym za badanie, którego rezultatem jest niniejsze sprawozdanie niezależnego biegłego rewidenta, jest Łucja Frelich – Biegły rewident nr 885.

Działający w imieniu:

Związku Rewizyjnego Banków Spółdzielczych w Poznaniu - firmy audytorskiej nr 1671
z siedzibą przy ul. Mielżyńskiego 20, 61-725 Poznań

Kluczowy Biegły rewident
Nr w rejestrze 885
/-/
Łucja Frelich



Signed by /
Podpisano przez:

Łucja Frelich

Date / Data: 2020-
04-29 08:59

Poznań, dnia 29 kwietnia 2020 roku

BILANS BANKU

sporządzony na dzień 31-12-2019

	Aktywa	Stan na koniec roku:	
		bieżącego	ubiegłego
I	Kasa, operacje z Bankiem Centralnym		
	1. W rachunku bieżącym	6 470 406,45	6 922 654,84
	2. Rezerwa obowiązkowa	6 470 406,45	6 922 654,84
	3. Inne środki	0,00	0,00
II	Dłużne papiery wartościowe uprawnione do redyskontowania w Banku Centralnym	0,00	0,00
III	Należności od sektora finansowego		
	1. W rachunku bieżącym	200 489 244,27	164 620 359,20
	2. Terminowe	52 630 266,25	53 151 202,56
IV	Należności od sektora niefinansowego	147 858 978,02	111 469 156,64
	1. W rachunku bieżącym	403 799 120,78	392 316 290,23
	2. Terminowe	47 596 396,63	47 548 143,67
V	Należności od sektora budżetowego	356 202 724,15	344 768 146,56
	1. W rachunku bieżącym	17 096 479,05	13 734 087,15
	2. Terminowe	0,00	0,00
VI	Należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu	17 096 479,05	13 734 087,15
VII	Dłużne papiery wartościowe	0,00	0,00
	1. Banków	35 744 676,97	31 345 651,16
	2. Budżetu Państwa i budżetów terenowych	31 306 857,14	24 992 700,00
	3. Pozostałe	2 815 224,62	4 324 345,16
VIII	Udziały lub akcje w jednostkach zależnych	1 622 595,21	2 028 606,00
	1. W instytucjach finansowych	0,00	0,00
	2. W pozostałych jednostkach	0,00	0,00
IX	Udziały lub akcje w jednostkach współzależnych	0,00	0,00
	1. W instytucjach finansowych	0,00	0,00
	2. W pozostałych jednostkach	0,00	0,00
X	Udziały lub akcje w jednostkach stowarzyszonych	0,00	0,00
	1. W instytucjach finansowych	0,00	0,00
	2. W pozostałych jednostkach	0,00	0,00
XI	Udziały lub akcje w innych jednostkach	0,00	0,00
	1. W instytucjach finansowych	8 412 402,32	7 112 614,30
	2. W pozostałych jednostkach	8 410 342,32	7 110 342,32
XII	Pozostałe papiery wartościowe i inne aktywa finansowe	2 060,00	2 271,98
XIII	Wartości niematerialne i prawne, w tym:	8 579 034,20	8 931 239,16
	- wartość firmy	456 809,37	523 446,97
XIV	Rzeczowe aktywa trwałe	0,00	0,00
XV	Inne aktywa	6 893 033,28	6 405 875,68
	1. Przejęte aktywa do zbycia	878 635,14	898 350,75
	2. Pozostałe	0,00	0,00
XVI	Rozliczenia międzyokresowe	878 635,14	898 350,75
	1. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	2 016 723,77	1 912 513,82
	2. Pozostałe rozliczenia międzyokresowe	1 857 979,00	1 681 115,00
XVII	Należne wpłaty na kapitał (fundusz) podstawowy	158 744,77	231 398,82
XVIII	Akcje własne	0,00	0,00
	SUMA AKTYWÓW	0,00	0,00
		690 836 565,60	634 723 083,26

BILANS BANKU
sporządzony na dzień 31-12-2019

	Pasywa	Stan na koniec roku:	
		bieżącego	ubiegłego
I	Zobowiązania wobec Banku Centralnego	0,00	0,00
II	Zobowiązania wobec sektora finansowego		
	1. W rachunku bieżącym	19 359 475,26	20 374 808,95
	2. Terminowe	7 109 318,86	8 917 791,11
		12 250 156,40	11 457 017,84
III	Zobowiązania wobec sektora niefinansowego		
	1. Rachunki oszczędnościowe, w tym:	526 151 520,04	491 939 096,55
	a) bieżące	336 851 421,08	317 908 500,21
	b) terminowe	217 783 602,16	202 872 748,30
	2. Pozostałe, w tym:	119 067 818,92	115 035 751,91
	a) bieżące	189 300 098,96	174 030 596,34
	b) terminowe	144 339 450,85	136 478 796,82
		44 960 648,11	37 551 799,52
IV	Zobowiązania wobec sektora budżetowego		
	1. Bieżące	69 731 176,72	50 033 526,33
	2. Terminowe	43 173 325,10	31 272 179,25
		26 557 851,62	18 761 347,08
V	Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	0,00	0,00
VI	Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	5 050 558,51	5 067 170,00
VII	Inne zobowiązania z tytułu instrumentów finansowych	0,00	0,00
VIII	Fundusze specjalne i inne zobowiązania	2 480 695,95	3 382 724,91
IX	Koszty i przychody rozliczane w czasie	882 008,63	994 390,70
	1. Rozliczenia międzyokresowe kosztów	249 009,05	255 130,00
	2. Ujemna wartość firmy	0,00	0,00
	3. Pozostałe rozliczenia międzyokresowe przychodów	632 999,58	739 260,70
X	Rezerwy	5 743 753,24	5 151 535,36
	1. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	1 058 570,00	1 024 617,00
	2. Pozostałe rezerwy	4 685 183,24	4 126 918,36
XI	Zobowiązania podporządkowane	3 988 572,19	3 980 911,90
XII	Kapitał (fundusz) podstawowy	1 303 500,00	1 319 500,00
XIII	Kapitał (fundusz) zapasowy	50 851 645,04	47 404 066,29
XIV	Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny	1 057 673,52	1 388 023,52
XV	Pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe	108 000,00	108 000,00
	1. Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	0,00	0,00
	2. Pozostałe	108 000,00	108 000,00
XVI	Zysk (strata) z lat ubiegłych	0,00	0,00
XVII	Zysk (strata) netto	4 127 986,50	3 579 328,75
XVIII	Odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego (wielkość ujemna)	0,00	0,00
	SUMA PASYWÓW	690 836 565,60	634 723 083,26
	Współczynnik wypłacalności	15,69%	15,25%

Osoba, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych:

Renata Skowrońska
DYREKTOR WYDZIAŁU
RACHUNKOWO-FINANSOWEGO
Podpis: GŁÓWNY KSIĘGOWY

Data: 2019-03-20

Renata Skowrońska

ZARZĄD BANKU

KUJAWSKO-DOBZYŃSKI
BANK SPÓŁDZIELCZY

(podpisy członków Zarządu)

Prezes Zarządu
KDBS

Cezary Maciejewski

WICEPREZES ZARZĄDU
KDBS

Małgorzata Matejkowska

WICEPREZES ZARZĄDU
KDBS

Mirosław Gniady

POZYCJE POZABILANSOWE

sporządzony na dzień 31-12-2019

	Treść informacji	Stan na koniec roku:	
		bieżącego	ubiegłego
I	Zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane	38 595 057,42	45 701 800,14
	1. Zobowiązania udzielone	38 595 057,42	45 701 800,14
	a) finansowe	32 788 988,94	41 840 966,68
	b) gwarancyjne	5 806 068,48	3 860 833,46
	2. Zobowiązania otrzymane	0,00	0,00
	a) finansowe	0,00	0,00
	b) gwarancyjne	0,00	0,00
II	Zobowiązania związane z realizacją operacji kupna/sprzedaży	0,00	0,00
III	Pozostałe	343 661 284,78	149 749 266,13

Osoba, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych:

Renata Skowrońska
DYREKTOR WYDZIAŁU
RACHUNKOWO-FINANSOWEGO
GŁÓWNY KSIĘGOWY

Podpis:Renata Skowrońska.....

Data: 2019-03-20

ZARZĄD BANKU

KUJAWSKO-DOBZYŃSKI
BANK SPÓŁDZIELCZY

(podpisy członków Zarządu)

Prezes Zarządu
KDBS

Cezary Maciejewski

WICEPREZES ZARZĄDU
KDBS

Małgorzata Matejkowska

WICEPREZES ZARZĄDU
KDBS

Miroslaw Gniady

Rachunek zysków i strat
sporządzony za okres od 01-01-2019 do 31-12-2019

	Treść informacji	Stan okresu:	
		bieżącego	ubiegłego
I	Przychody z tytułu odsetek		
	1. Od sektora finansowego	22 478 927,72	21 350 804,02
	2. Od sektora niefinansowego	2 176 131,16	1 908 554,42
	3. Od sektora budżetowego	17 857 414,22	17 582 113,04
	4. Z papierów wartościowych o stałej kwocie dochodu	1 699 858,17	1 216 700,29
II	Koszty odsetek	745 524,17	643 436,27
	1. Od sektora finansowego	4 377 713,58	4 142 962,01
	2. Od sektora niefinansowego	227 920,78	181 678,00
	3. Od sektora budżetowego	3 485 456,18	3 402 702,24
III	Wynik z tytułu odsetek (I-II)	664 336,62	558 581,77
IV	Przychody z tytułu prowizji	18 101 214,14	17 207 842,01
V	Koszty prowizji	5 600 086,80	5 475 403,53
VI	Wynik z tytułu prowizji (IV-V)	772 789,41	696 601,86
VII	Przychody z udziałów lub akcji, pozostałych papierów wartościowych i innych instrumentów finansowych, o zmiennej kwocie dochodu	4 827 297,39	4 778 801,67
	1. Od jednostek zależnych	0,00	0,00
	2. Od jednostek współzależnych	0,00	0,00
	3. Od jednostek stowarzyszonych	0,00	0,00
	4. Od pozostałych jednostek	0,00	0,00
VIII	Wynik operacji finansowych	0,00	0,00
	1. Papierami wartościowymi i innymi instrumentami finansowymi	-640 377,11	-236 269,06
	2. Pozostałych	-640 377,11	-236 269,06
IX	Wynik z pozycji wymiany	0,00	0,00
X	Wynik z działalności bankowej	102 188,95	111 311,32
XI	Pozostałe przychody operacyjne	22 390 323,37	21 861 685,94
XII	Pozostałe koszty operacyjne	1 134 186,71	379 028,68
XIII	Koszty działania banku	207 345,13	64 534,78
	1. Wynagrodzenia	15 007 684,83	15 867 314,82
	2. Ubezpieczenia i inne świadczenia	7 102 746,17	6 942 682,71
	3. Inne	2 870 767,75	2 603 032,90
XIV	Amortyzacja środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych	5 034 170,91	6 321 599,21
XV	Odpisy na rezerwy i aktualizacja wartości	697 839,84	711 153,66
	1. Odpisy na rezerwy celowe i na ogólne ryzyko bankowe	11 875 292,84	7 937 124,01
	2. Aktualizacja wartości aktywów finansowych	11 875 292,84	7 937 124,01
XVI	Rozwiązanie rezerw i aktualizacja wartości	0,00	0,00
	1. Rozwiązanie rezerw celowych i rezerw na ogólne ryzyko bankowe	9 921 507,06	7 177 801,40
	2. Aktualizacja wartości aktywów finansowych	9 921 507,06	7 177 801,40
XVII	Różnica wartości rezerw i aktualizacji (XV-XVI)	0,00	0,00
XVIII	Wynik działalności operacyjnej	1 953 785,78	759 322,61
XIX	Wynik operacji nadzwyczajnych	5 657 854,50	4 838 388,75
	1. Zyski nadzwyczajne	0,00	0,00
	2. Straty nadzwyczajne	0,00	0,00
XX	Zysk (strata) brutto	0,00	0,00
XXI	Podatek dochodowy	5 657 854,50	4 838 388,75
XXII	Pozostałe obowiązkowe zmniejszenie zysku (zwiększenie straty)	1 529 868,00	1 259 060,00
XXIII	Zysk (strata) netto	0,00	0,00
		4 127 986,50	3 579 328,75

Osoba, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych:

Renata Skowrońska
**PREZES WYDZIAŁU
RACHUNKOWO-FINANSOWEGO
GŁÓWNY KSIĘGOWY**

Podpis:
Data: 2019-03-20 Renata Skowrońska

ZARZĄD BANKU

KUJAWSKO-DOBRZYŃSKI
BANK SPÓŁDZIELCZY

(podpisy członków Zarządu)

Prezes Zarządu
KDBS

Cezary Maciejewski

WICEPREZES ZARZĄDU
KDBS

Małgorzata Małejkowska

WICEPREZES ZARZĄDU
KDBS

Miroslaw Gniady

RACHUNEK PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

sporządzony za okres od 01-01-2019 do 31-12-2019

Treść informacji		Stan okresu:	
		bieżącego	ubiegłego
A	Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		
I	Zysk/strata netto	4 127 986,50	3 579 328,75
II	Korekty razem:	-2 228 733,63	10 199 807,19
	1. Amortyzacja	697 839,84	711 153,66
	2. Zyski/Straty z tytułu różnic kursowych	0,00	0,00
	3. Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)	0,00	0,00
	4. Zysk strata z działalności inwestycyjnej	-16 150,00	-1 000,00
	5. Zmiana stanu rezerw	592 217,88	-135 326,89
	6. Zmiana stanu dłużnych papierów wartościowych	-4 399 025,81	-9 563 105,30
	7. Zmiana stanu należności od sektora finansowego	-36 389 821,38	-21 037 093,25
	8. Zmiana stanu należności od sektora niefinansowego i sektora budżetowego	-14 825 506,84	-10 004 887,20
	9. Zmiana stanu należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu	0,00	0,00
	10. Zmiana stanu udziałów lub akcji, pozostałych papierów wartościowych i innych aktywów finansowych (handlowych)	352 204,96	-366 126,92
	11. Zmiana stanu zobowiązań wobec sektora finansowego	-1 015 333,69	13 160 591,86
	12. Zmiana stanu zobowiązań wobec sektora niefinansowego i sektora budżetowego	53 910 073,88	36 962 586,11
	13. Zmiana stanu zobowiązań z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	0,00	0,00
	14. Zmiana stanu zobowiązań z tytułu papierów wartościowych	0,00	0,00
	15. Zmiana stanu innych zobowiązań	-902 028,96	375 935,45
	16. Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	-110 330,90	142 815,81
	17. Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych przychodów	-106 261,12	-67 205,33
	18. Inne korekty	-16 611,49	21 469,19
III	Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej (I+II)	1 899 252,87	13 779 135,94
B	Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		
I	Wpływy	16 361,98	51 000,00
	1. Zbycie udziałów lub akcji w jednostkach zależnych	0,00	0,00
	2. Zbycie udziałów lub akcji w jednostkach współzależnych	0,00	0,00
	3. Zbycie udziałów lub akcji w jednostkach stowarzyszonych	0,00	0,00
	4. Zbycie udziałów lub akcji w innych jednostkach, pozostałych papierów wartościowych i innych aktywów finansowych (lokacyjnych)	211,98	50 000,00
	5. Zbycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	16 150,00	1 000,00
	6. Inne wpływy inwestycyjne	0,00	0,00
II	Wydatki	-2 418 359,84	-728 288,16
	1. Nabycie udziałów lub akcji w jednostkach zależnych	0,00	0,00
	2. Nabycie udziałów lub akcji w jednostkach współzależnych	0,00	0,00
	3. Nabycie udziałów lub akcji w jednostkach stowarzyszonych	0,00	0,00

	4. Nabycie udziałów lub akcji w innych jednostkach, pozostałych papierów wartościowych i innych aktywów finansowych (lokacyjnych)	-1 300 000,00	0,00
	5. Nabycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	-1 118 359,84	-728 288,16
	6. Inne wydatki inwestycyjne	0,00	0,00
III	Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej (I+II)	-2 401 997,86	-677 288,16
C	Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		
I	Wpływy		
	1. Zaciągnięcie długoterminowych kredytów od innych banków	10 360,29	261 208,22
	2. Zaciągnięcie długoterminowych pożyczek od innych niż banki instytucji finansowych	0,00	0,00
	3. Emisja dłużnych papierów wartościowych dla innych instytucji finansowych	0,00	0,00
	4. Zwiększenie stanu zobowiązań podporządkowanych	0,00	0,00
	5. Wpływy netto z emisji akcji i dopłat do kapitału	7 660,29	6 610,38
	6. Inne wpływy finansowe	2 700,00	254 597,84
II	Wydatki		
	1. Spłata długoterminowych kredytów na rzecz innych banków	-480 800,00	56 608,14
	2. Spłata długoterminowych pożyczek na rzecz innych niż banki instytucji finansowych	0,00	0,00
	3. Wykup dłużnych papierów wartościowych dla innych instytucji finansowych	0,00	0,00
	4. Z tytułu innych zobowiązań finansowych	0,00	0,00
	5. Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego	0,00	0,00
	6. Zmniejszenie stanu zobowiązań podporządkowanych	0,00	0,00
	7. Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli	0,00	0,00
	8. Inne, niż wypłaty na rzecz właścicieli, wydatki z tytułu podziału zysku	-150 450,00	-193 515,00
	9. Nabycie akcji własnych	0,00	0,00
	10. Inne wydatki finansowe	0,00	0,00
III	Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej (I+II)	-330 350,00	250 123,14
D	Przepływy pieniężne netto, razem (A.III + B.III + C.III)	-470 439,71	317 816,36
E	Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych, w tym:	-973 184,70	13 419 664,14
	- zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	-973 184,70	13 419 664,14
F	Środki pieniężne na początek okresu	0,00	0,00
G	Środki pieniężne na koniec okresu (F+D), w tym:	60 073 857,40	46 654 293,26
	- o ograniczonej możliwości dysponowania	59 100 672,70	60 073 957,40
		42 551 000,13	39 701 804,04

Osoba, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych:

Renata Skowrońska
DYREKTOR WYDZIAŁU
RACHUNKOWO-FINANSOWEGO

Podpis: GŁÓWNY KSIĘGOWY

Data: 2019-03-20 Renata Skowrońska

ZARZĄD BANKU

KUJAWSKO-DOBRYŃSKI
BANK SPÓŁDZIELCZY

(podpisy członków Zarządu)

Prezes Zarządu
KDBS

Cezary Maciejewski

WICEPREZES ZARZĄDU
KDBS

Małgorzata Malejkowska

WICEPREZES ZARZĄDU
KDBS

Miroslaw Gniady

ZESTAWIENIE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

sporządzone na dzień 31-12-2019

	Treść informacji	Stan okresu:	
		bieżącego	ubiegłego
I	Kapitał własny na początek okresu (BO)	53 798 918,56	45 830 949,46
	- korekty błędów podstawowych	0,00	0,00
II	Kapitał własny na początek okresu (BO), po korektach	53 798 918,56	49 908 681,67
	1. Kapitał (fundusz) podstawowy na początek okresu	1 319 500,00	1 115 500,00
	1.1. Zmiany kapitału (funduszu) podstawowego		
	a) zwiększenia (z tytułu)	-16 000,00	204 000,00
	- emisji akcji	2 500,00	252 500,00
	- wpłat udziałów członkowskich	0,00	0,00
	- dopłata do udziałów członkowskich	2 500,00	202 500,00
	- dywidenda	0,00	50 000,00
	-	0,00	0,00
	b) zmniejszenia (z tytułu)	0,00	0,00
	- umorzenia akcji	18 500,00	48 500,00
	- wypłat udziałów członkowskich	0,00	0,00
	- wyksięg. niepełnych udziałów członkowskich	18 500,00	48 500,00
	-	0,00	0,00
	1.2. Kapitał (fundusz) podstawowy na koniec okresu	1 303 500,00	1 319 500,00
	2. Kapitał (fundusz) zapasowy na początek okresu	47 404 066,29	43 589 093,95
	2.1. Zmiany kapitału (funduszu) zapasowego		
	a) zwiększenia (z tytułu)	3 447 578,75	3 814 972,34
	- emisji akcji powyżej wartości nominalnej	3 447 578,75	3 814 972,34
	- podziału zysku (ustawowo)	0,00	0,00
	- podziału zysku (ponad wymaganą ustawowo minimalną wartość)	0,00	0,00
	- podziału zysku	0,00	0,00
	- wpłat wpisowego	3 447 378,75	3 802 057,14
	- przeksięgowania z funduszu z aktualizacji wyceny	200,00	1 800,00
	- inne	0,00	0,00
	-	0,00	11 115,20
	b) zmniejszenia (z tytułu)	0,00	0,00
	- pokrycia straty	0,00	0,00
	-	0,00	0,00
	-	0,00	0,00
	2.2. Kapitał (fundusz) zapasowy na koniec okresu	50 851 645,04	47 404 066,29
	3. Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny na początek okresu	1 388 023,52	1 137 900,38
	3.1. Zmiany kapitału (funduszu) z aktualizacji wyceny		
	a) zwiększenie (z tytułu)	-330 350,00	250 123,14
	- aktualizacja jednostek uczestnictwa, obligacji	293 446,81	307 455,92
	- podatek odroczony	215 957,81	366 126,92
	b) zmniejszenie (z tytułu)	77 489,00	-58 671,00
	- zbycia lub likwidacji środków trwałych	623 796,81	57 332,78
	- aktualizacja jednostek uczestnictwa, obligacji	0,00	0,00
	3.2. Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny na koniec okresu	623 796,81	57 332,78
	4. Fundusz ogólnego ryzyka bankowego na początek okresu	1 057 673,52	1 388 023,52
	4.1. Zmiany funduszu ogólnego ryzyka bankowego	0,00	0,00
	a) zwiększenie (z tytułu)	0,00	0,00
	- podziału zysku	0,00	0,00
	-	0,00	0,00
	b) zmniejszenie (z tytułu)	0,00	0,00
	-	0,00	0,00
	-	0,00	0,00
	4.2. Fundusz ogólnego ryzyka bankowego na koniec okresu	0,00	0,00

5. Pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe na początek okresu	108 000,00	108 000,00
5.1. Zmiany pozostałych kapitałów (funduszy) rezerwowych		
a) zwiększenie (z tytułu)	0,00	0,00
-	0,00	0,00
b) zmniejszenie (z tytułu)	0,00	0,00
- przeksięgowania na fundusz zapasowy	0,00	0,00
-	0,00	0,00
5.2. Pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe na koniec okresu	108 000,00	108 000,00
6. Zysk (strata) z lat ubiegłych na początek okresu	3 579 328,75	3 958 187,34
6.1. Zysk z lat ubiegłych na początek okresu	3 579 328,75	3 958 187,34
- korekty błędów podstawowych	0,00	0,00
6.2. Zysk z lat ubiegłych na początek okresu, po korektach	3 579 328,75	3 958 187,34
6.3. Zmiana zysku z lat ubiegłych	-3 579 328,75	-3 958 187,34
a) zwiększenie (z tytułu)	0,00	0,00
- podziału zysku z lat ubiegłych	0,00	0,00
-	0,00	0,00
-	0,00	0,00
b) zmniejszenie (z tytułu)	0,00	0,00
- podział zysku netto	3 579 328,75	3 958 187,34
6.4. Zysk z lat ubiegłych na koniec okresu	3 579 328,75	3 958 187,34
6.5. Strata z lat ubiegłych na początek okresu	0,00	0,00
- korekty błędów podstawowych	0,00	0,00
6.6. Strata z lat ubiegłych na początek okresu, po korektach	0,00	0,00
6.7. Zmiana straty z lat ubiegłych	0,00	0,00
a) zwiększenie (z tytułu)	0,00	0,00
- przeniesienia straty z lat ubiegłych do pokrycia	0,00	0,00
-	0,00	0,00
b) zmniejszenie (z tytułu)	0,00	0,00
-	0,00	0,00
6.8. Strata z lat ubiegłych na koniec okresu	0,00	0,00
6.9. Zysk (strata) z lat ubiegłych na koniec okresu	0,00	0,00
7. Wynik netto	0,00	0,00
a) zysk netto	4 127 986,50	3 579 328,75
b) strata netto	4 127 986,50	3 579 328,75
c) odpisy z zysku	0,00	0,00
III Kapitał (fundusz) własny na koniec okresu (BZ)	0,00	0,00
IV Kapitał (fundusz) własny po uwzględnieniu proponowanego podziału zysku (pokrycia straty)	57 448 805,06	53 798 918,56
	57 448 805,06	53 666 968,56

Osoba, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych:

Renata Skowrońska

DYREKTOR WYDZIAŁU
RACHUNKOWO-FINANSOWEGO
GŁÓWNY KSIĘGOWY

Podpis:

Data: 2019-03-20 Renata Skowrońska

ZARZĄD BANKU

KUJAWSKO-DOBRZYŃSKI
BANK SPÓŁDZIELCZY

(podpisy członków Zarządu)

Prezes Zarządu
KDBS

Cezary Maciejewski

WICEPREZES ZARZĄDU
KDBS

Małgorzata Matejkowska

WICEPREZES ZARZĄDU
KDBS

Miroslaw Gniady

INFORMACJA DODATKOWA
SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO
KUJAWSKO-DOBRZYŃSKIEGO BANKU SPÓŁDZIELCZEGO
za okres od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku

CZĘŚĆ I

I. WPROWADZENIE DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

1. Kujawsko-Dobrzyński Bank Spółdzielczy, mający siedzibę we Włocławku przy ulicy Żabiej 6, 87-800 Włocławek, został wpisany do rejestru Przedsiębiorców Sadu Rejonowego w Toruniu VII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego dnia 26.11.2001r. pod numerem KRS 0000065723.

Bank wykonuje następujące czynności bankowe – za zgodą KNF i zgodnie ze Statutem:

- 1) przyjmowanie wkładów pieniężnych płatnych na żądanie lub z nadejściem oznaczonego terminu oraz prowadzenie rachunków tych wkładów,
- 2) prowadzenie innych rachunków bankowych,
- 3) udzielanie kredytów i pożyczek pieniężnych osobą fizycznym zamieszkującym lub prowadzącym przedsiębiorstwo na terenie działania Banku lub osobom prawnym i jednostkom organizacyjnym nieposiadającym osobowości prawnej a posiadającym zdolność prawną, mającym siedzibę lub jednostki organizacyjne na terenie działania Banku,
- 4) udzielanie w zakresie i trybie uzgodnionym z SGB-Bank S.A. gwarancji bankowych i poręczeń osobom fizycznym zamieszkującym lub prowadzącym przedsiębiorstwo na terenie działania Banku lub osobom prawnym i jednostkom organizacyjnym nieposiadającym osobowości prawnej, a posiadającym zdolność prawną, mającym siedzibę lub jednostki organizacyjne na terenie działania Banku,
- 5) przeprowadzanie bankowych rozliczeń pieniężnych,
- 6) operacje czekowe i wekslowe,
- 7) wydawanie kart płatniczych oraz wykonywanie operacji przy ich użyciu,
- 8) nabywanie i zbywanie wierzytelności pieniężnych,
- 9) przechowywanie przedmiotów i papierów wartościowych oraz udostępnianie skrytek sejfowych,
- 10) prowadzenie skupu i sprzedaży wartości dewizowych,
- 11) pośrednictwo w dokonywaniu przekazów pieniężnych oraz rozliczeń w obrocie dewizowym.

Bank wykonuje następujące czynności bankowe w imieniu i na rzecz Banku Zrzeszającego:

- 1) wydawanie kart płatniczych,
- 2) udzielanie kredytów.

Ponadto Bank wykonuje następujące czynności:

- 1) obejmuje lub nabywa akcje i prawa z akcji, udziały innej osoby prawnej i jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych, każdorazowe objęcie lub nabycie z wyłączeniem objęcia lub nabycia akcji, praw z akcji lub udziałów banków wymaga uzyskania zgody Banku Zrzeszającego,
- 2) dokonuje obrotu papierami wartościowymi,
- 3) dokonuje na warunkach uzgodnionych z dłużnikiem, zamiany wierzytelności na składniki majątku dłużnika, z tym, że Bank jest zobowiązany do ich sprzedaży w okresie nie dłuższym niż 5 lat od daty nabycia nabywa i zbywa nieruchomości,
- 4) nabywa i zbywa nieruchomości,

- 5) świadczy usługi konsultacyjno-doradcze w sprawach finansowych,
- 6) świadczy inne usługi finansowe w zakresie:
 - a) pośrednictwa ubezpieczeniowego w formie działalności agencyjnej,
 - b) wykonywania w imieniu i na rzecz Banku Zrzeszającego określonych w pełnomocnictwie tego Banku operacji związanych z pośrednictwem w dokonywaniu przekazów pieniężnych za granicę, w tym wykonywaniu w imieniu i na rzecz banku Zrzeszającego na podstawie umowy agencyjnej operacji związanych z obsługą międzynarodowych i krajowych przekazów pieniężnych w ramach sieci Western Union Money Transfer,
 - c) pośrednictwa dotyczącego działalności faktoringowej,
 - d) pośrednictwa sprzedaży usług leasingu finansowego.

Obowiązek sprzedaży, o którym mowa w pkt 3 nie spoczywa na Banku jeżeli składniki majątku wykorzysta do prowadzenia własnej działalności bankowej.

Bank prowadzi działalność społeczną i oświatowo-kulturalną na rzecz swoich członków i ich środowiska.

2. Sprawozdanie finansowe obejmuje okres od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku.
3. W bieżącym roku obrotowym w skład Banku nie wchodziły wewnętrzne jednostki organizacyjne sporządzające samodzielne sprawozdania finansowe. Bank nie był więc zobowiązany do sporządzenia łącznego sprawozdania finansowego.
4. Sprawozdanie sporządzono przy założeniu kontynuacji działalności gospodarczej przez Bank Spółdzielczy w dającej się przewidzieć przyszłości. Nie są znane okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuowania przez Bank działalności.
5. W okresie objętym sprawozdaniem nie nastąpiło połączenie Banku Spółdzielczego z innym bankiem.
6. Zasady rachunkowości przyjęte przy sporządzeniu sprawozdania finansowego na dzień 31 grudnia 2019 roku są zgodne z ustawą o rachunkowości oraz Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków; Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie szczegółowych zasad uznawania, metody wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych; Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków; Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i rady (UE) nr 575/2013. Przyjęte zasady (polityka) rachunkowości, w tym metody wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania przychodów i kosztów, w zakresie, w jakim obowiązujące przepisy pozostawiają prawo wyboru lub nie regulują danego zagadnienia, a w szczególności:

1) Zasady ujmowania w kapitale własnym skutków wyceny pozycji bilansowych

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wycenia się według wartości godziwej, a skutki zmiany wartości godziwej odnosi się na kapitał z aktualizacji wyceny, do momentu wyłączenia aktywów finansowych z bilansu, w którym skumulowane skutki zmian wartości godziwej ujęte w kapitale z aktualizacji wyceny ujmuje się odpowiednio w przychodach lub kosztach finansowych: naliczone odsetki ujmuje się w przychodach z tytułu odsetek; należne dywidendy ujmuje się w przychodach

z udziałów lub akcji, pozostałych papierów wartościowych i innych instrumentów finansowych, o zmiennej kwocie dochodu; w przypadku, w którym nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych, bank ujemnie skumulowane straty ujęte w kapitale z aktualizacji wyceny jako koszty finansowe z tytułu odpisów aktualizujących.

2) Zasady ustalania wartości godziwej aktywów finansowych i zobowiązań finansowych z podziałem na poszczególne rodzaje tych aktywów i zobowiązań

Aktywa i zobowiązania finansowe klasyfikuje się w dniu ich nabycia lub powstania do następujących kategorii:

- a) Aktywa finansowe i zobowiązania finansowe wycenia się w wartości godziwej przez wynik finansowy a skutki zmiany wartości godziwej zalicza się do przychodów lub kosztów z operacji finansowych,
- b) Kredyty i pożyczki oraz inne należności banku wycenia się według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej,
- c) Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności wycenia się według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej,
- d) Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wycenia się według wartości godziwej, a skutki zmiany odnosi się na kapitał z aktualizacji wyceny.

3) Przyjęte zasady rachunkowości zabezpieczeń, w tym odnoszące się do prognozowanych transakcji

Bank nie stosuje zasad rachunkowości zabezpieczeń.

4) Zasady spisywania należności

Bank spisuje należności w ciężar utworzonych rezerw celowych oraz odpisów aktualizujących na podstawie decyzji Zarządu.

- 7. Wprowadzone w roku obrotowym zmiany zasad (polityki) rachunkowości w tym metod wyceny, wraz z uzasadnieniem ich wprowadzenia, jeśli wywierają one istotny wpływ na sprawozdanie finansowe, oraz zestawienie spowodowanej tymi zmianami różnicy w wyniku finansowym: nie wystąpiły.
- 8. Dokonane w stosunku do poprzedniego sprawozdania finansowego zmiany sposobu sporządzania sprawozdania finansowego, wraz z uzasadnieniem ich wprowadzenia i skutkami w zakresie przedstawienia sytuacji majątkowej i finansowej Banku: nie wystąpiły.
- 9. Bank nie dokonał korekty błędu podstawowego.
- 10. Po dniu bilansowym nie wystąpiły znaczące zdarzenia, które nie zostały uwzględnione w innych częściach sprawozdania finansowego.

*Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko - Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku*

11. W Banku nie zanotowano zdarzeń dotyczących lat ubiegłych, które powinny zostać ujęte w sprawozdaniu finansowym roku obrotowego 2019.
12. Informacje o wynagrodzeniu biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych, wypłaconym lub należnym za rok obrotowy za:
- 1) obowiązkowe badanie rocznego sprawozdania finansowego – 26.000,00 zł(brutto);
w tym wypłacono 14.391,00 zł,
 - 2) inne usługi poświadczające -0,00 zł,
 - 3) usługi doradztwa podatkowego – 0,00 zł,
 - 4) pozostałe usługi – 0,00 zł.

Renata Skowrońska

.....
(imię, nazwisko i podpis osoby sporządzającej)

ZARZĄD BANKU

1. Cezary Maciejewski - Prezes Zarządu
2. Małgorzata Matejkowska - Wiceprezes Zarządu
3. Mirosław Gniady - Wiceprezes Zarządu

**KUJAWSKO-DOBRZYŃSKI
BANK SPÓŁDZIELCZY**

Włocławek, dnia 20.03.2019 roku

(miejsce i data sporządzenia)

.....
(pieczęć firmowa)

CZĘŚĆ II

II. DODATKOWE INFORMACJE i OBJAŚNIENIA - UJAWNIECIE INFORMACJI o AKTYWACH i PASYWACH, ZOBOWIĄZANIACH POZABILANSOWYCH, ELEMENTACH RACHUNKU ZYSKÓW i STRAT, ZESTAWIENIA ZMIAN w KAPITALE WŁASNYM oraz RACHUNKU PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH, a także INFORMACJE o ZARZĄDZANIU RYZYKIEM ZWIĄZANYM z PROWADZONĄ PRZEZ BANK DZIAŁALNOŚCIĄ, INFORMACJE DOTYCZĄCE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH KLIENTÓW, w ZAKRESIE NIEZBĘDNYM do LEPSZEGO ZROZUMIENIA SYTUACJI FINANSOWEJ I MAJĄTKOWEJ, a także WYNIKU FINANSOWEGO BANKU, w szczególności:

1. Informacje o spełnieniu przez bank wymogów, o których mowa w art. 128 ustawy - Prawo bankowe, - Adekwatność kapitałowa

Wyszczególnienie:	Wartość na 31.12.2019 r.:	Wartość na 31.12.2018 r.:
Fundusze własne, w tym:		
Kapitał Tier I, w tym	58 836 931,38	56 883 387,55
Kapitał podstawowy Tier I	53 664 382,53	50 976 796,65
Kapitał dodatkowy Tier I	52 806 430,16	49 633 344,60
Kapitał Tier II	857 952,37	1 343 452,05
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko, w tym	5 172 548,85	5 906 590,90
z tytułu ryzyka kredytowego:	375 047 736,60	373 039 103,64
z tytułu ryzyka walutowego:	333 484 489,22	333 136 004,64
z tytułu ryzyka operacyjnego:	0,00	0,00
Łączny współczynnik kapitałowy (w%)	41 563 247,38	39 903 099,00
Współczynnik kapitałowy Tier I (w%)	15,69%	15,25%
Współczynnik kapitałowy podstawowy Tier I (w%)	14,31%	13,67%
Kapitał wewnętrzny	14,08%	13,31%
	41 438 838,47	41 948 456,57

Podstawowe regulacje obowiązujące w procesie oceny adekwatności kapitałowej to:

- rozporządzenie CRR - rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr z dnia czerwca roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych,
- ustawa Prawo Bankowe, dalej "Prawo Bankowe",
- ustawa z 5 sierpnia 2015 roku o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym (z późniejszymi zmianami), dalej "Ustawa o nadzorze makroostrożnościowym",
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z 6 marca 2017 roku w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach.

Zgodnie z art. 92 Rozporządzenia CRR, minimalny poziom współczynników kapitałowych utrzymywanych przez Bank wynosi:

- łączny współczynnik kapitałowy (TCR) - 8%,
- współczynnik kapitału Tier 1 (T1) - 6%,
- współczynnik kapitału podstawowego Tier (CET 1) - 4,5%.

Zgodnie z Rozporządzeniem CRR oraz ustawą o nadzorze makroostrożnościowym, Bank ma obowiązek utrzymywania wymogu połączonego bufora, który stanowi sumę obowiązujących buforów, tj.:

- bufora zabezpieczającego, który obowiązuje wszystkie banki. Według stanu na 31 grudnia 2019 roku bufor zabezpieczający wynosił 2,5%,
- bufora antycyklicznego, który nakładany jest w celu ograniczenia ryzyka systemowego wynikającego z cyklu kredytowego. Bank wylicza wskaźnik bufora antycyklicznego w wartości wyznaczonej przez właściwy organ państwa, w którym Bank posiada ekspozycje. Od 1 stycznia 2017 roku bufor antycykliczny jest równy 0% dla ekspozycji kredytowych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- bufora ryzyka systemowego - służy do zapobiegania i ograniczania długoterminowego ryzyka niecyklicznego lub ryzyka makroostrożnościowego, które może spowodować silne negatywne konsekwencje dla systemu finansowego i gospodarki danego kraju. Według stanu na 31 grudnia 2019 roku bufor ryzyka systemowego wynosił 3%.

Na koniec 2019 roku fundusze własne Banku wynosiły 58 836 931,38 PLN, tj. 13 816 351,15 EUR po przeliczeniu według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski obowiązującego w dniu 31.12.2019 roku.

Bank wyznacza kapitał regulacyjny dla:

- ryzyka kredytowego – w oparciu o metodę standardową,
- ryzyka walutowego – w oparciu o metodę podstawową,
- ryzyka operacyjnego – w oparciu o metodę wskaźnika podstawowego.

Wykazany na 31.12.2019 roku regulacyjny wymóg kapitałowy wyniósł 30 003 818,93 PLN i w odniesieniu do funduszy własnych wygenerował łączny współczynnik kapitałowy na poziomie 15,69%. Tym samym Bank osiągnął wymagany minimalny poziom współczynnika wynoszący 13,5%.

Współczynnik kapitału TIER I (T1) na koniec 2019 roku wyniósł 14,31 % i ukształtował się 2,81 pp powyżej wymaganego poziomu.

Współczynnik kapitału podstawowego TIER I (CET 1) wyniósł 14,08%. Wskaźnik był wyższy od minimalnego poziomu przyjętego na 2019 rok o 4,08 pp.

W 2019 roku nie występowały przekroczenia limitów koncentracji zaangażowań i koncentracji kapitałowej, toteż nie było konieczności tworzenia wymogów kapitałowych z tego tytułu.

Bank szacuje kapitał wewnętrzny na następujące rodzaje ryzyka Bankowego, które zgodnie z obowiązującą w Banku wewnętrzną definicją zostały uznane za istotne:

- ryzyko kredytowe,
- ryzyko walutowe,
- ryzyko operacyjne, w tym ryzyko modeli
- ryzyko koncentracji,
- ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej,
- ryzyko płynności,

*Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko - Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku*

- ryzyko kapitałowe,
- ryzyko braku zgodności.

Agregacja wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka (tj. obliczanie łącznej kwoty kapitału wewnętrznego) odbywa się w oparciu o metodę minimalnego wymogu kapitałowego.

Na datę 31.12.2019 roku **kapitał wewnętrzny** Banku wynosił **41 438 838,47 PLN** i składał się z następujących wymogów:

- na ryzyko kredytowe – 33 509 332,65 PLN,
- na ryzyko walutowe – 0,00 PLN,
- ryzyko operacyjne, w tym ryzyko modeli – 3 325 059,79 PLN,
- na ryzyko koncentracji – 0,00 PLN,
- ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej – 4 604 446,03 PLN,
- na ryzyko płynności – 0,00 PLN,
- ryzyko kapitałowe – 0,00 PLN.

Kujawsko-Dobrzyński Bank Spółdzielczy utrzymał w 2019 roku i 2018 roku bezpieczną bazę kapitałową powyżej limitów nadzorczych i regulacyjnych. Bank utrzymuje fundusze własne na poziomie dostosowanym do rozmiarów prowadzonej działalności.

2. Dane o walutowej strukturze aktywów i pasywów.

Bank przeprowadzał operacje dewizowe i walutowe wyrażone w jednostkach pieniężnych państw obcych.

W księgach Banku na dzień 31 grudnia 2019 roku występują aktywa oraz pasywa wyrażone w polskich złotych oraz w walutach obcych, które zostały przeliczone na polskie złote po obowiązującym w w/w dniu średnim kursie ustalonym dla danej waluty przez NBP, tj.:

EUR	4,2585
USD	3,7977
GBP	4,9971

Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko - Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 rok

Walutowe pozycje aktywów

Waluta	Walutowe pozycje aktywów:							
	Kasa, operacje z Bankiem Centralnym		Należności od sektora finansowego		Należności od sektora niefinansowego		Należności od sektora budżetowego	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
EUR	50 565,00	31 915,00	1 394 554,19	1 322 328,42				
USD	3 565,00	3 015,00	592 737,80	406 676,71				
GBP	5 045,00	7 415,00	81 476,35	92 810,60				
PLN	6 216 326,23	6 738 570,70	191 892 349,44	156 960 848,20	403 799 120,78	392 316 290,23	17 096 479,05	13 734 087,15
							62 981 315,05	57 129 691,84

Walutowe struktura aktywów w przeliczeniu na złote

Waluta	Walutowe pozycje aktywów:							
	Kasa, operacje z Bankiem Centralnym		Należności od sektora finansowego		Należności od sektora niefinansowego		Należności od sektora budżetowego	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
EUR	215 331,05	137 234,50	5 938 709,02	5 686 012,21	0,00	0,00	0,00	0,00
USD	13 538,80	11 335,50	2 251 040,34	1 528 982,43	0,00	0,00	0,00	0,00
GBP	25 210,37	35 514,14	407 145,47	444 516,37	0,00	0,00	0,00	0,00
PLN	6 216 326,23	6 738 570,70	191 892 349,44	156 960 848,20	403 799 120,78	392 316 290,23	17 096 479,05	13 734 087,15
RAZEM	6 470 406,45	6 922 654,84	200 489 244,27	164 620 359,20	403 799 120,78	392 316 290,23	17 096 479,05	13 734 087,15
							62 981 315,05	57 129 691,84
							690 836 565,60	634 723 083,26

AKTYWA RAZEM

Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko – Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku

Łączne zaangażowanie Banku w aktywa wyrażone w walutach obcych, w przeliczeniu na PLN wg kursu średniego NBP określonego dla poszczególnych walut, na dzień 31 grudnia 2019 roku przedstawia poniższa tabela.

	2019-12-31		2018-12-31	
	AKTYWA (w zł)	UDZIAŁ %	AKTYWA (w zł)	UDZIAŁ %
EUR	6 154 040,07	0,89%	5 823 246,71	0,92%
USD	2 264 579,14	0,33%	1 540 317,92	0,24%
GBP	432 355,84	0,06%	480 030,51	0,08%
PLN	681 985 590,55	98,72%	626 879 488,12	98,76%
RAZEM	690 836 565,60	100,00%	634 723 083,26	100,00%

GRUPA AKTYWÓW	Udział w sumie bilansowej na dzień 31.12.2019 (w %)	Udział w sumie bilansowej na dzień 31.12.2018 (w %)
Kasa, operacje z bankiem centralnym	0,04%	0,03%
Należności od sektora finansowego	1,24%	1,21%
Należności od sektora niefinansowego	0,00%	0,00%
Należności od sektora budżetowego	0,00%	0,00%
Pozostałe aktywa	0,00%	0,00%
RAZEM	1,28%	1,24%

Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko – Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku

Walutowe pozycje pasywów

Waluta	Walutowe pozycje pasywów:					
	Zobowiązania wobec sektora finansowego		Zobowiązania wobec sektora niefinansowego		Zobowiązania wobec sektora budżetowego	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
EUR			1 431 416,89	1 344 540,60		
USD			593 144,35	408 419,60		
GBP			85 001,99	99 025,46		
PLN	19 359 475,26	20 374 808,95	517 378 483,47	484 147 754,36	69 731 176,72	50 033 526,33
					75 594 393,58	72 375 651,43

Walutowe struktura pasywów w przeliczeniu na złote

Waluta	Walutowe pozycje pasywów:					
	Zobowiązania wobec sektora finansowego		Zobowiązania wobec sektora niefinansowego		Zobowiązania wobec sektora budżetowego	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
EUR	0,00	0,00	6 095 688,83	5 781 524,58	0,00	0,00
USD	0,00	0,00	2 252 584,30	1 535 535,17	0,00	0,00
GBP	0,00	0,00	424 763,44	474 282,44	0,00	0,00
PLN	19 359 475,26	20 374 808,95	517 378 483,47	484 147 754,36	69 731 176,72	50 033 526,33
RAZEM	19 359 475,26	20 374 808,95	526 151 520,04	491 939 096,55	69 731 176,72	50 033 526,33
					75 594 393,58	72 375 651,43
					690 836 565,60	634 723 083,26

Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko – Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku

Udział pozycji pasywów wyrażonych w walutach obcych w bilansie Banku, w przeliczeniu na PLN wg kursu średniego NBP określonego dla poszczególnych walut, na dzień 31 grudnia 2019 roku przedstawia poniższa tabela.

	2019-12-31		2018-12-31	
	PASYWA (w zł)	UDZIAŁ %	PASYWA (w zł)	UDZIAŁ %
EUR	6 095 688,83	0,88%	5 781 524,58	0,91%
USD	2 252 584,30	0,33%	1 535 535,17	0,24%
GBP	424 763,44	0,06%	474 282,44	0,07%
PLN	682 063 529,03	98,73%	626 931 741,07	98,77%
RAZEM	690 836 565,60	100,00%	634 723 083,26	100,00%

GRUPA AKTYWÓW	Udział w sumie bilansowej na dzień 31.12.2019 (w %)	Udział w sumie bilansowej na dzień 31.12.2018 (w %)
Zobowiązania wobec sektora finansowego	0,00%	0,00%
Zobowiązania wobec sektora niefinansowego	1,27%	1,23%
Zobowiązania wobec sektora budżetowego	0,00%	0,00%
Pozostałe pasywa	0,00%	0,00%
RAZEM	1,27%	1,23%

Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko - Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 rok

3. Dane o źródłach pozyskania depozytów, z uwzględnieniem podziału na branżowe segmenty rynku.

Branżowe segmenty rynku

Branża gospodarki	wartość bilansowa na 31.12.2019 r. w PLN	udział na 31.12.2019 r. w %	wartość bilansowa na 31.12.2018 r. w PLN	udział na 31.12.2018 r. w %
1	2	3	4	5
A - Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	95 232 365,78	15,80%	84 054 970,98	15,17%
B - Górnictwo i wydobywanie	7 368,88	0,00%	1 506,91	0,00%
C - Przetwórstwo przemysłowe	16 941 694,42	2,81%	13 412 886,84	2,42%
D - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	1 282 704,46	0,21%	2 330 260,42	0,42%
E - Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	387 965,78	0,06%	1 327 829,41	0,24%
F - Budownictwo	21 559 080,96	3,58%	16 581 639,00	2,99%
G - Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	9 020 898,39	1,50%	7 256 436,68	1,31%
H - Transport i gospodarka magazynowa	3 913 663,47	0,65%	3 355 436,13	0,61%
I - Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	233 815,30	0,04%	658 320,44	0,12%
J - Informacja i komunikacja	100 207,61	0,02%	79 463,18	0,01%
K - Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	7 141 404,23	1,18%	12 654 865,22	2,28%
L - Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	21 606 774,06	3,58%	29 564 437,01	5,34%
M - Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1 516 009,12	0,25%	938 394,36	0,17%
N - Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	1 350 788,54	0,22%	817 701,38	0,15%
O - Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenie społeczne	64 992 123,53	10,78%	44 811 134,37	8,09%
P - Edukacja	2 173 123,31	0,36%	2 453 975,43	0,44%
Q - Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	13 247 570,03	2,20%	10 872 215,09	1,96%
R - Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	426 796,17	0,07%	332 975,60	0,06%
S - Pozostała działalność usługowa	4 759 620,68	0,79%	4 286 813,33	0,77%
Osoby fizyczne*	336 839 265,58	55,89%	318 305 724,43	57,45%
RAZEM	602 733 240,30	100,00%	554 096 986,20	100,00%

*Grupa klientów ujęta w celu kompletności prezentacji danych

KDBS Bank nie monitoruje depozytów w podziale na geograficzne segmenty rynku.

Dane o źródłach pozyskania depozytów, z uwzględnieniem podziału na branżowe i geograficzne segmenty rynku.

Za zgromadzone w Banku depozyty Bank przyjmuje:

- bazę depozytową środki bieżące i terminowe podmiotów niefinansowych,
- środki pochodzące od jednostek samorządu terytorialnego,

*Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko - Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku*

- środki ulokowane w Banku przez podmioty finansowe (nie Bankowe).

Depozyty ogółem stanowią główne źródło finansowania działalności Banku, na przestrzeni 2019 roku stanowiły one średnio 86,3% pasywów ogółem.

Na datę 31.12.2019 roku ich struktura przedstawiała się następująco:

- depozyty osób fizycznych stanowiły 55,9% depozytów ogółem oraz 48,8% pasywów,
- depozyty rolników stanowiły 14,9% depozytów ogółem oraz 13,0% pasywów,
- depozyty pozostałych podmiotów niefinansowych stanowiły 16,5% depozytów ogółem oraz 14,4% pasywów,
- depozyty jednostek samorządu terytorialnego stanowiły 11,5% depozytów ogółem oraz 10,1% pasywów,
- depozyty podmiotów finansowych (nie Bankowych) stanowiły 1,2% depozytów ogółem oraz 1,0% pasywów.

Ryzyko koncentracji depozytów jest analizowane pod kątem koncentracji dla:

- jednego podmiotu tzw. duzi deponenti,
- podmiotów wewnętrznych,
- dużych depozytów terminowych,
- dużych (istotnych) klientów,
- sektorów gospodarki.

Za dużego deponenta Bank przyjmuje podmiot, który zgromadził w Banku środki przekraczające 0,5% bazy depozytowej dla depozytów gospodarstw domowych, 1,0% bazy depozytowej w odniesieniu do pozostałych podmiotów sektora niefinansowego.

Za duży depozyt Bank przyjmuje depozyt terminowy o wartości wyższej od 500 tys. zł.

Za dużych (istotnych) klientów Bank traktuje środki zgromadzone przez instytucje rządowe i samorządowe oraz podmioty sektora finansowego.

Bank prowadzi analizę struktury depozytów z uwzględnieniem podziału na branżowe segmenty rynku.

Na datę 31.12.2019 roku powyższe koncentracje stanowiły odpowiednio:

- dla dużych deponentów 2,1% bazy depozytowej,
- dla depozytów osób wewnętrznych 0,8% bazy depozytowej,
- dla dużych depozytów terminowych 0,5% depozytów ogółem,
- dla dużych (istotnych) klientów 12,8% depozytów ogółem,
- dla sektorów gospodarki największy udział stanowi – Sektor Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, tj. 15,8%

4. Informacje o strukturze koncentracji zaangażowania banku w poszczególne jednostki, grupy kapitałowe, branżowe i geograficzne segmenty rynku, wraz z oceną ryzyka związanego z tym zaangażowaniem

Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko - Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku

KONCENTRACJA WOBEC NAJWIĘKSZYCH PODMIOTÓW

Struktura zaangażowania w 10 największych klientów Banku:

Podmiot	Zaangażowanie bilansowe i pozabilansowe na 31.12.2019 r.	Udział (w %) w obligu kredytowym i pozabilansie na 31.12.2019 r.	Zaangażowanie bilansowe i pozabilansowe na 31.12.2018 r.	Udział (w %) w obligu kredytowym i pozabilansie na 31.12.2018 r.
1	2	3	4	5
Klient 1	11 744 242,39	2,57%	11 444 247,00	2,52%
Klient 2	9 669 705,16	2,12%	9 550 492,39	2,11%
Klient 3	7 080 350,04	1,55%	7 650 448,44	1,69%
Klient 4	7 696 043,37	1,68%	6 360 941,37	1,40%
Klient 5	5 406 598,67	1,18%	6 289 742,91	1,39%
Klient 6	4 196 627,55	0,92%	5 798 004,35	1,28%
Klient 7	4 498 618,97	0,98%	5 682 129,02	1,25%
Klient 8	5 165 036,38	1,13%	4 879 643,79	1,08%
Klient 9	5 114 152,17	1,12%	4 525 795,09	1,00%
Klient 10	4 287 889,62	0,94%	4 500 000,00	0,99%
RAZEM	64 859 264,32	x	66 681 444,36	x

*Zaangażowanie wyłączone spod limitu koncentracji zaangażowań.

Ryzyko koncentracji zaangażowań wobec pojedynczych klientów oraz grup powiązanych klientów jest w banku monitorowane zgodnie z art. 395 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych nr 575/2013 (CRR), zgodnie z którym, Bank nie przyjmuje na siebie ryzyka ekspozycji wobec klienta lub grupy powiązanych klientów, której wartość przekracza 25% wartości jej uznanego kapitału.

Na 31 grudnia 2019 roku limity koncentracji nie były przekroczone. Na 31 grudnia 2019 roku poziom ryzyka koncentracji Banku z tytułu największego zaangażowania wobec pojedynczego podmiotu wyniósł 19,96% uznanego kapitału Banku (na 31 grudnia 2018 roku 20,12 %).

KONCENTRACJA WOBEC NAJWIĘKSZYCH GRUP

Struktura zaangażowania w 5 największych Grup:

Podmiot	Zaangażowanie bilansowe i pozabilansowe na 31.12.2019 r.	Udział (w %) w obligu kredytowym i pozabilansie na 31.12.2019 r.	Zaangażowanie bilansowe i pozabilansowe na 31.12.2018 r.	Udział (w %) w obligu kredytowym i pozabilansie na 31.12.2018 r.
1	2	3	4	5
Grupa klientów 1	11 744 242,39	2,57%	11 444 247,00	2,52%
Grupa klientów 2	9 669 705,16	2,12%	9 550 492,39	2,11%
Grupa klientów 3	7 080 350,04	1,55%	7 650 448,44	1,69%
Grupa klientów 4	7 696 043,37	1,68%	6 360 941,37	1,40%
Grupa klientów 5	5 406 598,67	1,18%	6 289 742,91	1,39%
RAZEM	41 596 939,63	x	41 295 872,11	x

*Zaangażowanie wyłączone spod limitu koncentracji zaangażowań.

*Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko - Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku*

Na 31 grudnia 2019 roku największa koncentracja zaangażowania w grupę kredytobiorców (podmiotów powiązanych) wyniosła 2,57% portfela kredytowego Banku (na 31 grudnia 2018 roku 2,52%). Na 31 grudnia 2019 roku największa koncentracja zaangażowania w grupę wyniosła 2,57% uznanego kapitału Banku (na 31 grudnia 2018 roku 2,52%).

KONCENTRACJA WOBEC SEKCJI BRANŻOWYCH

Koncentracja branżowa na dzień 31.12.2019 r. oraz 31.12.2018 r.

Branża gospodarki	Zaangażowanie bilansowe i pozabilansowe na 31.12.2019 r.	Udział (w %) w obligu kredytowym i pozabilansie na 31.12.2019 r.	Zaangażowanie bilansowe i pozabilansowe na 31.12.2019 r.	Udział (w %) w obligu kredytowym i pozabilansie na 31.12.2018 r.
1	2	3	4	5
Administracja publiczna	17 096 398,41	3,74%	15 231 360,83	3,36%
Budownictwo	21 254 005,13	4,65%	19 060 639,89	4,20%
Dostawa wody	7 768 456,34	1,70%	4 177 030,54	0,92%
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	1 930 089,80	0,42%	3 476 872,96	0,77%
Działalność naukowa i techniczna	3 148 356,58	0,69%	3 711 643,97	0,82%
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	1 361 416,46	0,30%	2 940 159,69	0,65%
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	75 145,52	0,02%	91 171,78	0,02%
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	18 868 393,95	4,13%	17 712 654,39	3,91%
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	7 267 968,81	1,59%	7 485 371,11	1,65%
Edukacja	439 189,88	0,10%	584 783,48	0,13%
Górnictwo i wydobywanie	3 791 264,52	0,83%	4 181 906,39	0,92%
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych włączając motocykle	47 777 069,14	10,46%	45 718 943,40	10,09%
Informacja i komunikacja	221 343,17	0,05%	261 462,06	0,06%
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	11 130 346,05	2,44%	12 614 394,36	2,78%
Pozostała działalność usługowa	1 461 536,68	0,32%	2 347 386,81	0,52%
Przetwórstwo przemysłowe	26 149 029,16	5,73%	29 655 208,79	6,54%
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	198 188 099,79	43,39%	195 509 204,20	43,13%
Transport i gospodarka magazynowa	1 446 066,83	0,32%	1 428 245,24	0,32%
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz,	4 003 080,18	0,88%	3 686 543,94	0,81%
Pozostałe branże	-	0,00%	-	0,00%
Osoby fizyczne*	83 367 725,29	18,25%	83 412 807,46	18,40%
RAZEM	456 744 981,69	100,00%	453 287 791,29	100,00%

*Grupa klientów ujęta w celu kompletności prezentacji danych

Banku stosowane są limity branżowe, których celem jest ograniczanie poziomu ryzyka związanego z finansowaniem klientów instytucjonalnych prowadzących działalność w wybranych branżach charakteryzujących się wysokim poziomem ryzyka kredytowego oraz unikanie nadmiernego poziomu koncentracji branżowej.

*Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko - Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku*

W strukturze zaangażowania branżowego Banku dominują podmioty działające w branży Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo oraz branży Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych włączając motocykle. Łączne zaangażowanie w dwie największe grupy branż tj. "Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo" oraz "Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych włączając motocykle" na 31 grudnia 2019 roku wyniosła 53,85% (na 31 grudnia 2018 roku 53,22%).

KONCENTRACJA WOBEC REGIONÓW GEOGRAFICZNYCH

Geograficzne segmenty rynku

Województwo / Gmina	Zaangażowanie bilansowe i pozabilansowe na 31.12.2019 r.	Udział na 31.12.2019 r.	Zaangażowanie bilansowe i pozabilansowe na 31.12.2018 r.	Udział na 31.12.2018 r.
1	2	3	4	5
Region 1 Województwo Kujawsko-Pomorskie	442 652 383,95	96,91%	433 328 039,02	95,60%
Region 2 Województwa Ościenne	12 360 533,48	2,71%	13 891 778,11	3,06%
Region 3 Pozostałe województwa	1 732 064,27	0,38%	6 067 974,16	1,34%
poza terytorium polski	-	0,00%	-	0,00%
RAZEM	456 744 981,70	100,00%	453 287 791,29	100,00%

W działalności Banku nie występują znaczące koncentracje w geograficznych segmentach rynku, podmioty czy branże. W ocenie Banku ryzyko z tym związane kształtuje się na bezpiecznym poziomie.

5. Informacje o:

- 1) strukturze należności banku w podziale na poszczególne kategorie, ustalone zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 81 ust. 2 pkt 8 lit. c ustawy, z wyszczególnieniem kredytów i pożyczek, lokat w innych bankach i w innych podmiotach finansowych, w tym informacje o:
 - a) należnościach z odroczonym terminem zapłaty,
 - b) należnościach przeterminowanych i należnościach spornych, na które nie utworzono rezerw celowych lub nie dokonano odpisu aktualizującego,
- 2) kredytach i pożyczkach, od których bank nie nalicza odsetek,
- 3) aktywach finansowych, z podziałem na:
 - a) aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
 - b) aktywa finansowe przeznaczone do obrotu,
 - c) kredyty i pożyczki oraz inne należności banku,
 - d) aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności,
 - e) aktywa finansowe dostępne do sprzedaży,
- 4) aktywach finansowych dostępnych do sprzedaży, aktywach i zobowiązaniach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, dla których nie było możliwe ustalenie w sposób wiarygodny wartości godziwej, ze wskazaniem oszacowanej wartości;

Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko - Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku

5.1. Struktura należności Banku w podziale na kategorie ustalone zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 81 ust. 2 pkt 8 lit. c ustawy o rachunkowości

Podmiot	31.12.2019 r.		31.12.2018 r.	
	Wartość bilansowa (w zł)	Struktura (w %)	Wartość bilansowa (w zł)	Struktura (w %)
1	2	3	4	5
Sektor finansowy, w tym:	1 583 655,34	0,37%	1 783 709,36	0,43%
Kredyty i pożyczki w sytuacji normalnej	1 583 655,34	100,00%	1 783 709,36	100,00%
Kredyty i pożyczki pod obserwacją	-	0,00%	-	0,00%
Kredyty i pożyczki poniżej standardu	-	0,00%	-	0,00%
Kredyty i pożyczki wątpliwe	-	0,00%	-	0,00%
Kredyty i pożyczki stracone	-	0,00%	-	0,00%
Lokaty	-	0,00%	-	0,00%
Inne należności	-	0,00%	-	0,00%
Sektor niefinansowy, w tym:	413 721 620,83	95,68%	400 573 794,21	96,27%
Kredyty i pożyczki w sytuacji normalnej	381 055 224,22	92,10%	363 730 254,28	90,80%
Kredyty i pożyczki pod obserwacją	12 426 942,78	3,00%	15 643 789,17	3,91%
Kredyty i pożyczki poniżej standardu	2 956 286,20	0,71%	4 312 786,66	1,08%
Kredyty i pożyczki wątpliwe	3 776 939,37	0,91%	6 173 518,27	1,54%
Kredyty i pożyczki stracone	13 506 228,26	3,26%	10 713 445,83	2,67%
Inne należności	-	0,00%	-	0,00%
Sektor budżetowy, w tym	17 096 479,05	3,95%	13 734 087,15	3,30%
Kredyty i pożyczki w sytuacji normalnej	17 096 479,05	100,00%	13 734 087,15	100,00%
Kredyty i pożyczki pod obserwacją	-	0,00%	-	0,00%
Kredyty i pożyczki poniżej standardu	-	0,00%	-	0,00%
Kredyty i pożyczki wątpliwe	-	0,00%	-	0,00%
Kredyty i pożyczki stracone	-	0,00%	-	0,00%
Inne należności	-	0,00%	-	0,00%
Należności ogółem	432 401 755,22	100,00%	416 091 590,72	100,00%

*wskaźnik struktury dla poszczególnych sektorów został wyliczony jako udział danego sektora w należnościach ogółem, wskaźnik struktury dla poszczególnych kategorii ryzyka został wyliczony jako udział danej kategorii w danym sektorze

5.1a. Informacje o należnościach z odroczonym terminem zapłaty

Nie wystąpiły.

5.1b. Informacje o należnościach przeterminowanych i należnościach spornych, na które nie utworzono rezerw celowych lub nie dokonano odpisu aktualizującego

Nie wystąpiły.

5.2. Informacje o kredytach i pożyczkach, od których bank nie nalicza odsetek

Kategoria należności/ Klient	31.12.2019 r.		31.12.2018 r.	
	Wartość kapitału w zł	Przyczyna braku naliczania odsetek	Wartość kapitału w zł	Przyczyna braku naliczania odsetek
1	2	3	4	5
Kredyty	182 359,42		215 618,50	
Osoby prywatne	160 606,93	Karty kredytowe	182 810,88	Karty kredytowe
Podmioty gospodarcze	21 752,49	Karty kredytowe	32 807,62	Karty kredytowe
Pożyczki	0,00		0,00	
RAZEM:	364 718,84		431 237,00	

5.3. Aktywa finansowe z podziałem na:

- a) aktywa finansowe wycenione w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- b) aktywa finansowe przeznaczone do obrotu,
- c) kredyty i pożyczki i inne należności,
- d) aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności,
- e) aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Kategoria aktywów finansowych	Wyszczególnienie	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2019 r.	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2018 r.
1	2	3	4
a) Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	-
	RAZEM	-	-
b) Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	-	-	-
	RAZEM	-	-
c) Kredyty i pożyczki i inne należności	Kredyty i pożyczki	680 591 364,04	624 982 896,04
	RAZEM	680 591 364,04	624 982 896,04
d) Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności	Bony pieniężne	29 997 497,14	24 992 700,00
	Obligacje monetarnych instytucji finansowych	1 309 360,00	-
	RAZEM	31 306 857,14	24 992 700,00
e) Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Obligacje instytucji samorządowych	2 815 224,62	4 324 345,16
	Obligacje podmiotów sektora niefinansowego	1 622 595,21	2 028 606,00
	Certyfikaty inwestycyjne dostępne do sprzedaży	8 579 034,20	8 931 239,16
	RAZEM	13 016 854,03	15 284 190,32

*Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko - Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku*

Na dzień bilansowy przypadający odpowiednio odpowiednio 31 grudnia 2019 roku oraz 31 grudnia 2018 roku wycenione zostały do wartości godziwej zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 1 października 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości:

- akcje i udziały mniejszościowe wycenione były według ceny nabycia,
- aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności wycenione zostały w wartości nominalnej powiększonej o naliczone odsetki (zgodnie z kuponem odsetkowym), z wyjątkiem bonów pieniężnych NBP nabytych z dyskontem, które wycenione zostały w wartości uwzględniającej cenę z zastosowaniem odpisów dyskonta,
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży były wyceniane w wartości powiększonej o naliczone odsetki, z uwzględnieniem odpisów aktualizujących. Natomiast wartość certyfikatów inwestycyjnych na podstawie notowań publikowanych przez fundusze inwestycyjne.

5.4 Informacje o aktywach finansowych dostępnych do sprzedaży, aktywach i zobowiązaniach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, dla których nie było możliwe ustalenie w sposób wiarygodny wartości godziwej, ze wskazaniem oszacowanej wartości

Nie wystąpiły.

6. Informacje o kredytach i pożyczkach oraz innych należnościach banku, a także o instrumentach zabezpieczających przed ryzykiem kredytowym, wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy:

6.1 Wartość kredytów i pożyczek oraz innych należności banku zakwalifikowanych przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Nie wystąpiła.

6.2 Wartość ekspozycji na ryzyko kredytowe na dzień sprawozdawczy, bez uwzględnienia wartości instrumentów zabezpieczających przed ryzykiem kredytowym

Nie wystąpiła.

6.3 Wartość, o którą instrumenty zabezpieczające przed ryzykiem kredytowym zmniejszają wartość ekspozycji na ryzyko kredytowe

Nie wystąpiła.

6.4 Wartość zmiany, w danym okresie sprawozdawczym i narastająco, wartości godziwej kredytów i pożyczek oraz innych należności banku, która wynika ze zmian ryzyka kredytowego, ustaloną:

a) jako wartość zmiany dla danego składnika lub grupy aktywów finansowych, która nie wynika ze zmiany warunków rynkowych powodujących ryzyko rynkowe

Nie wystąpiła.

b) w oparciu o inną metodę, która w ocenie banku pozwala wierniej odzwierciedlić wartość zmiany dla danego składnika lub grupy aktywów finansowych, która wynika ze zmiany ryzyka kredytowego

Nie wystąpiła.

6.5 Wartość zmiany wartości godziwej instrumentów zabezpieczających przed ryzykiem kredytowym zakwalifikowanych przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, jaka wystąpiła w danym okresie sprawozdawczym i narastająco

Nie wystąpiła.

7. Informacje o zobowiązaniach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, wykazując odrębnie:

7.1 Wartość zobowiązań finansowych zakwalifikowanych przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Nie wystąpiły.

7.2 Wartość zobowiązań finansowych zakwalifikowanych jako przeznaczone do obrotu

Nie wystąpiły.

7.3 Różnicę pomiędzy wartością bilansową zobowiązań finansowych a wartością, którą bank byłby zobowiązany zapłacić w terminie wymagalności

Nie wystąpiły.

8. Dane o wartości posiadanych instrumentów finansowych, z uwzględnieniem:

8.1. Instrumenty finansowe znajdujące się w obrocie giełdowym (w PLN)

Nie wystąpiły.

8.2. Instrumenty finansowe znajdujące się w obrocie pozagiełdowym (w PLN)

Lp.	Nazwa instrumentu finansowego	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2019 r.	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2018 r.
1	2	3	4
1.	Instrumenty finansowe znajdujące się w obrocie pozagiełdowym	44 323 711,17	40 276 890,32
	RAZEM	44 323 711,17	40 276 890,32

8.3. Papiery wartościowe z nieograniczoną zbywalnością, nieznajdujące się w obrocie na rynku regulowanym (w PLN)

Nie wystąpiły.

8.4. Papiery wartościowe z ograniczoną zbywalnością (w PLN)

Nie wystąpiły.

8.5. Wartość rynkowa instrumentów finansowych, w przypadku gdy jest różna od wartości wykazywanej w bilansie

Nie wystąpiła.

9. Informacje o zawartych przez bank umowach, których skutkiem będzie powstanie instrumentu finansowego

- Umowa zawierania transakcji na instrumentach finansowych z SGB Bankiem S.A. z siedzibą w Poznaniu (dłużne papiery wartościowe emitowane przez Skarb Państwa, Narodowy Bank Polski oraz dłużne papiery wartościowe pozostałych emitentów niedopuszczone do obrotu zorganizowanego) zawarta 17.06.2010 roku,
- Umowa o wykonywanie zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych dopuszczonych do obrotu zorganizowanego Domem Maklerskim Banku BPS S.A. z dnia 14.07.2011 roku,
- Umowa o wykonywanie zleceń nabycia lub zbycia obligacji dla uprawnionego kontrahenta z Ipopema Securities S.A. zawarta 21.09.2018 roku.

10. Informacje o posiadanych udziałach i akcjach, w podziale na jednostki zależne, współzależne i stowarzyszone, zawierające:

Bank nie posiada udziałów i akcji w jednostkach zależnych, współzależnych i stowarzyszonych w rozumieniu ustawy o rachunkowości.

11. Informacje o wartości posiadanych udziałów i akcji w jednostkach podporządkowanych, które bank przeznaczył do sprzedaży

Bank nie posiada udziałów i akcji w jednostkach podporządkowanych w rozumieniu ustawy o rachunkowości.

12. W przypadku przekwalifikowania składnika aktywów finansowych ujawnieniu podlegają informacje o wartości i kategorii przekwalifikowanych aktywów oraz o przyczynach przekwalifikowania

Bank nie dokonywał przekwalifikowania składników aktywów finansowych między kategoriami instrumentów finansowych.

13. W przypadku przekwalifikowania składnika aktywów finansowych z kategorii aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, aktywów dostępnych do sprzedaży albo z kategorii aktywów utrzymywanych do terminu zapadalności, informacje o:

- 13.1 Wartości aktywów finansowych przekwalifikowanych do i z każdej kategorii, a także przyczyny przekwalifikowania
- 13.2 Wartości bilansowej i wartości godziwej składników aktywów finansowych, które zostały przekwalifikowane w okresie sprawozdawczym oraz w poprzednich okresach sprawozdawczych
- 13.3 Wyjątkowych okolicznościach wraz z faktami wskazującymi na to, iż były one wyjątkowe, gdy składnik aktywów finansowych został przekwalifikowany zgodnie z § 32 ust. 1 rozporządzenia
- 13.4 Przychodach lub kosztach z tytułu wyceny składnika aktywów finansowych, w okresie sprawozdawczym oraz w poprzednich okresach sprawozdawczych
- 13.5 Przychodach lub kosztach z tytułu wyceny, które zostałyby ujęte w okresie sprawozdawczym, jeżeli dany składnik aktywów finansowych nie zostałby przekwalifikowany
- 13.6 Efektywnej stopie procentowej i szacunkowej kwocie przepływów pieniężnych, które bank spodziewa się odzyskać, na dzień przekwalifikowania składnika aktywów finansowych

Bank nie dokonywał przekwalifikowania składników aktywów finansowych z kategorii aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, aktywów dostępnych do sprzedaży albo z kategorii aktywów utrzymywanych do terminu zapadalności.

14. W przypadku przeniesienia praw majątkowych zakwalifikowanych do aktywów finansowych (przeniesienie aktywów), które nie są wyłączone z bilansu, ujawnieniu podlegają następujące informacje w odniesieniu do każdej kategorii aktywów finansowych:

- 14.1 Rodzaj przeniesionych aktywów
- 14.2 Wartość i charakter korzyści zachowanych przez bank, a także rodzaje ryzyka związane z przeniesionymi aktywami finansowymi, które nie podlegają wyłączeniu z bilansu
- 14.3 Wartość bilansowa przeniesionych aktywów, wartość ujmowanych w bilansie aktywów i powiązanych z nimi zobowiązań

Bank nie dokonywał przeniesienia praw majątkowych zakwalifikowanych do aktywów finansowych, które nie zostały wyłączone z bilansu.

15. Informacje o zastawie na mieniu banku, wraz z postanowieniami i warunkami ustanowienia zastawu oraz wartości bilansowej składników aktywów finansowych, które bank zastawił jako zabezpieczenie zobowiązań lub zobowiązań pozabilansowych

W latach zakończonych odpowiednio 31 grudnia 2019 roku oraz 31 grudnia 2018 roku nie występował zastaw na mieniu Banku, jako zabezpieczenie jego zobowiązań lub zobowiązań pozabilansowych.

16. Informacje o posiadanych instrumentach finansowych z wbudowanymi instrumentami pochodnymi

Bank nie posiada instrumentów finansowych z wbudowanymi instrumentami pochodnymi.

17. Informacje dotyczące wydzielonego organizacyjnie biura maklerskiego banku o wielkości:

Nie dotyczy.

18. Informacje o należnościach od banków prowadzących działalnością maklerską, domów maklerskich i towarowych domów maklerskich, w podziale na:

W latach zakończonych odpowiednio 31 grudnia 2019 roku oraz 31 grudnia 2018 roku nie występowały należności od banków prowadzących działalnością maklerską, domów maklerskich i towarowych domów maklerskich.

19. Informacje dotyczące wydzielonego organizacyjnie biura maklerskiego banku o należnościach od Krajowego Depozytu i giełdowych izb rozrachunkowych, w podziale na:

Nie dotyczy.

20. Informacje dotyczące wydzielonego organizacyjnie biura maklerskiego banku o zobowiązaniach od Krajowego Depozytu i giełdowych izb rozrachunkowych, w podziale na:

Nie dotyczy.

21. Informacje o należnościach od podmiotów prowadzących regulowane rynki papierów wartościowych i giełdy towarowe, w podziale na należności od poszczególnych giełd i spółek prowadzących rynek pozagiełdowy dotyczące wydzielonego organizacyjnie biura maklerskiego banku

Nie dotyczy.

22. Informacje o zobowiązaniach od podmiotów prowadzących regulowane rynki papierów wartościowych i giełdy towarowe, w podziale na zobowiązania od poszczególnych giełd i spółek prowadzących rynek pozagiełdowy dotyczące wydzielonego organizacyjnie biura maklerskiego banku

Nie dotyczy.

23. Informacje o zobowiązaniach od banków prowadzących działalność maklerską, domów maklerskich i towarowych domów maklerskich, w podziale na:

W latach zakończonych odpowiednio 31 grudnia 2019 roku oraz 31 grudnia 2018 roku nie występowały zobowiązania od banków prowadzących działalnością maklerską, domów maklerskich i towarowych domów maklerskich.

Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko - Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku

24. Informacje o zmianach wartości funduszy wydzielonych dla oddziałów zagranicznych, z uwzględnieniem stanu na początek roku obrotowego, zwiększeń i zmniejszeń, z podziałem na poszczególne podmioty, oraz stanu na koniec roku obrotowego

Nie dotyczy.

25. Dane dotyczące zmian stanu wartości niematerialnych i prawnych:

25.1. Zakres zmian wartości niematerialnych i prawnych zawierający stan na początek roku obrotowego, tytuły zwiększeń i zmniejszeń oraz stan na koniec roku obrotowego

WARTOŚCI NIEMATERIALNE (w PLN) 31.12.2019	Oprogramowanie, licencje	Prawa do wynalazków, patentów, znaków towarowych, wzorów użytkowych oraz zdobniczych	Inne WNiP	Nakłady na WNiP	OGÓŁEM
Wartość bilansowa brutto na początek okresu			1 375 205,14		1 375 205,14
Nabycie					0,00
Transfery z nakładów					0,00
Likwidacja					0,00
Inne			-14 171,18		-14 171,18
Wartość bilansowa brutto na koniec okresu	0,00	0,00	1 361 033,96	0,00	1 361 033,96
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu			851 758,17		851 758,17
Amortyzacja okresu			66 637,60		66 637,60
Likwidacja			-14 171,18		-14 171,18
Inne					0,00
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	0,00	0,00	904 224,59		904 224,59
Odpisy aktualizujące na początek okresu					0,00
Utworzenie w okresie					0,00
Zmniejszenie w okresie					0,00
Odpisy aktualizujące na koniec okresu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wartość bilansowa netto na początek okresu	0,00	0,00	523 446,97	0,00	523 446,97
Wartość bilansowa netto na koniec okresu	0,00	0,00	456 809,37	0,00	456 809,37

Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko - Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku

WARTOŚCI NIEMATERIALNE (w PLN) 31.12.2018		Oprogramowanie, licencje	Prawa do wynalazków, patentów, znaków towarowych, wzorów użytkowych oraz zdobniczych	Inne WNiP	Nakłady na WNiP	OGÓŁEM
Wartość bilansowa brutto na początek okresu						
Nabycie				963 652,50		963 652,50
Transfery z nakładów				411 552,64		411 552,64
Likwidacja						
Inne						0,00
Wartość bilansowa brutto na koniec okresu		0,00	0,00	1 375 205,14	0,00	1 375 205,14
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu						
Amortyzacja okresu				823 454,24		823 454,24
Likwidacja				28 303,93		28 303,93
Inne						0,00
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu		0,00	0,00	851 758,17		851 758,17
Odpisy aktualizujące na początek okresu						
Utworzenie w okresie						0,00
Zmniejszenie w okresie						0,00
Odpisy aktualizujące na koniec okresu		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wartość bilansowa netto na początek okresu						
		0,00	0,00	140 198,26	0,00	140 198,26
Wartość bilansowa netto na koniec okresu						
		0,00	0,00	523 446,97	0,00	523 446,97

25.2. Wartość obcych wartości niematerialnych i prawnych, używanych na podstawie umowy, o której mowa w art. 3 ust. 4 ustawy o rachunkowości

W latach zakończonych odpowiednio 31 grudnia 2019 roku oraz 31 grudnia 2018 roku Bank nie korzystał z wartości niematerialnych i prawnych na podstawie umowy leasingu.

26. Dane dotyczące użytkowanych rzeczowych aktywów trwałych, w szczególności:

26.1 Zakres zmian wartości użytkowanych rzeczowych aktywów trwałych, zawierający stan na początek roku obrotowego, zwiększenia i zmniejszenia oraz stan na koniec roku obrotowego

Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko – Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 rok

RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE (w PLN) 31.12.2019		Grunt własne oraz prawo wieczystego użytkowania gruntów	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Zaliczki na środki trwałe w budowie	Ogółem
Wartość bilansowa brutto na początek okresu		92 163,30	8 872 378,29	4 530 871,06	929 005,35	2 363 179,63	25 732,00		16 813 329,63
Nabycie			21 970,05	19 680,00		290 185,91	686 662,25		1 018 498,21
Transfery z nakładów									0,00
Likwidacja i sprzedaż									-343 833,07
Inne (używane na podstawie umów leasingu)					-139 549,50	-204 283,57			
Wartość bilansowa brutto na koniec okresu		92 163,30	8 894 348,34	4 550 551,06	889 317,48	2 449 081,97	712 394,25	0,00	17 587 856,40
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu		0,00	3 712 589,29	3 975 175,44	655 161,28	2 064 527,94			10 407 453,95
Amortyzacja okresu			283 531,64	153 128,68	69 112,74	125 429,18			631 202,24
Likwidacja i sprzedaż									-343 833,07
Inne					-139 549,50	-204 283,57			0,00
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu		0,00	3 996 120,93	4 128 304,12	584 724,52	1 985 673,55			10 694 823,12
Odpisy aktualizujące na początek okresu									
Utworzenie w okresie									0,00
Zmniejszenie w okresie									0,00
Odpisy aktualizujące na koniec okresu		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wartość bilansowa netto na początek okresu		92 163,30	5 159 789,00	555 695,62	273 844,07	298 651,69	25 732,00	0,00	6 405 875,68
Wartość bilansowa netto na koniec okresu		92 163,30	4 898 227,41	422 246,94	304 592,96	463 408,42	712 394,25	0,00	6 893 033,28

Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko - Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku

RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE (w PLN) 31.12.2018		Grunt własne oraz prawo wieczystego użytkowania gruntów	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Zaliczki na środki trwałe w budowie	Ogółem
Wartość bilansowa brutto na początek okresu	Nabycie	92 163,30	8 866 777,37	4 518 944,06	676 460,96	2 256 186,01	90 355,06		16 500 886,76
	Transfery z nakładów			11 927,00		18 242,97	34 021,16		64 191,13
	Likwidacja i sprzedaż		9 893,57			88 750,65	-98 644,22		0,00
	Inne (używane na podstawie umów leasingu)		-4 292,65						-4 292,65
	Wartość bilansowa brutto na koniec okresu	92 163,30	8 872 378,29	4 530 871,06	929 005,35	2 363 179,63	25 732,00	0,00	252 544,39
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	Amortyzacja okresu		3 421 054,46	3 755 651,24	611 641,92	1 940 549,25	X		9 728 896,87
	Likwidacja i sprzedaż		295 827,48	219 524,20	43 519,36	123 978,69			682 849,73
	Inne		-4 292,65						-4 292,65
	Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	0,00	3 712 589,29	3 975 175,44	655 161,28	2 064 527,94			0,00
									10 407 453,95
Odpisy aktualizujące na początek okresu	Utworzenie w okresie								0,00
	Zmniejszenie w okresie								0,00
	Odpisy aktualizujące na koniec okresu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
									0,00
Wartość bilansowa netto na początek okresu		92 163,30	5 445 722,91	763 292,82	64 819,04	315 636,76	90 355,06	0,00	6 771 989,89
	Wartość bilansowa netto na koniec okresu	92 163,30	5 159 789,00	555 695,62	273 844,07	298 651,69	25 732,00	0,00	6 405 875,68

26.2 Wartość obcych środków trwałych używanych na podstawie umowy, o której mowa w art. 3 ust. 4 ustawy o rachunkowości

W latach zakończonych odpowiednio 31 grudnia 2019 roku oraz 31 grudnia 2018 roku Bank korzystał ze środków trwałych używanych na podstawie umowy leasingu. Wartość obcych środków trwałych wynosiła na dzień 31 grudnia 2019 roku 99 861,63 zł oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku 252 544,39 zł.

27. Informacje na temat aktywów przejętych za długi w podziale na nieruchomości i pozostałe składniki majątku (w PLN)

Nie wystąpiły.

28. Informacje o aktywach trwałych przeznaczonych do zbycia, zawierające wartość tych aktywów na początek roku obrotowego, zwiększenia i zmniejszenia oraz stan na koniec roku obrotowego (w PLN)

Nie wystąpiły.

29. Wykaz pozycji czynnych i biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów oraz rozliczeń międzyokresowych przychodów (w PLN)

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2019	Stan na 31.12.2018
1	2	3	4
1	Rozliczenia międzyokresowe czynne z tego:		
1.1.	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	2 016 723,77	1 912 513,82
1.2.	Pozostałe rozliczenia międzyokresowe, w tym:	1 857 979,00	1 681 115,00
	- prenumerały	158 744,77	231 398,82
	- opłaty ubezpieczenia	7 695,44	1 790,00
	- przedpłaty (faktury proforma)	69 695,00	68 395,00
	- odnowienie wsparcia oraz środki dostępu dla systemów informatycznych	0,00	8 910,00
	- olej opałowy	49 779,29	86 085,11
	- prowizja od kredytu	28 012,04	44 052,96
	- emisja obligacji własnych	1 918,00	0,00
	- pozostałe tytuły	1 645,00	1 410,00
2	Koszty i przychody rozliczane w czasie	0,00	19 736,19
2.1.	Rozliczenia międzyokresowe kosztów bierne, w tym:		1 019,56
	- rozliczenia międzyokresowe kosztów	882 008,63	994 390,70
2.2.	Pozostałe rozliczenia międzyokresowe przychodów, w tym:	249 009,05	255 130,00
	- prowizja od kredytów rozliczana liniowo	249 009,05	255 130,00
	- prowizja z tytułu udzielonej gwarancji rozliczana liniowo	632 999,58	739 260,70
	- odsetki zapłacone z góry	439 023,69	533 348,10
	- pozostałe	168 209,83	157 021,42
		25 766,06	48 891,18

*Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko - Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku*

30. Dane o strukturze własności kapitału podstawowego, w tym ilość, rodzaj i wartość nominalna akcji oraz wartość udziałów tworzących kapitał, z wyszczególnieniem akcjonariuszy lub udziałowców posiadających ponad 5% głosów na walnym zgromadzeniu

Lp.	Nazwa grupy udziałowców	Liczba udziałów	Wartość nominalna udziału	Wartość udziałów zadeklarowanych ogółem
1	2	3	4	5
1.	Osoby prawne	42	500,00	21 000,00
2.	Osoby fizyczne	2 565	500,00	1 282 500,00
	RAZEM	2 607	x	1 303 500,00

W Banku nie wystąpili udziałowcy posiadających ponad 5% głosów na Walnym Zgromadzeniu (Zebraniu Przedstawicieli).

31. Dane o uprzywilejowaniu i ograniczeniu praw związanych z daną grupą akcji, w tym dotyczących podziału dywidend i zwrotu kapitału

Nie dotyczy Banku Spółdzielczego.

32. Informacje o akcjach własnych będących w posiadaniu banku lub w posiadaniu jednostek zależnych, współzależnych i stowarzyszonych

Nie dotyczy Banku Spółdzielczego.

33. Informacje o zobowiązaniach z tytułu zatwierdzonej do wypłaty dywidendy lub nadwyżki bilansowej

W latach zakończonych odpowiednio 31 grudnia 2019 roku oraz 31 grudnia 2018 roku nie występowały zobowiązania z tytułu zatwierdzonej do wypłaty dywidendy.

34. Informacje w zakresie zobowiązań podporządkowanych, obejmujące:

34.1. Wartość poszczególnych pożyczek oraz waluty, w jakich zostały zaciągnięte

34.2. Warunki oprocentowania i terminy wymagalności pożyczek

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość nominalna (w PLN)	Oprocentowanie	Waluta	Okres	Warunki szczególne	Stan zobowiązań (w PLN)	
							2019-12-31	2018-12-31
1.	Pożyczka podporządkowana	4 000 000,00	4,54% (Wibor 6M plus 2,75 p.p).	PLN	31.03.2014-30.03.2021	pożyczka udzielona przez Fundację „ Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej-Counterpart Fund" z siedzibą w Warszawie; Zgoda Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 22 kwietnia 2014 roku -Decyzja DBS/DBS_W1/7100/5/2/2014 /AW.	3 988 572,19	3 980 911,90

Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko - Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku

Razem	4 000 000,00	x	x	x	x	3 988 572,19	3 980 911,90
-------	--------------	---	---	---	---	--------------	--------------

35. Informacje o stanie i zmianach wartości rezerw celowych, z podziałem na kategorie należności, obejmujące:

35.1. Stan rezerw celowych na początek roku obrotowego

35.2. Zwiększenia, wykorzystanie i rozwiązanie rezerw celowych

35.3. Stan rezerw celowych na koniec roku obrotowego

35.4. Wymagany, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 81 ust. 2 pkt 8 lit. c ustawy, stan rezerw celowych na koniec roku obrotowego, wraz ze szczegółowym wyjaśnieniem, jeżeli stan rezerw wykazany w pkt 3 nie osiągnął stanu wymaganego

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na początek roku obrotowego (w PLN)	Zwiększenia (w PLN)	Wykorzystanie (w PLN)	Rozwiązanie (w PLN)	Zmiany sytuacji oraz zmiany zespołu kont (w PLN)	Stan rezerw na koniec roku obrotowego (w PLN)	Wymagany poziom rezerw celowych (w PLN)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Rezerwy celowe od należności od sektora finansowego, w tym:							
	- w sytuacji normalnej i pod obserwacją							
	- poniżej standardu							
	- wątpliwe							
	- stracone							
2.	Rezerwy celowe od należności od sektora niefinansowego, w tym:							
	- w sytuacji normalnej i pod obserwacją	5 830 937,49	3 442 443,91	183 361,34	2 481 296,33		6 613 723,73	
	- poniżej standardu	512 710,89	133 419,08		464 726,09		181 403,88	
	- wątpliwe	648 441,11	1 020 361,76		1 183 300,57	- 149 541,67	335 960,63	
	- stracone	4 674 780,40	2 288 663,07	183 361,34	833 269,67	149 501,67	6 096 059,22	
3.	Rezerwy celowe od należności sektora budżetowego, w tym:							
	- w sytuacji normalnej i pod obserwacją							
	- poniżej standardu							
	- wątpliwe							
	- stracone							
	RAZEM	5 830 937,49	3 442 443,91	183 361,34	2 481 296,33		6 613 723,73	

Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko – Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 rok

W 2019 roku na koncie 860 zaewidencjonowano również rozwiązanie rezerw dotyczących spłaconych kredytów przeniesionych do ewidencji pozabilansowej, łącznie w kwocie 189 464,09 PLN.

36. Dane o rezerwach na przyszłe zobowiązania według rodzaju zobowiązań, z uwzględnieniem stanu na początek roku obrotowego, zwiększeń i wykorzystania oraz stanu na koniec roku obrotowego

Lp.	Wyszczególnienie	Stan rezerw na początek roku obrotowego (w PLN)	Zwiększenia (w PLN)	Wykorzystanie (w PLN)	Rozwiązanie (w PLN)	Stan rezerw na koniec roku obrotowego (w PLN)
1	2	3	4	5	6	8
1.	Rezerwa na premię	515 649,08	1 359 240,00	1 318 002,81	21 068,52	535 817,75
2.	Rezerwy na odpisy emerytalne	700 025,69	181 804,46	57 750,00		824 080,15
3.	Rezerwa na ryzyko ogólne	2 860 000,00	-	-	-	2 860 000,00
4.	Rezerwa na zobowiązania pozabilansowe	51 243,59	3 492 737,61	51 254,53	3 163 478,13	329 248,54
5.	Pozostałe rezerwy (wyrok TSUE)	-	136 034,80	-	-	136 034,80
	RAZEM	4 126 918,36	5 033 782,07	1 375 752,81	3 235 799,18	4 685 183,24

37. Dane o stanie odpisów aktualizujących, z wyłączeniem rezerw celowych, według rodzajów aktywów, ze wskazaniem stanu na początek roku obrotowego, zwiększeń i zmniejszeń oraz stanu na koniec roku obrotowego

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na początek roku obrotowego (w PLN)	Zwiększenia (w PLN)	Wykorzystanie (w PLN)	Rozwiązanie (w PLN)	Zmiany sytuacji oraz zmiany zespołu kont (w PLN)	Stan rezerw na koniec roku obrotowego (w PLN)
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Odpisy aktualizujące należności od sektora niefinansowego, w tym:	2 421 566,42	1 128 869,13	16 875,32	224 783,90		3 308 776,33
	- w sytuacji normalnej i pod obserwacją						
	- poniżej standardu	216,12	6 088,98		5 437,50		867,60
	- wątpliwe	5 415,33	23 266,40		23 556,16	- 229,43	4 896,14
	- stracone	2 415 934,97	1 099 513,75	16 875,32	195 790,24	229,43	3 303 012,59
2.	Odpisy aktualizujące należności od sektora budżetowego, w tym:						
	- w sytuacji normalnej i pod obserwacją						
	- poniżej standardu						
	- wątpliwe						
	- stracone						
3.	Instrumenty finansowe						
	- obligacje						
	- jednostki uczestnictwa FIO						
	- certyfikaty inwestycyjne						
	- akcje i udziały						
4.	Rzeczowe aktywa trwałe						
5.	Inne aktywa	17 986,73	831,31	50,47			18 767,57
	RAZEM	2 439 553,15	1 129 700,44	16 925,79	224 783,90		3 327 543,90

38. Dane o zobowiązaniach pozabilansowych, w tym warunkowych z tytułu udzielonych zabezpieczeń, obejmujące:

38.1. Wykaz udzielonych gwarancji i poręczeń, w tym wekslowych oraz innych udzielonych zobowiązań o charakterze gwarancyjnym

Wyszczególnienie	31.12.2019 (w PLN)	31.12.2018 (w PLN)
1	2	3
Udzielone gwarancje i poręczenia, w tym :	5 806 068,48	3 860 833,46
- wekslowe	0,00	0,00
- inne zobowiązania o charakterze gwarancyjnym	5 806 068,48	3 860 833,46

Bank udzielił gwarancji na łączną kwotę 5 806 068,48 zł, w tym jednemu przedsiębiorcy indywidualnemu na kwotę 9 981,41 zł oraz sześciu spółkom w wysokości 5 796 087,07 zł.

38.2. Zestawienie gwarancji i poręczeń emisji udzielonych emitentom, z uwzględnieniem:

W latach zakończonych odpowiednio 31 grudnia 2019 roku oraz 31 grudnia 2018 roku Bank nie udzielał gwarancji i poręczeń emisji emitentom papierów wartościowych.

38.3. Dane o zawartych kontraktach opcji subskrypcji lub sprzedaży akcji zwykłych banku

W latach zakończonych odpowiednio 31 grudnia 2019 roku oraz 31 grudnia 2018 roku Bank nie zawierał kontraktów opcji subskrypcji lub sprzedaży akcji zwykłych banku.

38.4. Informacje o zaproponowanej wypłacie dywidendy, jeśli nie została ona formalnie zatwierdzona, a także o jakichkolwiek nieujętych skumulowanych dywidendach z akcji uprzywilejowanych

W latach zakończonych odpowiednio 31 grudnia 2019 roku oraz 31 grudnia 2018 roku Bank nie posiadał zobowiązań pozabilansowych dotyczących wypłaty dywidendy.

38.5. Szczegółowe dane o aktywach banku, które stanowią zabezpieczenie zobowiązań banku oraz zobowiązań strony trzeciej, a także o wartości zobowiązań banku podlegających zabezpieczeniu tymi aktywami

W latach zakończonych odpowiednio 31 grudnia 2019 roku oraz 31 grudnia 2018 roku Bank nie posiadał zobowiązań własnych lub stron trzecich zabezpieczonych na aktywach Banku.

38.6 Informacje na temat nieujętych w bilansie transakcji z zobowiązaniem do odkupu

W latach zakończonych odpowiednio 31 grudnia 2019 roku oraz 31 grudnia 2018 roku Bank nie posiadał zobowiązań pozabilansowych wynikających z nieujętych w bilansie transakcji z zobowiązaniem do odkupu.

38.7. Informacje o udzielonych zobowiązaniach finansowych, w tym o udzielonych zobowiązaniach nieodwołalnych

W latach zakończonych odpowiednio 31 grudnia 2019 roku oraz 31 grudnia 2018 roku Bank nie udzielał zobowiązań nieodwołalnych.

38.8. Informacje o wartości nominalnej instrumentów bazowych będących przedmiotem kontraktów na instrumenty pochodne, z uwzględnieniem:

W latach zakończonych odpowiednio 31 grudnia 2019 roku oraz 31 grudnia 2018 roku Bank nie zawierał transakcji o charakterze kontraktów na instrumenty pochodne.

39. Informacje o stosowanych przez bank zasadach rachunkowości zabezpieczeń, z uwzględnieniem podziału na zabezpieczanie wartości godziwej, zabezpieczanie przepływów środków pieniężnych oraz zabezpieczanie inwestycji w podmiocie zagranicznym, obejmujące co najmniej:

Bank nie stosuje zasad rachunkowości zabezpieczeń.

40. Dane na temat znaczących warunków umów dotyczących instrumentów finansowych, które mogą wpływać na wartość, termin i stopień pewności przyszłych przepływów środków pieniężnych, z uwzględnieniem podziału na rodzaje aktywów i zobowiązań finansowych, zarówno bilansowych, jak i pozabilansowych

W latach zakończonych odpowiednio 31 grudnia 2019 roku oraz 31 grudnia 2018 roku Bank nie był stroną umów dotyczących instrumentów finansowych, których warunki wpływałyby znacząco na wartość, termin i stopień pewności przyszłych przepływów środków pieniężnych.

41. Informacje z zakresu rachunku zysków i strat:

41.1. Informacje o przychodach, w tym z tytułu prowizji, i kosztach prowadzenia przez bank działalności maklerskiej

Bank nie prowadzi działalności maklerskiej.

41.2. Dane o odpisach amortyzacyjnych środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych, odpisach z tytułu aktualizacji wartości majątku trwałego rzeczowego i finansowego, z uwzględnieniem podziału na grupy rodzajowe środków trwałych i rodzaje aktywów finansowych

*Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko - Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku*

Lp.	Nazwa-Grupa	Amortyzacja za 2019 r.	Amortyzacja za 2018 r.
1	2	3	4
1.	Środki trwałe		
	Grunty - 0	631 202,24	682 849,73
	Budynki i lokale - 1		
	Budowle - 2	283 531,64	295 827,48
	Inwestycje w obcych obiektach		
	Kotły i maszyny energetyczne - 3	13 238,64	13 238,64
	Maszyny i urządzenia ogólnego zastosowania - 4	104 858,99	165 360,38
	Maszyny i urządzenia specjalistyczne - 5		
	Urządzenia techniczne - 6	35 031,05	40 923,18
	Środki transportu - 7	69 112,74	43 519,36
	Narzędzia i przyrządy - 8	125 429,18	
2.	Wartości niematerialne i prawne		
		66 637,60	123 978,69
	RAZEM	697 839,84	711 153,66

W latach zakończonych odpowiednio 31 grudnia 2019 roku oraz 31 grudnia 2018 roku Bank nie dokonywał odpisów aktualizujących rzeczowy i finansowy majątek trwały.

41.3. Dane o skutkach wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży do poziomu wartości godziwej

Lp.	Wyszczególnienie	Wycena do wartości godziwej odniesiona na Fundusz z aktualizacji wyceny (+/- w PLN) Rok 2019	Wycena do wartości godziwej ujęta w RZiS jako Aktualizacja wartości aktywów finansowych (+/- w PLN) Rok 2019
1	2	3	4
1.	Obligacje komercyjne	-	405 721,20
	RAZEM	-	405 721,20

Lp.	Wyszczególnienie	Wycena do wartości godziwej odniesiona na Fundusz z aktualizacji wyceny (+/- w PLN) Rok 2018	Wycena do wartości godziwej ujęta w RZiS jako Aktualizacja wartości aktywów finansowych (+/- w PLN) Rok 2018
1	2	3	4
1.	Obligacje komercyjne	-	-
	RAZEM	-	-

41.4. Informacje o przychodach i kosztach z tytułu wyłączonego z bilansu aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży,

W latach zakończonych odpowiednio 31 grudnia 2019 roku oraz 31 grudnia 2018 roku Bank nie dokonywał wyłączenia z bilansu aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży.

41.5. Informacje o przychodach i kosztach z tytułu sprzedanych aktywów finansowych, których wartość godziwa nie mogła być wcześniej wiarygodnie wyceniona, ze wskazaniem wartości bilansowej aktywów ustalonej na dzień sprzedaży

W latach zakończonych odpowiednio 31 grudnia 2019 roku oraz 31 grudnia 2018 roku w Banku nie wystąpiły przychody i koszty z tytułu sprzedanych aktywów finansowych, których wartość godziwa nie mogła być wcześniej wiarygodnie wyceniona.

41.6. Informacje o zyskach i stratach nadzwyczajnych

W latach zakończonych odpowiednio 31 grudnia 2019 roku oraz 31 grudnia 2018 roku w Banku nie wystąpiły zyski i straty nadzwyczajne.

41.7. Informacje o dokonanych odpisach aktualizujących lub rezerwach celowych należności nieściągalnych, z podziałem na tytuły odpisów, i sposób dokonania odpisu w ciężar utworzonych rezerw, w ciężar kosztów operacji finansowych oraz w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych, z wyszczególnieniem strat poniesionych z tytułu kredytów i pożyczek

Lp.	Tytuł odpisu	Sposób dokonania odpisu		
		w ciężar utworzonych rezerw celowych/odpisów aktualizacyjnych	w ciężar kosztów operacji finansowych	w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych
1	2	3	4	5
1.	Kapitał kredytu/pożyczki	183 361,34		
2.	Odsetki od kredytu/pożyczki		16 875,32	
3.	Inne tytuły - prowizje/opłaty			
	RAZEM	183 361,34	16 875,32	-

41.8. Informacje o przychodach z tytułu dywidend, w podziale na jednostki, od których otrzymano dywidendy,

W latach zakończonych odpowiednio 31 grudnia 2019 roku oraz 31 grudnia 2018 roku Bank nie uzyskał przychodów z tytułu dywidend.

41.9 Informacje o nakładach poniesionych w związku z nabyciem lub wytworzeniem środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych oraz o planowanych nakładach w okresie najbliższych 12 miesięcy

Lp.	Nakłady na:	Poniesione w bieżącym roku obrotowym	Planowane w okresie 12 najbliższych miesięcy
1	2	3	4
1.	Wartości niematerialne i prawne	0,00	0,00
2.	Środki trwałe nabyte	331 835,96	1 540 000,00
3.	Środki trwałe w budowie	686 662,25	360 000,00
	Razem	1 018 498,21	1 900 000,00

41.10. Propozycje podziału zysku lub pokrycia straty za rok obrotowy

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota
1	2	3
Zysk netto do podziału - proponuje się przeznaczyć na:		
1.	Fundusz zasobowy	4 127 986,50
2.	Fundusz Oprocentowanie udziałów	
3.	Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	
4.	Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	
5.	Fundusz Rady Nadzorczej	
6.	Fundusz Społeczno-Kulturalny	
7.	Inne tytuły:	
	RAZEM	4 127 986,50

42. Informacje o wartości aktywów i utworzonej rezerwy na odroczony podatek dochodowy, obejmujące w szczególności:

42.1. wysokość rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego i aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego utworzonych w poprzednich latach obrotowych, w tym odniesionych na kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny

42.2. dokonane w ciągu roku obrotowego rozliczenia rezerwy na odroczony podatek dochodowy i aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego utworzonych w poprzednich latach obrotowych, z wyodrębnieniem dokonanych rozliczeń z kapitałem (funduszem) z aktualizacji wyceny

42.3. utworzone w roku obrotowym aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, z wyszczególnieniem części odniesionej na kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny

42.4. utworzona w roku obrotowym rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, z wyszczególnieniem części odniesionej na kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny

42.5. stan aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec roku obrotowego, w tym stan aktywów rozliczanych z kapitałem (funduszem) z aktualizacji wyceny

42.6. stan rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec roku obrotowego, w tym stan rezerwy dotyczący operacji rozliczanych z kapitałem (funduszem) z aktualizacji wyceny

42.7. wysokość obciążającego wynik finansowy podatku dochodowego za dany rok obrotowy, z podziałem na:

a) część bieżącą

b) część odroczoną

Lp.	Treść	Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego
1	2	3	4
1.	Wysokość rezerwy, aktywów utworzonych w poprzednich latach	1 024 617,00	1 681 115,00
	w tym odniesionych na kapitał z aktualizacji wyceny	261 042,00	

*Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko – Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku*

2.	Dokonane w ciągu roku obrotowego rozliczenia rezerwy na odroczone p.d. i aktywów z tytułu odroczonego podatku, utworzonych w poprzednich latach obrotowych	814 661,00	395 657,00
	w tym dokonanych rozliczeń z kapitałem z aktualizacji wyceny	120 103,00	0,00
3.	Utworzone w roku obrotowym aktywa z tytułu odroczonego p. d. o. p.	x	572 521,00
	w tym w części odniesionej na kapitał z aktualizacji wyceny	x	0,00
4.	Utworzona w roku obrotowym rezerwa z tytułu odroczonego p. d. o. p.	848 614,00	x
	w tym w części odniesionej na kapitał z aktualizacji wyceny	42 614,00	x
5.	Stan aktywów z tytułu odroczonego p. d. o. p. na koniec roku obrotowego	0,00	1 857 979,00
	w tym stan aktywów rozliczanych z kapitałem z aktualizacji wyceny	0,00	0,00
6.	Stan rezerwy z tytułu odroczonego p. d. na koniec roku obrotowego	1 058 570,00	0,00
	w tym stan rezerwy dotyczącej operacji rozliczanych z kapitałem z aktualizacji wyceny	183 553,00	0,00
7.	Wartość obciążającego wynik finansowy p. d. o. p. za dany rok obrotowy w tym:		-142 911,00
	a) część bieżąca		0,00
	b) część odroczone	33 953,00	-176 864,00

43. Zagregowane dane dotyczące:

43.1. Korzystanie z kredytów, pożyczek, gwarancji lub poręczeń przez pracowników, członków zarządu lub organów nadzorczych, ze wskazaniem warunków oprocentowania i terminów spłaty

Wyszczególnienie	Liczba osób korzystających z kredytu 31.12.2019	Zaangażowanie bilansowe 31.12.2019	Zaangażowanie pozabilansowe 31.12.2019	Razem 31.12.2019
Rada Nadzorcza	10	5 600 374,55	134 868,04	5 735 242,59
Zarząd	2	141 709,50	13 500,00	155 209,50
Pracownicy	57	3 079 879,88	112 099,05	3 191 978,93
Razem	69	8 821 963,93	260 467,09	9 082 431,02

Warunki oprocentowania i terminy spłaty należności nie odbiegają od warunków rynkowych i terminów spłaty dla podobnych produktów bankowych.

Bank świadczy na rzecz kluczowego personelu kierowniczego Banku, członków Rady Nadzorczej oraz bliskich członków rodzin tych osób standardowe usługi finansowe obejmujące, między innymi, prowadzenie rachunków bankowych, przyjmowanie depozytów, udzielanie kredytów i inne usługi finansowe. Warunki tych transakcji nie odbiegają od warunków rynkowych.

*Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko - Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku*

Wyżej wymienione zadłużenie dotyczy następujących terminów:

do 1 roku	544 289,24 PLN
od 1- 3 lat	555 128,03 PLN
Powyżej 3 lat	7 983 013,75 PLN

W roku 2019 pracownicy, członkowie zarządu i Rady Nadzorczej nie korzystali z bankowych pożyczek, gwarancji i poręczeń.

43.2. Wynagrodzenia, łącznie z wynagrodzeniem z zysku, wypłacone lub należne członkom zarządu lub organów nadzorczych banku

Wynagrodzenie wypłacone	2019 r.	2018 r.
Rada Nadzorcza	247 225,44	231 153,12
Zarząd	788 580,96	899 170,64
Razem	1 035 806,40	1 130 323,76

Z nadwyżki bilansowej za rok 2018 nie wypłacano żadnych nagród.

43.3 Przeciętne w roku obrotowym zatrudnienie, w przeliczeniu na etaty

Wyszczególnienie	2019 r.	2018 r.
Przeciętne zatrudnienie w przeliczeniu na etaty	129	130

43.4 Koszty związane z utworzeniem rezerw na przyszłe zobowiązania wobec pracowników, z wyszczególnieniem tytułów

Wyszczególnienie	31.12.2019 (w PLN)	31.12.2018 (w PLN)
1	2	3
Na odpisy emerytalne	181 804,46	85 911,68
Na premię	458 383,00	505 371,73
Razem	640 187,46	591 283,41

43.5 Koszty poniesione na finansowanie pracowniczych programów emerytalnych

Wyszczególnienie	31.12.2019 (w PLN)	31.12.2018 (w PLN)
Koszty poniesione na finansowanie programów emerytalnych	332 064,25	288 466,17

44. Informacje o transakcjach z podmiotami powiązanymi z bankiem kapitałowo lub organizacyjnie, z uwzględnieniem zasad polityki kredytowej banku względem podmiotów powiązanych oraz procentowego udziału przypadającego na transakcje z tymi podmiotami, z podziałem na:

- 1. należności i zobowiązania,**
- 2. główne pozycje przychodów i kosztów, w tym odsetki i prowizje, koszty rezerw na kredyty i pożyczki,**
- 3. udzielone zobowiązania finansowe, w tym nieodwołalne.**

W 2019 r. Bank przeprowadzał transakcje z podmiotami powiązanymi. Były to transakcje dotyczące obsługi udzielonego kredytu. Żadne procedury wewnętrzne obowiązujące w Banku (w tym polityka kredytowa) nie przewidują innego sposobu postępowania w stosunku do podmiotów powiązanych. Wszelkie warunki i ceny stosowane dla podmiotów powiązanych są takie same jak dla wszystkich klientów Banku.

Na dzień 31.12.2019 roku udział procentowy kredytów udzielonych dla podmiotów powiązanych w całym obliżu kredytowym wynosił 0,38% natomiast udział depozytów przyjętych od podmiotów powiązanych w całej bazie depozytowej wyniósł 0,00%.

45. Informacje o istotnych transakcjach (wraz z ich kwotami) zawartych przez bank na innych warunkach niż rynkowe ze stronami powiązanymi, przez które rozumie się jednostki powiązane oraz:

W 2019 roku nie miały miejsca niestandardowe transakcje ze stronami powiązanymi, których charakter i warunki nie wynikały z bieżącej działalności. Wszystkie transakcje zawierane były na warunkach rynkowych, bez wyjątkowych lub niestandardowych postanowień.

46. Informacje o celach i zasadach zarządzania ryzykiem, z wyszczególnieniem podziału na następujące kategorie ryzyka:

Bank jest Uczestnikiem Systemu Ochrony SGB, w związku z tym system zarządzania ryzykiem w Banku uwzględnia zapisy Umowy Systemu Ochrony SGB, przepisy wewnętrzne wydawane przez Spółdzielnię; w szczególności: dotyczy to procedur w obszarze zarządzania ryzykiem, przyjętych w Systemie limitów, stosowania działań ograniczających ryzyko wskazanych przez Spółdzielnię w procesach prewencji. KDBS Bank zarządza ryzykiem w sposób zapobiegający powstaniu w Banku zagrożenia utraty płynności lub wypłacalności, a tym samym wystąpienia zagrożenia upadłości. KDBS Bank w toku normalnie prowadzonej działalności nie zakłada udzielenia pomocy z Funduszu Pomocowego jako zabezpieczenia ryzyka.

Proces zarządzania ryzykiem

KDBS Bank uznaje za istotne następujące rodzaje ryzyka:

- 1) ryzyko kredytowe,**
- 2) ryzyko operacyjne, w tym ryzyko modeli,**
- 3) ryzyko walutowe,**
- 4) ryzyko koncentracji,**
- 5) ryzyko płynności,**
- 6) ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym,**
- 7) ryzyko kapitałowe,**
- 8) ryzyko braku zgodności.**

Organizacja procesu zarządzania ryzykiem:

Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej jest zorganizowany na trzech niezależnych poziomach:

- 1) na pierwszy poziom składa się zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku;
- 2) na drugi poziom składa się:
 - a) zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych,
 - b) działalność komórki do spraw zgodności;
- 3) na trzeci poziom składa się działalność komórki audytu wewnętrznego, przy czym w związku uczestnictwem Banku w Systemie Ochrony, tę działalność wykonuje Spółdzielnia.

Rada Nadzorcza w systemie zarządzania ryzykiem sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem, w tym ryzykiem braku zgodności oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność.

Zarząd w systemie zarządzania ryzykiem projektuje, wprowadza oraz zapewnia działanie, spójne ze strategią zarządzania Bankiem, systemem zarządzania ryzykiem

Zarządzania ryzykiem w Banku realizowane jest w oparciu o opracowane w formie pisemnej i zatwierdzone przez Zarząd wewnętrzne procedury.

Zgodnie z Umową Systemu Ochrony SGB Bank stosuje regulacje wzorcowe opracowane przez Spółdzielnię po ich dostosowaniu do swojej wielkości, zakresu i specyfiki działania. Procedury zarządzania ryzykiem podlegają przeglądowi i aktualizacji w cyklach rocznych lub częściej gdy zajdzie taka potrzeba.

W KDBS Bank stosowane są następujące procedury zarządzania ryzykiem:

W zakresie ryzyka kredytowego i koncentracji:

- 1) Zasady zarządzania ryzykiem kredytowym w Kujawsko – Dobrzyńskim Banku Spółdzielczym,
- 2) Zasady zarządzania ryzykiem koncentracji w Kujawsko – Dobrzyńskim Banku Spółdzielczym,
- 3) Zasady zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie w Kujawsko – Dobrzyńskim Banku Spółdzielczym;
- 4) Zasady zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych w Kujawsko – Dobrzyńskim Banku Spółdzielczym,
- 5) Zasady zarządzania ryzykiem inwestycji w Kujawsko – Dobrzyńskim Banku Spółdzielczym,
- 6) Zasady klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków w Kujawsko – Dobrzyńskim Banku Spółdzielczym,
- 7) Regulamin udzielania kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych i poręczeń osobom i podmiotom wymienionym w art. 79, 79a Prawa bankowego.

W zakresie ryzyka walutowego: Zasady zarządzania ryzykiem walutowym w Kujawsko – Dobrzyńskim Banku Spółdzielczym.

W zakresie ryzyka stopy procentowej: Zasady zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Kujawsko – Dobrzyńskim

Banku Spółdzielczym.

W zakresie ryzyka operacyjnego:

- 1) Zasady zarządzania ryzykiem operacyjnym w Kujawsko – Dobrzyńskim Banku Spółdzielczym,
- 2) Procedura powierzania wykonywania czynności związanych z działalnością bankową,
- 3) Plan ciągłości działania,
- 4) Polityka kadrowa Kujawsko – Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego,
- 5) Zasady przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowania terroryzmu,
- 6) Polityka Ochrony Danych Osobowych w Kujawsko-Dobrzyńskim Banku Spółdzielczym,
- 7) Kodeks Współpracy Obszarów Biznesu, Technologii Informacyjnej i Bezpieczeństwa Środowiska Teleinformatycznego,
- 8) Polityka bezpieczeństwa w zakresie usług płatności internetowych w Kujawsko – Dobrzyńskim banku Spółdzielczym,
- 9) Zasady Współpracy z Zewnętrznymi Dostawcami Usług Informatycznych,
- 10) Regulamin Bezpieczeństwa Teleinformatycznego,
- 11) Zasady Zarządzania Projektami w Zakresie Środowiska Teleinformatycznego,
- 12) Zasady Rozwoju Środowiska Teleinformatycznego,
- 13) Polityka Bezpieczeństwa Informacji,
- 14) Polityka Klasyfikacji Informacji,
- 15) Polityka Klasyfikacji Systemów Informatycznych w Kujawsko-Dobrzyńskim Banku Spółdzielczym,
- 16) Polityka Zarządzania Jakością Danych o kluczowym znaczeniu dla KDBS Bank,
- 17) Zasady Zarządzania Jakością Danych o kluczowym znaczeniu dla KDBS Bank,
- 18) Zasady zarządzania incydentami bezpieczeństwa informacji,
- 19) Regulamin organizacyjny,
- 20) Regulamin funkcjonowania Komitetu ds. Ryzyka Operacyjnego,
- 21) Zasady zarządzania ryzykiem braku zgodności w Kujawsko-Dobrzyńskim Banku Spółdzielczym,
- 22) Instrukcja opracowywania, uzgadniania i ogłaszania wewnętrznych aktów prawnych.

W zakresie **ryzyka płynności i finansowania**: Zasady zarządzania ryzykiem płynności w Kujawsko – Dobrzyńskim Banku Spółdzielczym.

W zakresie **ryzyka braku zgodności**: Zasady zarządzania ryzykiem braku zgodności w Kujawsko – Dobrzyńskim Banku Spółdzielczym.

W zakresie ryzyka kapitałowego:

- 1) Strategia zarządzania i planowania kapitałowego w Kujawsko – Dobrzyńskim Banku Spółdzielczym,
- 2) Zasady wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko w Kujawsko – Dobrzyńskim Banku Spółdzielczym,
- 3) Zasady szacowania kapitału wewnętrznego w Kujawsko – Dobrzyńskim Banku Spółdzielczym.

Cele strategiczne

Ryzyko kredytowe

Bank definiuje ryzyko kredytowe jako ryzyko związane z brakiem zwrotu należności lub zagrożeniem braku zwrotu należności. Ryzyko kredytowe Banku wynika głównie z następujących rodzajów aktywów: udzielonych kredytów lub zobowiązań pozabilansowych, inwestycji finansowych, aktywów przeznaczonych do sprzedaży.

Ryzyko kredytowe obejmuje w Banku ryzyko koncentracji oraz ryzyko wynikające z detalicznych i zabezpieczonych hipotecznie ekspozycji kredytowych.

Cele strategiczne w zakresie ryzyka kredytowego:

- 1) wdrożenie systemu zarządzania ryzykiem kredytowym zapewniającego stabilny rozwój optymalnego jakościowo portfela kredytowego;
- 2) utrzymywanie jakości portfela kredytowego Banku, wyrażonej udziałem należności zagrożonych podmiotów niefinansowych i JST w kredytach podmiotów niefinansowych i JST ogółem na poziomie nie wyższym od 6%.
- 3) utrzymywanie pokrycia rezerwami celowymi i odpisami na odsetki należności zagrożonych od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych na poziomie co najmniej 35 %;
- 4) ograniczanie ryzyka utraty wartości aktywów, wynikającego z pozostałych (poza kredytami) aktywów Banku.

Bank realizuje cele strategiczne w zakresie ryzyka kredytowego poprzez:

- 1) stosowanie odpowiednich standardów zawartych w regulacjach kredytowych, w szczególności dotyczących oceny zdolności kredytowej klientów Banku oraz prowadzenia monitoringu kredytów,
- 2) ustanawianie skutecznych i adekwatnych do ponoszonego ryzyka zabezpieczeń spłaty kredytów, w szczególności: weryfikacja ich wartości i płynności, zarówno podczas oceny wniosku kredytowego, jak i w ramach prowadzonego monitoringu, ograniczanie ryzyka prawnego w procesie ustanawiania zabezpieczeń,
- 3) inwestowanie nadwyżek zgromadzonych środków na lokatach w Banku Zrzeszającym lub za pośrednictwem Banku Zrzeszającego w innych instrumentach finansowych w ramach limitów ustanowionych przez System Ochrony SGB; Bank zakłada, że maksymalna kwota instrumentów finansowych, innych niż wyemitowane przez Skarb Państwa lub NBP nie może przekroczyć 75% funduszy własnych Banku,
- 4) utrzymywanie w bilansie Banku tylko portfeli aktywów o charakterze bankowym,
- 5) utrzymywanie aktywów obciążonych najwyższym ryzykiem kredytowym, tj. portfela kredytów podmiotów niefinansowych na poziomie 80% ich udziału w sumie bilansowej powiększonej o zobowiązania pozabilansowe udzielone dotyczące finansowania,
- 6) dostarczanie Zarządowi Banku informacji o poziomie ryzyka kredytowego umożliwiających podejmowanie ostrożnościowych, zasadnych decyzji dotyczących działalności kredytowej Banku.

Cele strategiczne w zakresie ryzyka koncentracji obejmują:

- 1) utrzymywanie umiarkowanie zdywersyfikowanego portfela kredytowego w zakresie uwarunkowanym terenem działania Banku,
- 2) bezwzględne przestrzeganie limitów dużych ekspozycji określonych w CRR.

Bank realizuje cele strategiczne w zakresie ryzyka koncentracji poprzez:

- 1) angażowanie się Banku w branże, w których obsłudze Bank posiada wieloletnie doświadczenie oraz ustalanie limitów koncentracji w pojedyncze branże,
- 2) ograniczenie łącznej kwoty dużych ekspozycji do poziomu 150% uznanego kapitału,
- 3) ograniczanie ryzyka koncentracji w ten sam rodzaj zabezpieczenia w postaci hipoteki poprzez opracowanie i stosowanie odpowiednich standardów postępowania dotyczących zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie,
- 4) dywersyfikacja ryzyka koncentracji geograficznej Banku, poprzez przystępowanie do konsorcjów bankowych z innymi bankami, w tym w szczególności z bankiem zrzeszającym.

Cele strategiczne w zakresie ryzyka związanego z udzielaniem kredytów zabezpieczonych hipotecznie obejmują:

- 1) wdrożenie, weryfikacja i aktualizacja zasad zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z ekspozycjami zabezpieczonymi hipotecznie, które będą uwzględniały w sposób adekwatny do skali prowadzonej działalności zapisy dobrych praktyk w zakresie zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie,
- 2) prowadzenie działalności w zakresie związanym z udzielaniem kredytów zabezpieczonych hipotecznie mającej na celu utrzymanie zaangażowania na nieistotnym poziomie,
- 3) utrzymywanie udziału portfela kredytów zagrożonych zabezpieczonych hipotecznie na poziomie nie wyższym od 15% całego portfela kredytów zabezpieczonych hipotecznie (wg wartości nominalnej),
- 4) zaangażowanie się w ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie maksymalnie do 80% ich udziału w portfelu kredytowym.

Bank realizuje cele strategiczne w zakresie ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie poprzez:

- 1) udzielanie kredytów zabezpieczonych hipotecznie, tym klientom detalicznym w przypadku których poziom relacji wydatków związanych z obsługą zobowiązań kredytowych i innych niż kredytowe zobowiązań finansowych do dochodów tych klientów (wskaźnik DH) nie przekracza określonych poziomów,
- 2) stosowanie limitów LTV,
- 3) kierowanie oferty kredytów hipotecznych głównie do klientów o wysokiej wiarygodności kredytowej, preferowanie zabezpieczeń hipotecznych w postaci nieruchomości bez obciążeń w dziale III oraz IV, stosowanie maksymalnego okresu kredytowania do 30 lat,
- 4) stosowanie ostrożnego podejścia do wycen nieruchomości.

Cele strategiczne w zakresie ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych obejmują:

- 1) wdrożenie, weryfikacja i aktualizacja zasad zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z detalicznymi ekspozycjami kredytowymi, które będą uwzględniały w sposób adekwatny do skali prowadzonej działalności zapisy dobrych praktyk w zakresie zarządzania detalicznymi ekspozycjami kredytowymi,
- 2) prowadzenie działalności w zakresie związanym z udzielaniem detalicznych ekspozycji kredytowych mającej na celu utrzymanie zaangażowania na nieistotnym poziomie,
- 3) utrzymywanie udziału portfela detalicznych ekspozycji zagrożonych na poziomie nie wyższym od 6 % całego portfela detalicznych ekspozycji kredytowych,
- 4) zaangażowanie się w detaliczne ekspozycje kredytowe maksymalnie do 10% ich udziału w portfelu kredytowym.

Bank realizuje cele strategiczne w zakresie ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych poprzez:

- 1) przyjęcie maksymalnego okresu kredytowania dla detalicznych ekspozycji kredytowych na 7 lat;
- 2) udzielanie kredytów detalicznych tym klientom w przypadku których poziom relacji wydatków związanych z obsługą zobowiązań kredytowych i innych niż kredytowe zobowiązań finansowych do dochodów tych klientów (wskaźnik DfI) nie przekracza określonych poziomów.

Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne definiujemy jako możliwość wystąpienia straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności procesów wewnętrznych, ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych, definicja ta obejmuje ryzyko prawne, wyklucza natomiast ryzyko reputacji i ryzyko strategiczne.

Cele strategiczne w zakresie ryzyka operacyjnego obejmują:

- 1) optymalizację efektywności gospodarowania poprzez zapobieganie i minimalizowanie strat operacyjnych oraz wyeliminowanie przyczyn ich powstawania,
 - 2) racjonalizację kosztów,
 - 3) zwiększenie szybkości oraz adekwatności reakcji Banku na zdarzenia od niego niezależne;
 - 4) automatyzację procesów realizowanych w Banku, pozwalającą w sposób bezpieczny zredukować ryzyko wynikające z błędów ludzkich,
 - 5) wdrożenie efektywnej struktury zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym określenie ról i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym.
2. Bank realizuje cele strategiczne poprzez opracowanie i wdrożenie:
- 1) systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, adekwatnego do profilu ryzyka Banku,
 - 2) systemu zarządzania zasobami ludzkimi, który pozwala na stworzenie kultury organizacyjnej wspierającej efektywne zarządzanie ryzykiem operacyjnym,
 - 3) skutecznego systemu kontroli wewnętrznej pozwalającego na monitorowanie i korygowanie wykrytych nieprawidłowości (w szczególności w obszarach najbardziej narażonych na ryzyko),
 - 4) odpowiednich warunków technicznych (w tym technologicznych) wspierających w sposób bezpieczny działalność Banku i przetwarzane przez niego informacje,
 - 5) procedur opisujących istniejące w Banku procesy, które regularnie są dostosowywane do zmieniających warunków otoczenia wewnętrznego i zewnętrznego,
 - 6) planów awaryjnych i planów zachowania ciągłości działania Banku.

Ryzyko walutowe

Cele strategiczne w zakresie działalności walutowej obejmują:

- 1) obsługę klientów Banku w zakresie posiadanych uprawnień walutowych,
- 2) zapewnienie klientom Banku kompleksowej obsługi w zakresie prowadzenia rachunków walutowych bieżących i terminowych, obsługi kasowej, realizacji przelewów otrzymywanych i wysyłanych za granicę oraz wykonywania innych czynności obrotu dewizowego za pośrednictwem Banku Zrzeszającego,
- 3) minimalizowanie ryzyka walutowego.

Bank realizuje cele strategiczne w zakresie ryzyka walutowego poprzez:

- 1) dążenie do utrzymania domkniętych indywidualnych pozycji walutowych, tak, aby pozycja walutowa całkowita nie przekroczyła 2% funduszy własnych Banku,
- 2) prowadzenie transakcji wymiany walut z Bankiem Zrzeszającym polegających na zagospodarowywaniu nadwyżek środków walutowych oraz domykaniu otwartych pozycji walutowych Banku; transakcje walutowe nie mają charakteru spekulacyjnego,
- 3) utrzymywanie poziomu aktywów płynnych w walutach obcych, które zaspokoją wypływy netto w danej walucie obcej;
- 4) podnoszenie kwalifikacji kadry oraz ścisłą współpracę w tym zakresie z Bankiem Zrzeszającym,
- 5) niedokonywanie transakcji w walutach niewymienialnych.

Ryzyko płynności

Ryzyko płynności zgodnie z Rekomendacją P jest to zagrożenie utraty zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań w toku normalnej działalności banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, powodujące konieczność poniesienia nieakceptowalnych strat.

Cele strategiczne w zakresie ryzyka płynności obejmują:

- 1) zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty,
- 2) zapobieganie powstania sytuacji kryzysowej, zwłaszcza z powodu czynników wewnątrzbankowych oraz posiadanie aktualnego i skutecznego planu awaryjnego na wypadek wystąpienia takiej sytuacji.

Bank realizuje cele strategiczne w zakresie ryzyka płynności poprzez:

- 1) utrzymywanie przez Bank nadwyżki aktywów nieobciążonych na minimalnym poziomie stanowiącym zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w „horyzoncie przeżycia” wynoszącym 30 dni (tolerancja ryzyka płynności),
- 2) realizowanie strategii finansowania,
- 3) pozyskiwanie depozytów o możliwie długich terminach wymagalności, tak aby Bank mógł otwierać po stronie aktywnej pozycje o dłuższym horyzoncie czasowym,
- 4) utrzymywanie na bezpiecznym poziomie nadzorczych miar płynności, przy jednoczesnym minimalizowaniu kosztów z tym związanych,
- 5) utrzymywanie wymogu pokrycia płynności (wskaźnika LCR) oraz stabilnego finansowania (wskaźnika NSFR) zgodnie z Umową Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB,
- 6) finansowanie na bezpiecznym poziomie kredytów powiększonych o majątek trwały przez depozyty powiększone o fundusze własne z zachowaniem limitu przyjętego w Systemie Ochrony,
- 7) utrzymywanie płynnościowej struktury bilansu na poziomie zapewniającym występowanie nadwyżki skumulowanych aktywów nad skumulowanymi pasywami w okresie do 1 roku oraz nadwyżki skumulowanych pasywów nad skumulowanymi aktywami w okresie powyżej 1 roku,
- 8) zapewnienie globalnej wypłacalności Banku, oznaczającej posiadanie skumulowanej luki płynności (bez uwzględnienia zobowiązań pozabilansowych udzielonych i otrzymanych na poziomie nieujemnym,
- 9) dywersyfikacja źródeł finansowania poprzez ograniczanie udziału środków dużych deponentów,
- 10) dążenie do podnoszenia stabilności źródeł finansowania głównie poprzez pozyskiwanie środków od gospodarstw

domowych po akceptowalnej cenie oraz poprzez wydłużanie terminów wymagalności,

11) identyfikację wszelkich zagrożeń związanych z ryzykiem utraty płynności w zależności od stwierdzonego charakteru zagrożenia postępowanie według procedur awaryjnych.

Ryzyko stopy procentowej

Bank definiuje ryzyko stopy procentowej jako niebezpieczeństwo negatywnego wpływu zmian stóp procentowych na wynik finansowy oraz bilansową wartość zaktualizowaną kapitału.

Celem strategicznym w zakresie ryzyka stopy procentowej jest:

- 1) optymalizacja wyniku odsetkowego w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych,
- 2) ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych,
- 3) utrzymywanie poziomu ryzyka w ramach ustanowionych limitów opisanych w wewnętrznej procedurze dotyczącej zasad zarządzania ryzykiem stopy procentowej.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) ograniczenie ryzyka stopy procentowej tylko do portfela bankowego i tylko do pozycji wynikających z produktów bilansowych;
- 2) ograniczenie kwoty pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych z terminami przeszacowania powyżej 1 roku do maksymalnie 2% sumy bilansowej,
- 3) zmniejszanie ryzyka bazowego poprzez:
 - a) stosowanie dla produktów klientów stóp bazowych w postaci stawek własnych Banku (w zakresie przewidzianym w przepisach prawa),
 - b) oferowanie klientom produktów depozytowych, których oprocentowanie uzależnione byłoby od stawek rynkowych (stóp rynku międzybankowego),
- 4) dążenie do wypracowywania jak największych przychodów pozaodsetkowych.

Ryzyko kapitałowe

Długoterminowe cele kapitałowe:

- 1) dążenie do zapewnienia odpowiedniej struktury oraz systematycznego wzrostu funduszy własnych, adekwatnych do skali i rodzaju prowadzonej działalności,
- 2) ograniczenie wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko do rodzajów ryzyka przewidzianych przez przepisy prawa przy założeniu braku prowadzenia działalności handlowej,
- 3) posiadanie minimalnej wielkości współczynników kapitałowych.

Cele szczegółowe zostały zawarte w Strategii Zarządzania i Planowania Kapitałowego w Kujawsko - Dobrzyńskim Banku Spółdzielczym.

Wymagany poziom wskaźników kapitałowych na 2019 r. kształtował się następująco:

- łączny współczynnik kapitałowy – min. 14,5%,
- współczynnik kapitału TIER I – 11,5%,
- współczynnik kapitału podstawowego TIER I – 10%.

Ryzyko braku zgodności

Cele strategiczne w zakresie ryzyka braku zgodności obejmują:

- 1) zapewnienie działania Banku zgodnego z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz standardami rynkowymi,
- 2) zapewnienie zgodności regulacji wewnętrznych Banku z przepisami zewnętrznymi,
- 3) dążenie i dbałość o:
 - a) wizerunek zewnętrzny Banku rozumiany jako instytucja zaufania publicznego,
 - b) pozytywny odbiór Banku przez klientów,
 - c) przejrzystość działań Banku wobec klientów,
 - d) stworzenie kadry pracowniczej identyfikującej się z Bankiem, dobrze zorganizowanej wewnętrznie dla realizacji wspólnych celów wytyczonych przez Bank.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) identyfikację, ocenę, kontrolę, monitorowanie i raportowanie w zakresie ryzyka braku zgodności,
- 2) projektowanie i wprowadzenie bazujących na ocenie ryzyka braku zgodności mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności,
- 3) sprawne i skuteczne podejmowanie działań naprawczych w sytuacji zidentyfikowania braku zgodności,
- 4) systematyczne podnoszenie kompetencji komórki ds. zgodności.

47. Dla wszystkich rodzajów aktywów finansowych i zobowiązań finansowych, zarówno bilansowych, jak i pozabilansowych:

47.1. Informacje na temat obciążenia ryzykiem stopy procentowej, w tym umowne daty zmiany oprocentowania lub terminy płatności

Zgodnie z definicją: aktywa i pasywa wrażliwe na zmianę stopy procentowej, to aktywa i pasywa, od których naliczone odsetki stanowią przychody lub koszty odsetkowe Banku.

Aktywa i pasywa obciążone ryzykiem stopy procentowej

Wyszczególnienie	Terminy przeszacowania				
	Razem	a'vista	od 1 do 30 dni	pow. 1-mca do 3-mcy	powyżej 5 lat
Aktywa wrażliwe na zmianę oprocentowania	643 068,75	384 819,70	213 010,31	17 692,04	435,99
Pasywa wrażliwe na zmianę oprocentowania	610 940,83	98 498,63	16 202,51	464 027,53	0,00

Do pomiaru ryzyka Bank stosuje następujące stawki bazowe:

- 1) stopa redyskontowa weksli w NBP – w grupie tej uwzględnia się również pozycje powiązane z oprocentowaniem kształtowanym przez pozostałe stopy procentowe Narodowego Banku Polskiego oraz pozycje walutowe powiązane ze stopą banków centralnych lub EBC,
- 2) stawka WIBID / WIBOR – w grupie tej uwzględnia się również pozycje powiązane z rentownością obligacji skarbowych oraz pozycje walutowe powiązane ze stopą EURIBOR i LIBOR,

3) stopa Banku.

Aktywa i pasywa powiązane ze stopami procentowymi zależnymi od innych, niewymienionych powyżej stóp referencyjnych, należy przyporządkować do jednej z wyżej wymienionych grup na zasadzie podobieństwa z odpowiednimi stopami referencyjnymi, kierując się np. uzależnieniem kierunków i wielkości zmian stóp referencyjnych od tych samych czynników zewnętrznych.

Za datę możliwego przeszacowania stóp procentowych przyjmuje się daty przepływów wynikające z harmonogramów lub dat przeszacowań:

1) dla instrumentów o zmiennej stopie procentowej,

a) daty spłat lub wypłat poszczególnych rat/kuponów wynikających z harmonogramu jeżeli są mniejsze lub równe dacie przeszacowania (dla pozostałego niespłaconego kapitału),

b) daty wypłaty transz kredytowych, dla których data wypłaty jest mniejsza lub równa dacie przeszacowania kredytu,

2) dla instrumentów o stałej stopie procentowej daty spłat lub wypłat poszczególnych rat/kuponów wynikających z harmonogramu.

Bank przyjmuje następujące kryteria przyporządkowania kwot aktywów i pasywów wrażliwych na zmianę stóp procentowych do terminów przeszacowania:

Bank przyjmuje następujące kryteria przyporządkowania kwot aktywów i pasywów wrażliwych na zmianę stóp procentowych do terminów przeszacowania:

1) aktywa i pasywa, którym przypisana jest stała stopa procentowa, przyporządkowuje się do przedziałów przeszacowania w oparciu o terminy zapadalności/wymagalności; w szczególności lokaty O/N kwalifikowane są do przedziału „1 dzień”,

2) aktywa i pasywa, którym przypisana jest zmienna stopa procentowa, przyporządkowuje się następująco:

a) zależne od stopy redyskonta weksli NBP – do przedziału „> 2 dni ≤ 1 miesiąca” o ile z umowy nie wynika inny termin przeszacowania;

b) zależne od stopy WIBID/WIBOR – do przedziałów wynikających z możliwie najszybszej jej zmiany w odniesieniu do daty sporządzania analizy; (Bank stosuje w umowach zapisy, które przewidują, że oprocentowanie ulega zmianie w pierwszym dniu kolejnego miesiąca kalendarzowego, w związku z tym terminem przeszacowania jest „1 dzień”),

c) zależne od stopy Banku – do przedziału „> 1 miesiąca ≤ 3 miesięcy”.

W ramach posiadanych przez Bank aktywów wrażliwych wyróżnia się:

a) rachunki bieżące i pomocnicze w Banku Zrzeszającym oraz w innych bankach,

b) lokaty w Banku Zrzeszającym oraz w innych bankach,

c) dłużne papiery wartościowe,

d) kredyty (zgodnie z definicją pozycji wrażliwych, w ramach kredytów nie są ujmowane kredyty będące w sytuacji zagrożonej i jednocześnie nieobsługiwane),

e) pozostałe należności wrażliwe na zmianę stóp procentowych.

W ramach posiadanych przez Bank pasywów wrażliwych wyróżnia się:

a) zobowiązania wobec Banku Zrzeszającego (zaciągnięte kredyty i otrzymane depozyty),

b) depozyty,

c) pozyskane kredyty z innych źródeł niż Bank Zrzeszający,

d) wyemitowane papiery wartościowe,

*Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko - Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku*

e) pozostałe zobowiązania wrażliwe na zmianę stóp procentowych.

Bank liczy zmianę wyniku odsetkowego z tytułu zmiany stóp procentowych jako iloczyn wielkości luki w danym przedziale przeszacowania oraz założonej skali zmiany stopy procentowej z jednoczesnym uwzględnieniem czasu trwania danej luki, według poniższego wzoru:

$$\Delta D_i = Luka_i * \Delta r * (1 - \frac{t_i}{365})$$

gdzie:

D_i - zmiana wyniku odsetkowego w i-tym przedziale,

$Luka_i$ - wartość luki w i-tym przedziale z uwzględnieniem mnożników w formułach oprocentowania; luka ujemna poprzedzona jest znakiem (-),

r - założona skala zmiany stopy procentowej,

t_i - środek i-tego przedziału przeszacowania (w dniach), odpowiednio:

- 1) 1 dzień dla przedziału „ ≤ 1 dzień”;
- 2) 16 dni dla przedziału „ > 2 dni ≤ 1 miesiąca”;
- 3) 60 dni dla przedziału „ > 1 miesiąca ≤ 3 miesięcy”;
- 4) 135 dni dla przedziału „ > 3 miesięcy ≤ 6 miesięcy”;
- 5) 270 dni dla przedziału „ > 6 miesięcy ≤ 1 roku”;
- 6) 548 dni dla przedziału „ > 1 roku ≤ 2 lata”;
- 7) 1 278 dni dla przedziału „ > 2 lata ≤ 5 lat”;
- 8) 1 826 dni dla przedziału „ > 5 lat”.

Suma zmian w wyniku odsetkowym w poszczególnych przedziałach do 12 miesięcy oznacza możliwą zmianę wyniku odsetkowego w skali 12 miesięcy.

Luka stopy procentowej na datę 31.12.2019 roku prezentuje się następująco:

okres	do 1 dnia	2 dni do 1 miesiąca	1-3 m-ce	3-6 m-cy
wielkość luki	286 321,07484	196 807,80730	-446 335,48879	-17 448,43611
% sumy bilansowej	41,4%	28,5%	64,6%	2,5%

Stosowane przez Bank metody pomiaru ryzyka stopy procentowej przewidują przeprowadzanie prognoz zakładających zmiany stóp procentowych. Z przeprowadzonej symulacji wg stanu na 31.12.2019 r. wynika, że potencjalna zmiana wyniku odsetkowego w skali 12 miesięcy, przy zmianie stóp procentowych o 100 punktów bazowych na skutek niedopasowania terminów przeszacowania pomiędzy aktywami i pasywami, spowoduje zmianę przedmiotowego wyniku:

- w przypadku wzrostu stóp procentowych – wzrost o 1.625 tys. zł, co stanowi 9,8% annualizowanego wyniku odsetkowego oraz 2,8% funduszy własnych Banku,

- w przypadku spadku stóp procentowych – spadek o 2.649 tys. zł, co stanowi 15,9% annualizowanego wyniku odsetkowego oraz 4,5% funduszy własnych Banku.

W okresach kwartalnych Bank przeprowadza test warunków skrajnych dla zaistnienia sytuacji, tj. zmiany stóp procentowych o 200 p.b. i jej wpływu na wynik finansowy (odsetkowy). Obliczona zmiana wyniku stanowi podstawę do oszacowania kapitału wewnętrznego na ryzyko stopy procentowej. Na 31.12.2019r. kwota stanowiąca podstawę wyliczenia kapitału

*Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko - Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku*

wewnętrzne na ryzyko stopy procentowej wyniosła 5.487 tys. zł. Zgodnie z wyliczeniami w grudniu 2019r. wystąpiła konieczność tworzenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka stopy procentowej (4.604,45 tys. zł), która przekroczyła limit wewnętrzne wymogu kapitałowego w ramach filara II o 4,34 p.p.

47.2. Informacje na temat obciążenia ryzykiem kredytowym, w tym sumę wartości ekspozycji kredytowych będących aktywami lub zobowiązaniami pozabilansowymi, pomniejszoną o wartość utworzonych rezerw celowych i odpisów aktualizujących bez uwzględnienia zabezpieczeń prawnych, która jest podstawą kalkulacji wymogu, o którym mowa w art. 128 ustawy - Prawo bankowe

W celu ograniczenia ryzyka kredytowego w KDBS Bank przyjęto w Strategii zarządzania ryzykiem w Kujawsko - Dobrzyńskim Banku Spółdzielczym następujące limity określające ustalony przez Radę Nadzorczą apetyt na ryzyko wyrażony wskaźnikami ilościowymi:

1. Udział kredytów zagrożonych podmiotów niefinansowych i JST w kredytach niefinansowych i JST ogółem (wg wartości bilansowej brutto) - max 6%.
2. Wskaźnik pokrycia rezerwami celowymi i odpisami na odsetki należności zagrożonych od podmiotów sektora niefinansowego i JST (wg wartości bilansowej brutto) - min 35%.

Dodatkowo w ramach Grupowego Planu Naprawy przyjęto wskaźniki jakości aktywów na następującym poziomie:

1. Wskaźnik jakości - wartość ostrzegawcza - max 9%, wartość krytyczna - max 10%.
2. Poziom ozererwowania - - wartość ostrzegawcza - min 33%, wartość krytyczna - min 30%.

W KDBS Bank na dzień 31.12.2019 r. wskaźniki ukształtowały się następująco:

L.p	Nazwa wskaźnika	Strategia Zarządzania ryzykiem - Apetyt na ryzyko		Grupowy Plan Naprawy
				Wartość ostrzegawcza
		Poziom limitu	Wskaźnik	Poziom limitu
1	Wskaźnik należności zagrożonych	max 6%	4,70%	max 9%
2	Poziom ozererwowania	min 35%	49,03%	min 33%

KDBS Bank szacuje wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego zgodnie z zasadami zawartymi w Zasadach wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko w Kujawsko - Dobrzyńskim Banku Spółdzielczym. Do wyznaczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego przyjmuje się następujące założenia:

- 1) Bank wyznacza łączną kwotę ekspozycji na ryzyko przy założeniu braku prowadzenia działalności handlowej (art. 92 CRR),
- 2) Bank stosuje techniki redukcji ryzyka kredytowego w ograniczonym zakresie, opisane szczegółowo w załączniku nr 1 do niniejszych zasad,
- 3) Bank wyznacza wartość ekspozycji z tytułu pozycji pozabilansowych tylko z tytułu warunkowych zobowiązań pozabilansowych,
- 4) Bank nie korzysta z ocen wiarygodności kredytowej uznanej zewnętrznej instytucji oceny wiarygodności kredytowej,

z wyjątkiem ocen rządu polskiego niezbędnych dla potrzeb ustalenia wag ryzyka dla ekspozycji wobec podmiotów sektora publicznego, ekspozycji wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych (jeżeli ekspozycja nie jest denominowana lub finansowana w walucie krajowej) oraz ekspozycji wobec instytucji, stosownie do załącznika nr 2 do niniejszych zasad,

5) Za łączną kwotę ekspozycji na ryzyko przyjmuje się sumę łącznej kwoty ekspozycji na:

- a) ryzyko kredytowe, wyznaczanej według metody standardowej,
- b) ryzyko operacyjne, wyznaczanej według metody wskaźnika bazowego,
- c) ryzyko walutowe, wyznaczanej według metody de minimis.

Łączna kwota ekspozycji na ryzyko kredytowe.

- 1) Łączną kwota ekspozycji na ryzyko kredytowego jest równa sumie kwot ekspozycji ważonych ryzykiem.
- 2) Przez ekspozycję należy rozumieć aktywo lub udzielone zobowiązanie pozabilansowe; ekspozycje są rozumiane łącznie ze związanymi z nimi innymi ekspozycjami, jeśli ekspozycje te ujęte są w rachunku wyników.
- 3) Sumę kwot ekspozycji ważonych ryzykiem oblicza się jako sumę wartości bilansowych oraz wartości ekspozycji z tytułu pozycji pozabilansowych pomnożonych przez przypisane procentowe wagi ryzyka.

W przyjętej przez Bank metodzie standardowej wartość ekspozycji jest równa:

- 1) w przypadku kredytów, pożyczek i zrealizowanych gwarancji: wartości kapitału powiększonej o naliczone odsetki, pomniejszonej o wartość prowizji nierozliczonej w czasie, utworzone rezerwy celowe i odpisy aktualizujące odnoszące się do odsetek, z zastrzeżeniem ust. 2,
- 2) w przypadku pozostałych aktywów: wartości bilansowej zgodnie z przepisami określonymi w ustawie o rachunkowości z uwzględnieniem w stosownych przypadkach odpisów aktualizujących,
- 3) w przypadku pozycji pozabilansowych jest równa iloczynowi nominalnej wartości pozycji pozabilansowej pomniejszonej o utworzone na tę pozycję rezerwy celowe oraz odpisy aktualizujące odnoszące się do odsetek i współczynnika konwersji, z zastrzeżeniem ust. 2; szczegółowe zasady przypisywania współczynników konwersji ekspozycjom z tytułu pozycji pozabilansowych określa załącznik nr 3 do niniejszych zasad.
2. Bank pomniejsza wartość ekspozycji o wysokość rezerw celowych i odpisów aktualizujących odnoszących się do odsetek dotyczących danej ekspozycji, których skutek został odzwierciedlony w funduszach własnych Banku, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4.
3. Jeżeli w ciągu bieżącego roku obrotowego Bank zaliczył wynik finansowy do funduszy własnych, to do rezerw celowych i odpisów aktualizujących odnoszących się do odsetek utworzonych w bieżącym roku obrotowym, które zostały uwzględnione w tym wyniku przepisy ust. 2 nie obowiązują.
4. Jeśli w bieżącym roku obrotowym wystąpiła strata netto lub jeżeli wystąpiła niepodzielona strata z lat ubiegłych, to w wyznaczaniu wartości ekspozycji Bank uwzględnia pomniejszenia z tytułu rezerw celowych i odpisów aktualizujących odnoszących się do odsetek (które były ujęte w tej stracie) bez konieczności jednoczesnego pomniejszania kapitału podstawowego Tier I o te rezerwy celowe i odpisy aktualizujące.
5. Wartość aktywów ważonych ryzykiem obliczonych dla ekspozycji wobec małego lub średniego przedsiębiorcy, zaliczonych do ekspozycji wobec przedsiębiorstw, ekspozycji detalicznych lub ekspozycji zabezpieczonych hipotekami na nieruchomościach (z wyłączeniem ekspozycji, których dotyczy niewykonanie zobowiązania), Bank dodatkowo mnoży przez współczynnik wsparcia równy 0,7619.

6. Zapisy określone w ust. 5 stosowane są w przypadku spełnienia obu poniższych warunków:

a) ekspozycje są wobec małego lub średniego przedsiębiorcy, przy czym za małego lub średniego przedsiębiorcę na potrzeby współczynnika wsparcia uznaje się przedsiębiorstwo, którego roczny obrót nie przekracza równowartości w złotych kwoty 50.000.000 euro, przeliczonej według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego w dniu sprawozdawczym;

b) całkowita kwota (rozumiana jako suma ekspozycji bilansowych brutto), którą dłużnik lub grupa powiązanych dłużników jest winna Bankowi oraz podmiotom zależnym od Banku, łącznie z wszelkimi ekspozycjami, których dotyczy niewykonanie zobowiązania (w tym z odsetkami zastrzeżonymi), jednak z wyłączeniem ekspozycji w pełni i całkowicie zabezpieczonych hipotekami na nieruchomościach mieszkalnych, nie może, według zebranych przez Bank z należytą starannością informacji, przekraczać równowartości w złotych kwoty 1.500.000 euro, przeliczonej według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego w dniu sprawozdawczym.

Bank dokonuje podziału ekspozycji do następujących klas:

- 1) ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych;
- 2) ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych;
- 3) ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego;
- 4) ekspozycje wobec instytucji;
- 5) ekspozycje wobec przedsiębiorstw;
- 6) ekspozycje detaliczne;
- 7) ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach;
- 8) ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania;
- 9) ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania;
- 10) ekspozycje kapitałowe;
- 11) pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem;
- 12) inne pozycje.

Szczegółowe zasady podziału ekspozycji na klasy i przypisywania im wag ryzyka.

Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych.

1. W klasie ekspozycji wobec rządów centralnych lub banków centralnych Bank wykazuje ekspozycje wobec Skarbu Państwa i Narodowego Banku Polskiego.
2. Za ekspozycje wobec Skarbu Państwa uznaje się ekspozycje wobec centralnych organów administracji rządowej, organów kontroli państwowej i ochrony prawa, sądów, trybunałów, wojewodów i urzędów wojewódzkich.
3. Bank do tej klasy w szczególności zalicza:
 - 1) ekspozycje wynikające z należności z tytułu podatków płaconych na rzecz Skarbu Państwa;
 - 2) bony skarbowe;
 - 3) obligacje Skarbu Państwa;
 - 4) bony pieniężne NBP;
 - 5) aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności w części nie odliczonej od kapitału

podstawowego Tier I;

6) aktywa stanowiące pokrycie funduszu ochrony środków gwarantowanych, które zostały ulokowane w skarbowych papierach wartościowych.

4. Bank przypisuje tej klasie wagę ryzyka kredytowego: 0% dla pozycji wymienionych w ust. 3 pkt 1) – 4), 250% dla pozycji wymienionej w ust. 3 pkt 5).

Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych.

1. Za ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych uznaje się jednostki samorządu terytorialnego i władze lokalne w Rzeczypospolitej Polskiej; do tej klasy zaliczane są również ekspozycje wobec kościołów i związków wyznaniowych posiadających osobowość prawną, o ile posiadają uprawnienia do pobierania podatków.

2. Bank do tej klasy w szczególności zalicza ekspozycje wobec:

1) urzędów powiatowych i gminnych;

2) urzędów marszałkowskich;

3) organów administracji samorządowej:

a) w gminie: wójta (burmistrza, prezydenta miasta), rady gminy,

b) w powiecie: zarządu powiatu, rady powiatu,

c) w województwie: sejmiku województwa, zarządu województwa.

3. Ekspozycjom zaliczanym do tej klasy ryzyka Bank przypisuje wagę ryzyka:

1) 20% – jeżeli ekspozycja jest denominowana i finansowana w walucie krajowej;

2) odpowiadającą stopniu jakości kredytowej rządu polskiego – w pozostałych przypadkach.

Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego.

1. Za ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego Bank uznaje:

1) podmioty sektora publicznego;

2) organy administracji podległe rządowi centralnemu, jednostkom samorządu terytorialnego lub władzom lokalnym oraz organom, które w opinii właściwych władz wykonują takie same funkcje, co jednostki samorządu terytorialnego lub władze lokalne;

3) niekomercyjne przedsiębiorstwa, których właścicielem jest rząd centralny, dysponujące odpowiednimi gwarancjami;

4) organy niezależne administracyjnie, regulowane prawnie, które znajdują się pod nadzorem publicznym;

2. Przez krajowe podmioty sektora publicznego należy rozumieć:

1) Rzecznika Ubezpieczonych;

2) jednostki budżetowe;

3) samorządowe zakłady budżetowe;

4) agencje wykonawcze;

5) instytucje gospodarki budżetowej;

6) państwowe fundusze celowe;

7) Zakład Ubezpieczeń Społecznych i zarządzane przez niego fundusze oraz Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i fundusze zarządzane przez Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego;

8) Narodowy Fundusz Zdrowia;

- 9) samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej;
 - 10) uczelnie publiczne;
 - 11) Polską Akademię Nauk i tworzone przez nią jednostki organizacyjne;
 - 12) państwowe i samorządowe instytucje kultury oraz państwowe instytucje filmowe;
 - 13) inne państwowe lub samorządowe osoby prawne utworzone na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych, z wyłączeniem przedsiębiorstw, jednostek badawczo-rozwojowych, banków i spółek prawa handlowego.
3. Do grupy krajowych podmiotów sektora publicznego zalicza się w szczególności:
- 1) samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej utworzone przez jednostki samorządu terytorialnego;
 - 2) publiczne szkoły i placówki;
 - 3) instytucje pomocy społecznej, m.in. regionalne ośrodki polityki społecznej, powiatowe centra pomocy rodzinie, ośrodki pomocy społecznej, domy pomocy społecznej, placówki specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego, placówki opiekuńczo-wychowawcze, ośrodki adopcyjno-opiekuńcze, ośrodki wsparcia, ośrodki interwencji kryzysowej;
 - 4) służby, straż i inspekcje;
 - 5) zakłady budżetowe tworzone przez jednostki samorządu terytorialnego (gminne, powiatowe i wojewódzkie zakłady budżetowe) – np.: miejski zakład komunikacyjny, gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych tworzonych przez jednostki samorządu terytorialnego (gospodarstwa pomocnicze gminnych, powiatowych i wojewódzkich jednostek budżetowych);
 - 6) samorządowe fundusze celowe;
 - 7) samorządowe osoby prawne: ośrodki ruchu drogowego, ośrodki kultury, biblioteki publiczne;
 - 8) Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.
4. Z zastrzeżeniem ust. 5 Bank przypisuje tej klasie wagę ryzyka kredytowego:
- 1) 20% - jeżeli pierwotny termin zapadalności ekspozycji wynosi maksymalnie 3 miesiące;
 - 2) odpowiadającą stopniu jakości kredytowej rządu polskiego – jeżeli pierwotny termin zapadalności ekspozycji jest dłuższy niż 3 miesiące.
5. Ekspozycjom wobec krajowego podmiotu sektora publicznego można przypisać wagę ryzyka jak dla ekspozycji wobec Skarbu Państwa lub samorządów regionalnych oraz władz lokalnych, o ile ryzyko związane z tą ekspozycją jest takie samo jak w przypadku ekspozycji wobec Skarbu Państwa lub samorządów regionalnych oraz władz lokalnych z uwagi na przewidzianą w odrębnych przepisach pełną odpowiedzialność Skarbu Państwa lub samorządów regionalnych oraz władz lokalnych za zobowiązania tego podmiotu.

Ekspozycje wobec instytucji.

1. Przez instytucje należy rozumieć banki krajowe, instytucje kredytowe oraz firmy inwestycyjne.
2. Przez bank krajowy należy rozumieć bank mający siedzibę na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.
3. Przez oddział instytucji kredytowej należy rozumieć jednostkę organizacyjną instytucji kredytowej wykonującą w jej imieniu i na jej rzecz wszystkie lub niektóre czynności wynikające z zezwolenia udzielonego tej instytucji kredytowej, przy czym wszystkie jednostki organizacyjne danej instytucji kredytowej odpowiadające powyższymi cechom, utworzone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, uważa się za jeden oddział.
4. Przez firmę inwestycyjną należy rozumieć firmę określoną w ustawie o obrocie instrumentami finansowymi, a także:
 - 1) towarowy dom maklerski, który uzyskał zezwolenie;

- 2) zagraniczną osobę prawną prowadzącą działalność maklerską w formie oddziału, która uzyskała zezwolenie;
- 3) towarzystwo funduszy inwestycyjnych;
- 4) spółkę zarządzającą.
5. W szczególności do tej klasy Bank zalicza:
 - 1) środki ulokowane w Banku Zrzeszającym, w tym środki ulokowane na rachunku Minimum Depozytowego oraz środki gromadzone na rzecz Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych;
 - 2) środki ulokowane w innych bankach krajowych;
 - 3) ekspozycje z tytułu rezerwy obowiązkowej;
6. Bank przypisuje tej klasie wagę ryzyka kredytowego:
 - 1) 20% - jeżeli rezydualny termin zapadalności ekspozycji wynosi maksymalnie 3 miesiące, z wyłączeniem środków ulokowanych w Banku Zrzeszającym;
 - 2) odpowiadającą stopniu jakości kredytowej rządu polskiego - jeżeli rezydualny termin zapadalności ekspozycji jest dłuższy niż 3 miesiące, z wyłączeniem środków ulokowanych w Banku Zrzeszającym;
 - 3) 0% - jeżeli ekspozycja jest ekspozycją z tytułu rezerwy obowiązkowej;
 - 4) 0% - środkom ulokowanym w Banku Zrzeszającym, w tym środkom ulokowanym na rachunku Minimum Depozytowego oraz środkom gromadzonym na rzecz Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych.

Ekspozycje detaliczne.

1. Do klasy ekspozycji detalicznych Bank kwalifikuje ekspozycje wobec osoby lub osób fizycznych lub wobec małego lub średniego przedsiębiorcy (MŚP) jeżeli ekspozycja spełnia następujące warunki:
 - 1) całkowita kwota (rozumiana jako suma ekspozycji bilansowych brutto), którą dłużnik lub grupa powiązanych dłużników jest winna Bankowi oraz podmiotom zależnym od Banku, łącznie z wszelkimi ekspozycjami, których dotyczy niewykonanie zobowiązania (w tym z odsetkami zastrzeżonymi), jednak z wyłączeniem ekspozycji w pełni i całkowicie zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych, nie może, według zebranych przez Bank z należytą starannością informacji, przekraczać równowartości w złotych kwoty 1.000.000 euro, przeliczonej według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego w dniu sprawozdawczym;
 - 2) ekspozycja jest jedną ze znacznej liczby ekspozycji cechujących się podobnymi właściwościami, dzięki którym ryzyka związane z tego rodzaju kredytami są znacznie zmniejszone.
 2. Ekspozycja jest jedną ze znacznej liczby ekspozycji, jeżeli jej wartość nie przekracza kwoty stanowiącej 0,2 % łącznej kwoty ekspozycji spełniających warunki ekspozycji detalicznych.
- Wyjątkiem od zapisów w punkcie 1 są ekspozycje w przypadku których dokonano odstępstw od ogólnie przyjętych standardów kredytowych, co spowodowałoby zwiększenie ryzyka kredytowego związanego z daną ekspozycją kredytową. Ekspozycjom detalicznym zarządzanym indywidualnie, przypisywana jest waga i klasa ryzyka „ekspozycji wobec przedsiębiorstw”.
3. Ekspozycja cechuje się podobnymi właściwościami, dzięki którym ryzyko związane z tego rodzaju kredytami są znacznie zmniejszone podobną charakterystyką i nie jest zarządzana indywidualnie, jeżeli:
 - 1) subiektywizm dokonywanych ocen klienta jest maksymalnie ograniczony;
 - 2) dla tych ekspozycji zostały wyraźnie zdefiniowane zasady identyfikacji, pomiaru, akceptacji ryzyka, przeglądów, oceny sytuacji dłużnika, monitoringu;

- 3) kredyty zostały udzielone na podstawie wystandaryzowanej oferty produktowej, regulaminów i form zabezpieczenia kredytów. (uszczegółowienie ust. 3 znajduje się w opisie klasy ryzyka wobec przedsiębiorców)
4. Bank przypisuje tej klasie wagę ryzyka kredytowego 75%, za wyjątkiem sytuacji opisanych w § 9 ust. 1.
5. Papierów wartościowych nie zalicza się do klasy ekspozycji detalicznych.

Ekspozycje wobec przedsiębiorstw.

1. Do klasy ekspozycji wobec przedsiębiorstw zalicza się ekspozycje wobec przedsiębiorstw lub osób fizycznych, które nie spełniają warunku zaliczenia do ekspozycji detalicznych, w szczególności:
 - 1) ekspozycje wobec przedsiębiorców, którzy nie spełniają warunków zaliczenia do MŚP, w tym ekspozycje z tytułu wkładów na Fundusz Pomocowy;
 - 2) ekspozycje wobec dłużników lub grupy powiązanych dłużników, których suma ekspozycji bilansowych brutto łącznie z wszelkimi przeterminowanymi ekspozycjami (z wyłączeniem ekspozycji w pełni i całkowicie zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych), przekracza równowartości w złotych kwoty 1.000.000 euro, przeliczonej według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego w dniu sprawozdawczym; wśród tych dłużników mogą znajdować się również osoby fizyczne;
 - 3) ekspozycje o indywidualnym sposobie zarządzania, w szczególności:
 - a) ekspozycje kredytowe, dla których zaakceptowano wyższy poziom wskaźnika LtV od określonego w stosownej procedurze obowiązującej w Banku,
 - b) ekspozycje, dla których zastosowano zabezpieczenie mniej adekwatne do ponoszonego ryzyka lub odmienne niż przyjęte w regulaminie odpowiednim dla danego produktu,
 - c) ekspozycje udzielone na podstawie indywidualnej charakterystyki produktowej, tzn. takich, dla których nie istnieje regulamin lub zasady dedykowane danemu produktowi,
 - d) ekspozycje, dla których w momencie podejmowania decyzji o udzieleniu kredytu znaczącym elementem były czynniki subiektywne,
 - e) ekspozycje udzielone w oparciu o art. 70 ust. 2 ustawy Prawo bankowe,
 - f) ekspozycje udzielone w oparciu o art. 70 ust. 4 ustawy Prawo bankowe,
 - g) ekspozycje, dla których Bank dokonał wewnętrznego procesu restrukturyzacji zadłużenia,
 - h) wszystkie kredyty inwestycyjne, kredyty preferencyjne obrotowe rolnicze ,
 - i) obligacje komercyjne, wyemitowane przez przedsiębiorstwa,
 - 4) ekspozycje, które nie spełniły warunku opisanego w § 6 ust. 2.;
 - 5) ekspozycje wobec podmiotów działających na rzecz gospodarstw domowych (wspólnoty mieszkaniowe, fundacje).
2. Bank przypisuje tej klasie wagę ryzyka kredytowego 100%, za wyjątkiem sytuacji opisanych w § 9 ust. 1.

Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach.

1. Przez ekspozycję w pełni zabezpieczoną hipoteką na nieruchomości należy rozumieć ekspozycję, dla której ustanowiono zabezpieczenie na nieruchomości, do wysokości, do której kwota ekspozycji, nie jest wyższa niż wartość hipoteki na nieruchomości,
z zastrzeżeniem ust.6.

2. Przez zabezpieczenie na nieruchomości należy rozumieć hipotekę na nieruchomości, hipotekę na użytkowaniu wieczystym, własnościowym spółdzielczym prawie do lokalu mieszkalnego, własnościowym spółdzielczym prawie do lokalu użytkowego, prawie do domu jednorodzinnego w spółdzielni mieszkaniowej, prawie do lokalu mieszkalnego w domu budowanym przez spółdzielnię mieszkaniową w celu przeniesienia jej własności na członka.
3. Za nieruchomość komercyjną uznaje się nieruchomość niebędącą nieruchomością mieszkalną.
4. Za wartość nieruchomości, do wysokości której Bank będzie zaliczał ekspozycję do klasy ekspozycji zabezpieczonych hipoteką na nieruchomościach, Bank przyjmuje wartość wpisu hipotecznego.
5. Ekspozycjom w pełni zabezpieczonym hipoteką na nieruchomościach, które nie spełniają warunków ekspozycji w pełni i całkowicie zabezpieczonych hipoteką na nieruchomościach, przypisywana jest waga 100%, z zastrzeżeniem ust. 6.
6. Jeżeli ekspozycja w pełni zabezpieczona hipoteką na nieruchomości (z wyjątkiem przypadków, o których mowa w § 9 ust. 1), ze względu na wagę ryzyka kontrahenta, generuje wagę ryzyka niższą od 100% to jest wykazywana w kategorii ekspozycji odpowiadającej kontrahentowi. (co oznacza, że ekspozycje detaliczne zabezpieczone hipoteką na nieruchomości, jeżeli nie dotyczą przypadków przypisania wagi 35%, są zaliczane do klasy ekspozycji detalicznych i jest im przypisywana waga ryzyka taka jak ekspozycjom detalicznym – czyli 75%).

Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania.

1. Bank do tej klasy zalicza ekspozycje, w przypadku których występuje przynajmniej jedna z poniższych sytuacji:
 - 1) istnieje małe prawdopodobieństwo wywiązania się dłużnika w okresie jednego roku ze zobowiązań wobec Banku;
 - 2) okres przeterminowania jest dłuższy niż 90 dni oraz przeterminowana kwota przekracza:
 - a) w przypadku ekspozycji detalicznych 500 złotych,
 - b) w przypadku pozostałych klas ekspozycji 3.000 złotych.
2. W sytuacji, gdy kredytobiorca posiada kilka ekspozycji, ale tylko części z nich dotyczy niewykonanie zobowiązania, do tej klasy zaliczane są:
 - 1) tylko ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania – w przypadku ekspozycji wobec klientów detalicznych;
 - 2) wszystkie ekspozycje kredytobiorcy – w przypadku pozostałych klientów.
3. Przy wyliczaniu kwoty przeterminowanej, o której mowa w ust. 1 pkt 2, Bank bierze pod uwagę wszystkie przeterminowane zobowiązania klienta wobec Banku z tytułu kapitału lub odsetek.
4. Przy wyliczania okresu przeterminowania stosuje się następujące zasady:
 - 1) w przypadku salda debetowego – liczba dni przeterminowania liczona jest od dnia:
 - a) przekroczenia przez dłużnika przyznanego limitu,
 - b) obniżenia kwoty przyznanego limitu,
 - c) powstania salda debetowego bez przyznanego limitu;
 - 2) w przypadku kart kredytowych liczba dni przeterminowania liczona jest od dnia, w którym upłynął termin płatności kwoty minimalnej;
 - 3) w przypadku ekspozycji, dla których Bank dokonał odnowienia, przedłużenia, zmiany, odroczenia terminu spłaty lub kompensaty kredytów liczba dni przeterminowania liczona jest od dnia wystąpienia przeterminowania według nowych harmonogramów spłaty.
5. Bank uznaje, że istnieje małe prawdopodobieństwo wywiązania się dłużnika ze zobowiązań, jeżeli:
 - 1) zaprzestał naliczania odsetek od kredytu;

Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko - Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku

- 2) zaliczył ekspozycję do ekspozycji zagrożonych;
- 3) dokonał wewnętrznej restrukturyzacji zadłużenia w wyniku, której umorzył część kapitału, odsetek lub innych płatności.
6. Ekspozycjom, których dotyczy niewykonanie zobowiązania i które nie są w pełni i całkowicie zabezpieczone na nieruchomości mieszkalnej, a wobec których Bank zastosował technikę redukcji ryzyka kredytowego, ich niezabezpieczonym częściom przypisuje się następujące wagi ryzyka:
- 1) 150% jeżeli utworzono rezerwę celową lub odpis z tytułu utraty wartości w wysokości poniżej 20% wartości brutto niezabezpieczonej części ekspozycji;
- 2) 100% jeżeli utworzono rezerwę celową lub odpis z tytułu utraty wartości w wysokości nie niższej niż 20% wartości brutto niezabezpieczonej części ekspozycji; przy czym na potrzeby obliczenia relacji wartości rezerw celowych do wartości brutto ekspozycji Bank bierze pod uwagę wszystkie rezerwy lub odpisy z tytułu utraty wartości a nie tylko te których skutek został odniesiony na fundusze własne.
7. Ekspozycjom, których dotyczy niewykonanie zobowiązania, w pełni i całkowicie zabezpieczonym na nieruchomości mieszkalnej przypisywana jest waga ryzyka 100%, z uwzględnieniem ust. 8.
8. Ekspozycjom, których dotyczy niewykonanie zobowiązania, a których wysokość raty kapitałowej lub odsetkowej uzależniona jest od kursu waluty innej niż waluty przychodów osiąganych przez dłużnika przypisuje się w całości wagę ryzyka 150%.

Wyznaczanie wymogu kapitałowego

Wyszczególnienie	Wartość ekspozycji	Wartość ekspozycji ważonej ryzykiem	Wymóg kapitałowy
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	55 885 152	1 998 523	159 882
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	19 568 240	3 913 648	313 092
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	506 488	150 205	12 016
Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju			
Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych			
Ekspozycje wobec instytucji	191 567 266		
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	34 384 085	29 378 244	2 350 260
Ekspozycje detaliczne	206 062 461	129 656 622	10 372 530
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	150 935 932	120 890 097	9 671 208
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązań	14 086 734	18 284 292	1 462 743
Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem			
Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych			
Ekspozycje stanowiące pozycje sekurytyzacyjne			
Ekspozycje wobec instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową			
Ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	8 579 034	6 918 296	553 464
Ekspozycje kapitałowe	9 712 402	14 117 515	1 129 401
Inne pozycje	15 622 055	8 177 049	654 164
RAZEM	706 909 849	333 484 491	26 678 759

KDBS Bank szacuje dodatkowy wymóg kapitałowy zgodnie z zasadami zawartymi w Zasadach szacowania kapitału wewnętrznego w Kujawsko - Dobrzyńskim Banku Spółdzielczy. Przy obliczaniu dodatkowych wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka uznane za istotne przyjmuje się następujące założenia:

- 1) Kapitał wewnętrzny na poszczególne rodzaje ryzyka będzie obliczany jako koszt lub utracony przychód (za wyjątkiem ryzyka koncentracji i ryzyka operacyjnego), który może się pojawić w wyniku zaistnienia sytuacji nieoczekiwanej.
- 2) Koszt lub utracony przychód, obliczany jest na podstawie testów warunków skrajnych, które Bank przeprowadza dla poszczególnych rodzajów ryzyka uznanych za istotne.
- 3) Część lub całość kwoty kosztu lub utraconego przychodu, Bank może zabezpieczyć z wyniku finansowego zaplanowanego na dany rok obrotowy.
- 4) Poziom akceptowalnej straty lub utraconego przychodu (tzw. wskaźnik wrażliwości) Bank wyznacza raz do roku (jako procent funduszy własnych Banku) w oparciu o następujące przesłanki:
 - a) wysokość planowanego wyniku finansowego na rok obrotowy, w którym aktualizujemy niniejsze zasady,
 - b) poziom współczynnika wypłacalności,
 - c) plany kapitałowe;
- 5) dodatkowym wymogiem kapitałowym dla poszczególnych rodzajów ryzyka (za wyjątkiem ryzyka koncentracji i ryzyka operacyjnego) będzie kwota, o jaką koszt lub utracony przychód przekroczy akceptowalny poziom ryzyka. Punktem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego na ryzyko kredytowe jest kapitał regulacyjny na ryzyko kredytowe.

Kapitałem regulacyjnym na ryzyko kredytowe zabezpieczona została znaczna część ryzyka, związana z ryzykiem niewypłacalności kontrahenta.

Bank oblicza dodatkowy wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe przeprowadzając testy warunków skrajnych z tytułu:

- 1) wzrostu udziału portfela kredytów zagrożonych w portfelu kredytowym;
- 2) całkowitego braku skuteczności przyjętych zabezpieczeń, które stanowią instrumenty pomniejszania podstawy naliczania rezerw celowych.

Dodatkowym wymogiem kapitałowym na ryzyko kredytowe jest kwota, o jaką suma wyników testów warunków skrajnych przekracza 3,40% funduszy własnych Banku.

W KDBS Bank na dzień 31.12.2019 r. dodatkowy wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego wyniósł 6 830,57 tys. zł.

47.3. Wartość zabezpieczeń prawnych oraz innych pozycji wpływających na pomniejszenie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego

Bank uwzględnia ograniczenie ryzyka kredytowego przy obliczaniu kwot ekspozycji ważonych ryzykiem. Stosuje rzeczywistą i nierzeczywistą ochronę kredytową. Za zabezpieczenia rzeczywiste Bank przyjmuje środki pieniężne zdeponowane w Banku (kaucja pieniężna), a za zabezpieczenia nierzeczywiste gwarancje. Na dzień 31.12.2019 r. wartość zabezpieczeń przyjętych w celu ograniczenia ryzyka kredytowego wyniosła 25.690.697 zł, w tym :

- a) kaucje 2.028.744 PLN,
- b) gwarancje 23.661.953 PLN.

*Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko - Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku*

Po uwzględnieniu skutków ograniczania ryzyka kredytowego kwota ekspozycji ważonej ryzykiem zmniejszyła się o 25.137.929 zł w porównaniu do kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem wyliczonej bez stosowania ograniczania ryzyka kredytowego, zaś wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego zmniejszył się o 2.011.034 zł w porównaniu do wymogu kapitałowego wyliczonego bez stosowania ograniczania ryzyka kredytowego.

48. Dla wszystkich rodzajów aktywów finansowych analiza wiekowa przeterminowanych na dzień bilansowy aktywów finansowych w podziale na aktywa finansowe, w przypadku, w którym nastąpiła utrata wartości, i pozostałe aktywa finansowe (w PLN)

Analiza wiekowa aktywów finansowych

Wyszczególnienie	Aktywa finansowe z rozpoznaną utratą wartości	Rezerwa celowa/ Odpis aktualizujący	Aktywa finansowe bez rozpoznanej utraty wartości	Rezerwa celowa/ Odpis aktualizujący
Sektor finansowy				
Nieprzeterminowane	0	0	200 489 244	0
Przeterminowane od 1 dnia <= 30 dni	0	0	0	0
Przeterminowane > 30 dni <= 90 dni	0	0	0	0
Przeterminowane > 90 dni <= 180 dni	0	0	0	0
Przeterminowane >180 dni <= 1 rok	0	0	0	0
Przeterminowane >1 rok	0	0	0	0
Sektor niefinansowy				
Nieprzeterminowane	7 242 867	353 560	354 148 991	0
Przeterminowane od 1 dnia <= 30 dni	550 965	70 257	39 067 719	0
Przeterminowane > 30 dni <= 90 dni	2 138 091	30 234	240 840	0
Przeterminowane > 90 dni <= 180 dni	583 431	448 752	23 868	0
Przeterminowane >180 dni <= 1 rok	3 478	3 478	103	0
Przeterminowane >1 rok	9 720 622	9 016 219	646	0
Sektor budżetowy				
Nieprzeterminowane	0	0	17 082 633	0
Przeterminowane od 1 dnia <= 30 dni	0	0	13 846	0
Przeterminowane > 30 dni <= 90 dni	0	0	0	0
Przeterminowane > 90 dni <= 180 dni	0	0	0	0
Przeterminowane >180 dni <= 1 rok	0	0	0	0
Przeterminowane >1 rok	0	0	0	0

49. Informacje o charakterze i celu gospodarczym zawartych przez bank umów nieuwzględnionych w bilansie w zakresie niezbędnym do oceny ich wpływu na sytuację majątkową, finansową i wynik finansowy banku

W latach zakończonych odpowiednio 31 grudnia 2019 roku oraz 31 grudnia 2018 roku Bank nie zawierał umów, które nie były uwzględnione w bilansie i jednocześnie były istotne dla oceny ich wpływu na sytuację majątkową, finansową i wynik finansowy Banku.

50. Informacje o prowadzonej przez bank działalności powierniczej

Bank nie prowadzi działalności powierniczej.

51. Informacje o sekurytyzacji aktywów banku, z wyszczególnieniem co najmniej:

W latach zakończonych odpowiednio 31 grudnia 2019 roku oraz 31 grudnia 2018 roku Bank nie dokonywał sekurytyzacji aktywów.

52. Informacje z zakresu rachunku przepływów środków pieniężnych:

52.1. Określenie środków pieniężnych przyjętych do rachunku przepływów środków pieniężnych, w tym ich strukturę na początek i koniec okresu sprawozdawczego

Na środki pieniężne składają się gotówka w kasie oraz należności od sektora finansowego w rachunku bieżącym.

Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2019 r.		Stan na 31.12.2018 r.	
	Wartość w zł	Struktura w %	Wartość w zł	Struktura w %
Kasa i operacje z Bankiem Centralnym	6 470 406,45	10,95	6 922 654,84	11,52
Należności od sektora finansowego w rachunku bieżącym	52 630 266,25	89,05	53 151 202,56	88,48
RAZEM	59 100 672,70	100,00	60 073 857,40	100,00

52.2. Wyjaśnienie na temat przyjętego podziału działalności na operacyjną, inwestycyjną i finansową

Działalność operacyjna - jest to podstawowy rodzaj działalności Banku oraz inne rodzaje działalności, niezaliczone do działalności inwestycyjnej lub finansowej.

Działalność inwestycyjna - jest to działalność, której przedmiotem jest nabywanie lub zbywanie rzeczowych aktywów trwałych(środków trwałych, środków trwałych w budowie), wartości niematerialnych i prawnych, długoterminowych inwestycji, w tym inwestycji w nieruchomości i prawa, krótkoterminowych aktywów finansowych (z wyjątkiem środków pieniężnych i ekwiwalentów) oraz wszystkie związane z tym pieniężne koszty i korzyści, z wyjątkiem dotyczących podatku dochodowego.

Działalność finansowa - jest to działalność, której przedmiotem jest pozyskiwanie innych, niż działalność operacyjna, źródeł finansowania, w tym także zwiększających kapitał (fundusz) własny, lub ich spłata oraz związane z tym pieniądze koszty, w tym prowizje, odsetki i dywidendy, i korzyści, z wyjątkiem dotyczących podatku dochodowego. Wystąpienie przepływów w działalności finansowej powoduje zmiany rozmiarów i relacji kapitału (funduszu własnego) i zadłużenia Banku.

52.3. Wykaz korekt oraz wpływów i wydatków do pozycji: "Pozostałe korekty", "Pozostałe wpływy" i "Pozostałe wydatki", których kwoty przekraczają 5% ogólnej ich sumy z danej działalności

Nie dotyczy.

52.4. Przyczyny powstania różnic pomiędzy zmianami stanu pozycji w bilansie oraz zmianami tych samych pozycji wykazanymi w rachunku przepływów środków pieniężnych

Nie dotyczy.

53. Informacje w odniesieniu do sprawozdania finansowego sporządzonego za okres sprawozdawczy, w ciągu którego nastąpiło połączenie jednostek:

W okresie sprawozdawczym, tj. w trakcie roku 2019 nie nastąpiło połączenie z inną jednostką bankową.

54. Informacje o wspólnych przedsięwzięciach, które nie podlegają konsolidacji, w tym o:

W latach zakończonych odpowiednio 31 grudnia 2019 roku oraz 31 grudnia 2018 roku Bank nie był zaangażowany we wspólne przedsięwzięcia, które w myśl zapisów ustawy o rachunkowości podlegałyby bądź nie podlegałyby konsolidacji.

55. Dane o wartościach instrumentów finansowych klientów, zapisanych na rachunkach papierów wartościowych, wycenionych według zasad określonych w rozporządzeniu na ostatni dzień okresu sprawozdawczego, w podziale na:

Bank nie prowadzi rachunków papierów wartościowych klientów.

56. Informacje o towarach giełdowych klientów w ujęciu wartościowym i ilościowym

Bank nie prowadzi działalności dotyczącej giełd towarowych.

57. Informacje, które mogłyby w istotny sposób wpłynąć na ocenę sytuacji majątkowej, finansowej oraz wynik finansowy.

Początek 2020 roku przyniósł rozprzestrzenienie się wirusa COVID-19 (koronawirusa) w wielu krajach.

Sytuacja ta ma negatywny wpływ na gospodarkę. Znaczne osłabienie kursu waluty polskiej, fluktuacja cen towarów,

Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko - Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku

nieoczekiwana obniżka podstawowych stóp procentowych będzie mieć wpływ na sytuację Banku w roku 2020.

Bank reaguje przez podjęcie odpowiednich i adekwatnych działań mających na celu zaadresowania trudności w spłacie zobowiązań względem Banku, które w związku z pandemią koronawirusa COVID-19 mogą wystąpić po stronie swoich klientów stosowanie do komunikatu ZBP z dnia 16 marca 2020 roku.

Zarząd Banku Spółdzielczego uważa taką sytuację za zdarzenie nie powodujące korekt w sprawozdaniu finansowym za rok 2019. Lecz za zdarzenie po dacie bilansu, wymagające dodatkowych ujawnień.

Nie jest możliwe przedstawienie precyzyjnych danych liczbowych, dotyczących potencjalnego wpływu obecnej sytuacji na Bank. Ewentualny wpływ zostanie uwzględniony w księgach rachunkowych i sprawozdaniu finansowym za rok 2020.

DYREKTOR WYDZIAŁU
RACHUNKOWO-FINANSOWEGO
GŁÓWNY KSIĘGOWY
Renata Skowrońska
.....Renata Skowrońska
(imię, nazwisko i podpis osoby sporządzającej)

ZARZĄD

1. Cezary Maciejewski - Prezes Zarządu
2. Małgorzata Matejkowska - Wiceprezes Zarządu
3. Mirosław Gniady - Wiceprezes Zarządu

KUJAWSKO-DOBZYŃSKI
BANK SPÓŁDZIELCZY

.....
(pieczęć firmowa)

Włocławek, dnia 20.03.2020 roku
(miejsce i data sporządzenia)

Raport: Weryfikacja podpisu

Podpis złożony w pliku "XML_Sprawozdanie.xml.XAdES" przez "Renata Skowrońska" w dniu 2020-03-31 15:08:34, certyfikatem kwalifikowanym o numerze seryjnym 199465709640069845522880638779246391638400912622 wydanym przez 2.5.4.97=VATPL-5260300517,CN=COPE SZAFIR - Kwalifikowany,O=Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.,C=PL, został poprawnie zweryfikowany na podstawie listy CRL o numerze seryjnym 7141 z dnia 2020-04-29T10:58:06Z.

Podpis złożony w pliku "XML_Sprawozdanie.xml.XAdES" przez "Mirostaw Gniady" w dniu 2020-03-31 15:29:48, certyfikatem kwalifikowanym o numerze seryjnym 430145681678951518529344199695214854139289155043 wydanym przez CN=COPE SZAFIR - Kwalifikowany,O=Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.,C=PL, został poprawnie zweryfikowany na podstawie listy CRL o numerze seryjnym 13344 z dnia 2020-04-29T06:46:37Z.

Podpis złożony w pliku "XML_Sprawozdanie.xml.XAdES" przez "Cezary Maciejewski" w dniu 2020-03-31 15:30:39, certyfikatem kwalifikowanym o numerze seryjnym 708444165368971252338731417535553087459812207877 wydanym przez CN=COPE SZAFIR - Kwalifikowany,O=Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.,C=PL, został poprawnie zweryfikowany na podstawie listy CRL o numerze seryjnym 13344 z dnia 2020-04-29T06:46:37Z.

Podpis złożony w pliku "XML_Sprawozdanie.xml.XAdES" przez "Małgorzata Matejkowska" w dniu 2020-03-31 15:31:49, certyfikatem kwalifikowanym o numerze seryjnym 594531429850069517205101676073194972704699185099 wydanym przez CN=COPE SZAFIR - Kwalifikowany,O=Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.,C=PL, został poprawnie zweryfikowany na podstawie listy CRL o numerze seryjnym 13344 z dnia 2020-04-29T06:46:37Z.



KDBS Bank

**Sprawozdanie Zarządu
z działalności Kujawsko-Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za 2019 rok**

Spis treści

I. STAN PRAWNY I WŁADZE BANKU	4
1. Podstawa prawna działania	4
2. Dane ogólne o Banku.	4
3. Władze Banku.....	4
4. Dane o strukturze organizacyjnej.	5
5. Zarządzanie zasobami ludzkimi.....	6
6. Dane dotyczące przyjętych norm (zasad) postępowania.....	7
7. Informacja, czy jednostka powoduje istotne zagrożenia dla funkcjonowania środowiska naturalnego...	8
II. CHARAKTERYSTYKA DZIAŁALNOŚCI BANKU (rynek, produkty, umowy).....	8
1.1 Podstawowe segmenty działalności Banku.....	8
1.2 Cykliczność i sezonowość w Banku i ich wpływ na działalność.	8
1.3 Główni konkurenci banku.....	8
2. Działalność depozytowa	8
3. Rozliczenia	11
4. Działalność walutowa	12
5. Działalność kredytowa.....	12
6. Bankowość ubezpieczeniowa (bancassurance)	15
7. Inne usługi.....	15
III. INFORMACJA W ZAKRESIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH.....	16
IV. RYZYKA BANKOWE	17
1. Ryzyko kredytowe, koncentracji, ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie i detalicznych ekspozycji kredytowych.	17
2. Ryzyko płynności.....	18
3. Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej.....	18
4. Ryzyko walutowe	18
5. Ryzyko operacyjne	19
6. Ryzyko braku zgodności.....	19
7. Ryzyko kapitałowe	20
V. SYSTEM KONTROLI WEWNĘTRZNEJ.....	21
VI. INFORMACJE, ZDARZENIA I UMOWY ISTOTNE DLA DZIAŁALNOŚCI BANKU	24
1. Umowy ubezpieczenia.....	24
2. Umowy współpracy z innymi bankami lub innymi podmiotami	25
3. Pozostałe umowy	26
4. Umowa zrzeczenia	27
5. Umowa Spółdzielczego Systemu Ochrony.....	27
6. Umowy konsorcjum	27
VII. KIERUNKI ROZWOJU I OSIĄGNIĘCIA BANKU W 2019 ROKU.....	27
1. Kierunki rozwoju strategicznego Banku.	27
2. Rozwój technologiczny i bezpieczeństwo informatyczne.....	28
3. Marketing.....	29
3.1 Wizerunek i marka.....	29

3.2 Działania wizerunkowe w szkołach	29
3.2 Reklama, sponsoring i wsparcie środowisk lokalnych.....	30
VIII. AKTUALNY (W 2019 ROKU) I PRZEWIDYWANY (W 2020 ROKU) STAN MAJĄTKOWY I SYTUACJA FINANSOWA BANKU.	31
1. Sytuacja majątkowo-kapitałowa	31
2. Fundusze	31
3. Wyniki finansowe, a plan finansowy.....	32
IX. INFORMACJE O POWIĄZANIACH ORGANIZACYJNYCH I KAPITAŁOWYCH Z INNYMI PODMIOTAMI.	34
1. Powiązania kapitałowe.....	34
2. Powiązania organizacyjne.....	34
X. Podstawowe wskaźniki wg stanu na 31.12. 2019 ROKU	35
XI. INFORMACJE UJAWNIANE NA PODSTAWIE USTAW	36
XII. ZAKOŃCZENIE	36

I. STAN PRAWNY I WŁADZE BANKU

1. Podstawa prawna działania

Bank działa na podstawie Statutu, ustawy Prawo bankowe, ustawy Prawo spółdzielcze oraz ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających.

2. Dane ogólne o Banku.

Pełna nazwa Banku: Kujawsko-Dobrzyński Bank Spółdzielczy.

Adres siedziby: ul. Żabia 6, 87-800 Włocławek.

Bank powstał: w 1926 roku.

Bank został wpisany do Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Toruniu VII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod nr KRS 0000065723.

Ostatniego wpisu dokonano dnia 13.12.2019 roku.

Fundusz udziałowy na dzień 31.12.2019 roku wynosił 1.289.500 PLN.

Ilość udziałów przypadająca na jednego udziałowca ograniczona jest Statutem Banku i wynosiła 200 udziałów, nie więcej niż 5 % funduszu udziałowego. Żaden z udziałowców nie przekroczył limitu ilości udziałów określonej w Statucie.

Bank posiada numer statystyczny REGON 000495065. Na dzień 31.12.2019 r. Bank, zgodnie ze Statutem mógł prowadzić działalność statutową na terenie całego kraju. Jednak działalność Banku skupiała się głównie na terenie 5 powiatów: włocławskiego, aleksandrowskiego, lipnowskiego, radziejowskiego i toruńskiego, poprzez sieć oddziałów, filii i BPOK-ów.

Przedmiotem działalności Banku według PKD jest: 6419Z – Pozostałe pośrednictwo pieniężne.

3. Władze Banku.

ZARZĄD

W okresie 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r. Zarząd pracował w składzie:

- Cezary Maciejewski – Prezes Zarządu,
-
- Mirosław Gniady – Wiceprezes Zarządu,
- Małgorzata Matejkowska – Wiceprezes Zarządu.

W okresie sprawozdawczym skład Zarządu nie uległ zmianie. W 2019 roku Zarząd odbył łącznie 186 protokołowanych posiedzeń, na których podjęto 317 uchwał.

RADA NADZORCZA

Rada Nadzorcza w okresie od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r. działała w następującym składzie:

- Zbigniew Brzeziński - Przewodniczący,
- Ludwik Bieńkowski – Zastępca Przewodniczącego,
- Ziemowit Klódkowski – Sekretarz,
- Zbigniew Ciurski - Członek,
- Romuald Czerwiński - Członek,
- Waldemar Drażkiewicz - Członek,
- Krzysztof Grabowski - Członek,
- Władysław Krygier- Członek,
- Andrzej Lewandowski – Członek,
- Marek Przybyszewski – Członek,
- Elżbieta Rudek – Członek,
- Marek Skowroński – Członek.

W 2019 roku posiedzenia Rady Nadzorczej odbywały się nie rzadziej niż raz na kwartał. Łącznie w 2019 roku Rada Nadzorcza odbyła 13 protokolowanych posiedzeń, na których podjęto 67 uchwał.

Spełniając wymogi ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym, w Banku funkcjonuje powołany spośród członków Rady Nadzorczej Komitet Audytu.

Komitet Audytu wspiera działania Rady Nadzorczej Banku w zakresie sprawozdawczości finansowej i systemu kontroli wewnętrznej oraz systemu zarządzania ryzykiem i działał w roku 2019 w następującym składzie:

- Marek Skowroński - Przewodniczący,
- Ludwik Bieńkowski – Członek,
- Andrzej Lewandowski – Członek.

W roku 2019 odbyło się 10 posiedzeń Komitetu Audytu. Do najważniejszych spraw którymi zajmował się Komitet Audytu należało:

- dokonanie oceny sprawozdania finansowego KDBS Banku za rok 2018 i wydanie rekomendacji w sprawie jego zatwierdzenia,
- dokonanie oceny systemu kontroli wewnętrznej w KDBS Banku za 2018 rok,
- dokonanie oceny procesu zarządzania ryzykiem w KDBS Banku dla właściwego prowadzenia działalności bankowej za 2018 rok,
- dokonanie oceny ofert na badanie sprawozdania finansowego za lata 2019 – 2021 i wydanie rekomendacji w sprawie wyboru firmy audytorskiej,
- dokonanie oceny przedkładanych materiałów na posiedzenia Rady Nadzorczej dotyczących zarządzania ryzykiem, kontroli wewnętrznej i sprawozdawczości finansowej oraz zmian w regulacjach dotyczących tych obszarów.

ZEBRANIE PRZEDSTAWICIELI

W 2019 roku Zebranie Przedstawicieli odbyło się w dniu 31 maja 2019 roku. Wzięło w nim udział 38 spośród 46 delegatów, wybranych na Zebraniach Grup Członkowskich.

4. Dane o strukturze organizacyjnej.

Podstawową strukturę organizacyjną Banku tworzą: Centrala i jednostki operacyjne. Sieć jednostek operacyjnych tworzą:

1) Oddziały:

- O/Brześć Kujawski,
- O/Dobrzyń nad Wisłą,
- O/Lubanie,
- O/Osięciny
- O/Topółka,
- O/Toruń
- O/Wielgie
- 1 O/Włocławek

2) Filie:

- F/Aleksandrów Kujawski
- F/Ciechocinek,
- F/Radziejów,
- 1 F/Włocławek.

3) Bankowe Punkty Obsługi Klienta:

- BPOK Nieszawa.

Zmiany w strukturze organizacyjnej

W 2019 roku struktura organizacyjna Banku uległa zmianie dwukrotnie: na podstawie Uchwały nr 196/2019 z dnia 05 września 2019 r., zatwierdzonej Uchwałą nr 42/2019 Rady Nadzorczej KDBS Bank z dnia 25 września 2019 r. oraz na podstawie Uchwały nr 300/2019 z dnia 19 grudnia 2019 r., zatwierdzonej Uchwałą nr 57/2019 Rady Nadzorczej KDBS Bank z dnia 20 grudnia 2019 r. Najistotniejszymi zmianami w strukturze organizacyjnej były:

- likwidacja BPOK nr 2 we Włocławku,
- likwidacja Wydziału Informatyki i w to miejsce utworzenie Wydziału Technologii Informatycznych i Wsparcia Sprzedaży, który przejął dotychczasowe zadania Wydziału Informatyki oraz m.in. część zadań Wydziału Rachunkowo – Finansowego,
- przeniesienie Wydziału Analiz Kredytowych i Administracji Kredytów z Pionu Finansowego do Pionu Organizacji i Nadzoru,
- zmiana podległości oddziałów,
- utworzenie Samodzielnego Stanowiska ds. Kontrolingu,
- likwidacja Samodzielnego Stanowiska Inspektora Ochrony Danych i umożliwienie powierzenia zakresu dotyczącego ochrony danych osobowych zewnętrznemu dostawcy usług lub wyznaczonemu pracownikowi Banku.

Opis sposobu zarządzania oddziałami

Oddziały oraz podległe im bezpośrednio lub pośrednio jednostki organizacyjne Banku – Filie i Bankowe Punkty Obsługi Klienta, realizują działalność handlowo-operacyjną Banku. Oddziały w roku 2019 podporządkowane były organizacyjnie Zarządowi. Od 01 stycznia 2020 r. zostały podporządkowane Wiceprezesowi Zarządu ds. Handlowych.

5. Zarządzanie zasobami ludzkimi

Polityka szkoleniowa

W 2019 roku pracownicy uczestniczyli w różnego rodzaju szkoleniach, kursach, seminariach i konferencjach, w których wzięło udział 107 osób.

Były to szkolenia m.in. z zakresu:

- implementacji dyrektywy PSD2,
- badania rentowności produktów bankowych,
- rekomendacji D, Rekomendacji S,
- przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu,
- zmian w postępowaniu egzekucyjnym,
- bezpieczeństwa,
- operatu szacunkowego w procesie kredytowym,
- ochrony danych osobowych, RODO,
- finansowania hipotecznego,
- psychologicznego aspektu pracy menedżera,
- ryzyk bankowych,
- kredytowania rolników,
- oceny zdolności kredytowej małych i średnich przedsiębiorstw,
- monitoringu kredytowego,
- reformy kodeksu postępowania cywilnego,
- postępowania windykacyjnego,
- cyberbezpieczeństwa,
- rachunkowości,
- obsługi gotówkowej,

- compliance,
- gwarancji BGK.

Struktura i stan zatrudnienia

Stan zatrudnienia w osobach/etatach na dzień bilansowy roku 2019 i roku poprzedniego oraz jego zmiany przedstawiają się następująco:

Wyszczególnienie	Rok 2018	Zatrudniono	Zwolniono/Odejścia dobrowolne z pracy	Rok 2019
Liczba pracowników w osobach	130	19	21	128
Liczba pracowników wg etatów	128,75	19	21	126,75

Struktura wiekowa pracowników Banku na dzień bilansowy roku bieżącego i poprzedniego:

Wiek zatrudnionych pracowników	Liczba pracowników	
	Rok 2018	Rok 2019
do 30 lat	7	5
od 31 – do 45 lat	65	73
od 46 – do 55 lat	41	34
ponad 55 lat	17	16

6. Dane dotyczące przyjętych norm (zasad) postępowania

Kujawsko – Dobrzyński Bank Spółdzielczy, jako instytucja zaufania publicznego, dąży do zachowania pełnej transparentności swojej działalności, należytej jakości komunikacji z klientami, ochrony praw udziałowców oraz skutecznego zarządzania konfliktami interesów.

Bank działa zgodnie z „Zasadami dobrych praktyk Kujawsko – Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego”, które stanowią zbiór przepisów zawierających normy etyczne oraz regulujących standardy postępowania Banku, jego pracowników oraz osób, za pośrednictwem których Bank wykonuje czynności. Zasady uwzględniają treść norm zawartych w Kodeksie Etyki Bankowej oraz Kanonie Dobrych Praktyk Rynku Finansowego, do których przestrzegania obowiązany jest zarówno Bank, jak również jego pracownicy oraz ewentualnie osoby, za pośrednictwem których Bank wykonuje czynności związane ze świadczeniem usług.

Bank działa także zgodnie z „Polityką Ładu Korporacyjnego Kujawsko – Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego”, która stanowi zbiór zasad określających relacje wewnętrzne i zewnętrzne Banku. Normuje ona w szczególności: relacje z udziałowcami i klientami Banku, zasady dotyczące anonimowości zgłoszeń o nadużyciach, organizację, funkcjonowanie nadzoru wewnętrznego oraz kluczowych systemów i funkcji wewnętrznych, a także organów statutowych i zasad ich współdziałania. Polityka uwzględnia treść większości norm zawartych w „Zasadach Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych” wydanych przez Komisję Nadzoru Finansowego oraz w Wytocznych EBA/ GL/2017/11 z dnia 21 marca 2018 r. w sprawie zarządzania wewnętrznego. Zasady Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych, których Bank nie przyjął (zgodnie z zasadą proporcjonalności i adekwatności wynikającą ze skali, charakteru działalności oraz specyfiki Banku), zostały wyszczególnione wraz z uzasadnieniem w odrębnym dokumencie – Oświadczenie Zarządu Kujawsko-Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego o stosowaniu „Zasad Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych” wydanych przez Komisję Nadzoru Finansowego.

Działając zgodnie z „Polityką Ładu Korporacyjnego Kujawsko – Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego” Zarząd określił zasady prowadzenia przez Bank komunikacji z Klientami i Udziałowcami oraz zasady identyfikacji, zapobiegania oraz zarządzania konfliktami interesów. Stosowne przepisy znalazły się w „Polityce informacyjnej w zakresie kontaktów z Klientami i Udziałowcami Kujawsko-Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego” oraz w „Regulaminie zarządzania konfliktami interesów w Kujawsko-Dobrzyńskim Banku Spółdzielczym”.

7. Informacja, czy jednostka powoduje istotne zagrożenia dla funkcjonowania środowiska naturalnego
- Działalność Banku nie powoduje istotnych zagrożeń dla funkcjonowania środowiska naturalnego.

II. CHARAKTERYSTYKA DZIAŁALNOŚCI BANKU (rynek, produkty, umowy).

1. Informacje o podstawowych produktach i/lub usługach wraz z ich określeniem wartościowymi ilościowym oraz udziałem poszczególnych produktów i usług (jeżeli są istotne) albo ich grup, a także zmianach w tym zakresie w danym roku obrotowym

1.1 Podstawowe segmenty działalności Banku

Docelową grupą Klientów są osoby fizyczne, rolnicy, mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa. Kujawsko-Dobrzyński Bank Spółdzielczy w swojej ofercie produktowej posiada: wkłady i lokaty terminowe, rachunki oszczędnościowe, rachunki oszczędnościowo-rozliczeniowe, rachunki rozliczeniowe, rachunki systematycznego oszczędzania, IKE, rachunki rozliczeniowe dla jednostek samorządu terytorialnego, karty płatnicze wydawane do rachunków (bez funkcji zbliżeniowej i z funkcją zbliżeniową), karty kredytowe, kredyty (w tym m.in. kredyty preferencyjne rolnicze z dopłatami ARiMR), gwarancje bankowe i pożyczki. Bank udostępnia swoim Klientom konta w ramach usługi bankowości elektronicznej poprzez serwis internetowy (również poprzez urządzenia mobilne) i serwis SMS. Karty debetowe obsługiwane są za pomocą autoryzacji on-line, w przypadku kart z funkcją zbliżeniową transakcje do kwoty 50zł nie wymagały potwierdzenia PIN. Powyżej tej kwoty operacja musiała być potwierdzana kodem PIN. Bank stosuje standard zabezpieczenia płatności internetowych 3D-Secure. Od III kwartału wprowadzono do oferty system płatności mobilnych BLIK oraz możliwość autoryzacji tokenem mobilnym dla: osób fizycznych, podmiotów gospodarczych i JST. Dla Klientów posiadających karty płatnicze udostępniona została aplikacja Portfel SGB, dzięki której można sprawdzić stan środków dostępnych dla karty płatniczej wydanej w ramach Spółdzielczej Grupy Bankowej, podgląd historii transakcji dokonanych kartą, a w przypadku posiadania karty mobilnej, dokonania płatności zbliżeniowych za pomocą telefonu.

1.2 Cykliczność i sezonowość w Banku i ich wpływ na działalność.

W działalności Banku nie występują istotne zjawiska podlegające wahaniom sezonowym lub mające charakter cykliczny. W związku z tym przedstawione wyniki Banku nie odnotowują istotnych wahań w trakcie roku.

1.3 Główni konkurenci banku

Instytucje finansowe, które Bank uznaje za otoczenie konkurencyjne, identyfikowane są w ramach planowania strategicznego i zarządzania marketingowego produktami. Bank reaguje na oferowane przez instytucje finansowe produkty kredytowe i depozytowe skierowane do obecnych i potencjalnych Klientów Banku, które zbliżone są do oferty Banku na obszarach działania Oddziałów Banku. Kryterium klasyfikowania instytucji, jako konkurencyjnych, to bliskość geograficzna oraz obsługa tego samego Klienta w ramach tych samych rodzajów produktów. Uwzględniamy także konkurencję wynikającą ze sprzedaży usług bankowych przez baki w kanałach elektronicznych.

Głównymi konkurentami Banku na rynku, w zakresie bankowości detalicznej, są takie instytucje finansowe, jak: SKOK, firmy pożyczkowe (Provident, Vivus, Wonga), PKO BP SA, Bank Poczty SA.

Z kolei w zakresie bankowości komercyjnej KDBS Bank za swoich głównych konkurentów uznaje takie banki, jak: BGŻ BNP Paribas, PKO BP SA oraz Santander SA.

Bankiem który jest znaczącą konkurencją, zwłaszcza wśród klientów młodszego pokolenia jest mBank.

2. Działalność depozytowa

Wzrost bazy depozytowej ma dla Banku priorytetowe znaczenie. Budowanie bazy depozytowej odbywa się systematycznie, poprzez właściwe kształtowanie poziomu stóp procentowych, utrzymywanie na wysokim

poziomie jakości obsługi Klientów oraz jakości i różnorodności oferowanych rodzajów depozytów. Wsparciem w budowaniu bazy depozytowej jest fakt, że Bank z mocy ustawy objęty jest Systemem Gwarantowania Depozytów Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, ponadto od listopada 2015 roku jest członkiem Systemu Ochrony SGB, którego głównym celem jest wzajemne gwarantowanie płynności i wypłacalności banków członków systemu.

W celu kontynuowania rozwoju bazy depozytowej w 2019 r. Bank wziął udział w 4 edycjach złotych lokat promocyjnych zorganizowanych przez Zrzeszenie SGB. Łącznie zebraliśmy 123,9 mln zł, w tym:

- lokata terminowa SGB - zima 2019 z loterią promocyjną, zebrano kwotę 34,6 mln zł,
- lokata terminowa SGB - wiosna 2019 z loterią promocyjną, zebrano kwotę 31,9 mln zł,
- lokata terminowa SGB – lato 2019 z loterią promocyjną, zebrano kwotę 27 mln zł,
- lokata terminowa SGB – jesień 2019 z loterią promocyjną, zebrano kwotę 30,4 mln zł.

Na promocyjnej lokacie 24 miesięcznej pod nazwą LIDER 24, dedykowanej dla nowych środków zebrano kwotę 1,6 mln zł,

W 2019 roku podstawowym źródłem finansowania akcji kredytowej były depozyty podmiotów niefinansowych, w tym głównie depozyty osób fizycznych, które stanowiły 71,6 % bazy depozytowej. Ponadto baza zasilana była przez depozyty budżetów (11,7 % udziału w bazie), depozyty podmiotów gospodarczych 16,7 % udziału w bazie) oraz depozyty podmiotów finansowych (0,004 % udziału w bazie). Wielkość bazy depozytowej Banku na przestrzeni 2019 r. powiększyła się o kwotę 49 mln zł., dynamika w stosunku do roku poprzedniego wyniosła ponad 109 %. Szczegółowe dane zawiera poniższa tabela.

Wielkość, struktura i dynamika bazy depozytowej Banku

Wyszczególnienie	2017 rok		2018 rok		2019 rok	
	tys. zł	Struktura	tys. zł	Struktura	tys. zł	Struktura
Depozyty ogółem	509 177	100 %	545 801	100 %	594 870	100 %
Budżet	61 104	12%	49 915	9,1 %	69 731	11,7 %
Osoby fizyczne	382 624	75 %	415 045	76 %	425 875	71,6 %
Podmioty gospodarcze	63 447	12 %	75 820	13,9 %	99 242	16,7 %
Podmioty finansowe	5 001	1 %	5 021	1 %	22	0,004 %

Struktura depozytów w podziale na depozyty bieżące i terminowe

Wyszczególnienie	2017 rok		2018 rok		2019 rok	
	tys. zł	Struktura	tys. zł	Struktura	tys. zł	Struktura
Depozyty ogółem	509 177	100 %	545 801	100 %	594 870	100 %
Bieżące	325 206	63,8 %	408 694	75 %	457 395	76,9 %
Terminowe	183 971	36,2 %	137 107	25 %	137 475	23,1 %

W 2019r. odnotowano wzrost depozytów bieżących i nieznaczny spadek depozytów terminowych. W ogólnej grupie depozytów, udział depozytów bieżących ukształtował się na poziomie 76,9 %. Dla porównania w 2018 roku udział ten wynosił 75 %. Ponadto w 2019 r. udział depozytów terminowych ukształtował się na poziomie 23,1 %, w porównaniu do roku 2018 udział ten wynosił 25 %.

Bank promował oszczędzanie wśród ludzi młodych, poprzez zakładanie nowych i prowadzenie dotychczasowych rachunków Szkolnych Kas Oszczędności. Na koniec roku 2019 Bank obsługiwał Rachunki SKO dla 20 szkół ze swojego terenu działania.

Struktura sprzedaży poszczególnych produktów depozytowych
wg rodzaju podmiotu i terminu wymagalności depozytów

**Sprawozdanie Zarządu z działalności Kujawsko-Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za 2019 rok**

Lp.	Rodzaj podmiotu	Depozyty bieżące	Depozyty terminowe do 3 m-cy	Depozyty terminowe powyżej 3 m-cy
1	Budżet	7 816	0	0
2	Osoby prywatne	10 440	1 977	45 834
3	Rolnicy	2 036	460	1 444
4	Przedsiębiorstwa państwowe	0	0	0
5	Przedsiębiorstwa prywatne i spółdzielnie	4 985	353	1 607
6	Przedsiębiorcy indywidualni	556	76	633
7	Inne jednostki niefinansowe	1 525	60	3 695
8	Jednostki finansowe	0	0	0

Najlepiej sprzedającym się produktem depozytowy były lokaty promocyjne zorganizowane przez Zrzeszenie SGB, w których łącznie zebraliśmy 123,9 mln.

Rachunki bankowe

Rok 2019 zamknęliśmy następującą liczbą prowadzonych rachunków bankowych:

- 14.344 rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych dla osób fizycznych,
- 897 rachunków bieżących dla firm,
- 2.976 rachunków dla rolników,
- 342 rachunków jednostek samorządu terytorialnego,
- 460 rachunków instytucji niekomercyjnych gospodarczych.
- 1 rachunku instytucji pośrednictwa finansowego.

Bankowość elektroniczna

W ramach usługi bankowości elektronicznej dostęp do rachunków przez Serwis internetowy w 2019 r. posiadało łącznie 7.928 klientów, w tym: 5.960 osób fizycznych, 956 rolników, 925 podmiotów gospodarczych i 87 jednostek budżetowych.

Karty

W 2019 roku Klienci KDBS posiadali łącznie 11.757 kart płatniczych, z tego: 11.660 kart debetowych (w tym 84 karty walutowe), 93 karty kredytowe i 4 karty z odroczonym terminem płatności typu „charge”.

Na ogólną liczbę kart debetowych składają się:

- karty wydane dla osób fizycznych takie: jak Maestro – 543 szt., MasterCard PayPass – 2408 szt., Visa Electron – 2.566 szt., Visa PayWave – 1.868 szt., karta mobilna Visa – 44 szt., MasterCard PayPass Młodzieżowa – 171 szt., Visa Electron Młodzieżowa – 494 szt., Visa PayWave Młodzieżowa – 285 szt., karta z sercem (Visa i MasterCard) – 963 szt., karta walutowa dla os. fizycznych – 78 szt., SGB BLIK – 224 szt.
- karty dla firm i instytucji takie jak: Visa Business – 995 szt., Visa PayWave Business – 729 szt., MasterCard Business PayPass – 275 szt., karta walutowa dla firm – 6 szt., SGB BLIK BUSINESS – 11 szt.

Na ogólną liczbę kart kredytowych składają się:

- karty Visa Credit – 31 szt. i MasterCard Credit – 62 szt.

Na ogólną liczbę kart z odroczonym terminem płatności typu „charge” składają się:

- karty MasterCard – 4 szt.

3. Rozliczenia

Przelewy krajowe i zagraniczne

Naszym priorytetem w działalności rozliczeniowej jest szybkość, niezawodność i bezpieczeństwo rozliczeń. Klienci Banku mają dostęp do wielu produktów rozliczeniowych ułatwiających realizację transakcji gotówkowych i bezgotówkowych. Transakcje gotówkowe mogą być realizowane we wszystkich oddziałach KDBS Bank.

W zakresie rozliczeń bezgotówkowych Bank realizuje przelewy krajowe w systemach Elixir, Express Elixir i Sorbnet, jak również przelewy zagraniczne oraz przelewy transgraniczne w systemach SEPA, SWIFT i TARGET2. Rozliczenia bezgotówkowe realizowane są w dni robocze, za wyjątkiem przelewów Express Elixir, które realizowane są w trybie 24 godziny przez 7 dni w tygodniu.

O skali działalności rozliczeniowej Banku świadczy ilość wykonanych przelewów za pośrednictwem KDBS Bank, która w 2019 roku oscylowała w granicach 1 mln szt.

Klientom otrzymującym znaczne ilości płatności przychodzących (płatności czynszu, energii, wody), Bank oferuje usługę tak zwanych płatności masowych, która zapewnia sprawną, prostą i niezawodną identyfikację płatności wpływających od kontrahentów za zakupione towary lub usługi.

Western Union

Bank posiada w swojej ofercie przekazy Western Union, które umożliwiają Klientom szybkie i wygodne wysyłanie i odbieranie pieniędzy na całym świecie, jak również dokonywanie płatności oraz wysyłanie przekazów pieniężnych, wliczając w to także usługi płatności oferowane pod markami Vigo, Orlandi Valuta, Pago Facil oraz Western Union Business Solutions. Pod w/w markami oferowane są usługi dla klientów w ramach połączonej sieci ponad 0,5 mln placówek, w ponad 200 krajach i terytoriach na świecie. W Polsce do dyspozycji Klientów pozostaje ponad 6 300 placówek oferujących serwis Western Union.

Standardy płatności internetowych

3D Secure

Bank oferuje Klientom jeden z najwyższej ocenianych, z punktu widzenia bezpieczeństwa płatności, standardów płatności za zakupy internetowe o nazwie 3D Secure. Bezpieczeństwo płatności zwiększa zabezpieczenie płatności kartą, które polega na potwierdzeniu transakcji hasłem SMS. Hasło przekazywane jest na numer telefonu zarejestrowany w Banku.

PayByNet

Usługa płatności internetowych stworzona przez Krajową Izbę Rozliczeniową S.A., pozwalająca realizować bezpieczne transakcje o każdej porze dnia, także w weekendy, dzięki bezpośredniemu połączeniu z KDBS Bank. To jedyny w Polsce serwis umożliwiający realizację płatności bezpośrednio z konta bankowego Klienta na konto Sklepu internetowego.

Nowe płatności mobilne: BLIK, Google Pay, Apple Pay, Garmin Pay

Usługi umożliwiające szybkie i proste płatności w sklepach i Internecie przy użyciu smartfona lub zegarka.

Bankomaty i terminale płatnicze

KDBS Bank umożliwia swoim klientom dostęp do środków pieniężnych, poprzez sieć 3.636 bankomatów w całej Polsce, w tym 15 będących własnością Banku. Od 2016 roku w Ciechocinku, Klienci mogą korzystać także z bankomatu z funkcją wpłatomatu. W 2018 roku bankomat z funkcją wpłatomatu uruchomiony został również w Dobrzyniu nad Wisłą. W roku 2019 w Osięcinach i Wielgim zaczęły funkcjonować dwa kolejne urządzenia z tzw. recyklingiem gotówki. Są to obecnie najbardziej zaawansowane urządzenia przeznaczone do wpłaty i wypłaty gotówki. W 2019 r. złożono również zamówienie na trzy kolejne urządzenia z funkcją recyklingu.

Bank sprzedaje także swoim klientom biznesowym terminale płatnicze POS firmy IT Card i First Data. Terminale działają w technologii stacjonarnej lub mobilnej, która umożliwia ich używanie poza siedzibą firmy, na przykład przez korporacje taksówkowe, firmy ubezpieczeniowe, itp. Każde z oferowanych urządzeń POS wyposażone jest w usługę:

- cash back, umożliwiającą wypłatę gotówki przez klientów w punktach usługowo-handlowych,
- doładowania telefonów, dające możliwość realizacji doładowań telefonów komórkowych.

Wszystkie terminale są przystosowane do wykonywania tzw. płatności zbliżeniowych, w tym także płatności za pomocą telefonu komórkowego w technologii NFC. Terminale POS dla klientów biznesowych zbliżają małych przedsiębiorców do najnowocześniejszych rozwiązań rynkowych, niwelując bariery rozwoju skali ich działalności.

4. Działalność walutowa

Kujawsko-Dobrzyński Bank Spółdzielczy prowadził również działalność walutową. Ilość rachunków walutowych prowadzonych przez Bank (w sztukach) przedstawia poniższa tabela.

Struktura rachunków walutowych w ujęciu ilościowym w roku 2019

	2018 rok		2019 rok	
	BIEŻĄCE	TERMINOWE	BIEŻĄCE	TERMINOWE
USD	31	13	31	11
EUR	483	3	500	3
GBP	58	7	54	7
RAZEM	572	23	585	21

Struktura rachunków walutowych w ujęciu wartościowym (w tys. zł) w roku 2019

	2018 rok		2019 rok	
	BIEŻĄCE	TERMINOWE	BIEŻĄCE	TERMINOWE
USD	1 419	117	2 160	92
EUR	5 758	26	6 070	25
GBP	373	101	311	113
RAZEM	7 550	244	8 541	230

W 2019 roku Bank zwiększył ilość bieżących rachunków walutowych o 13 sztuki. W ujęciu wartościowym Bank zanotował wzrost wartości środków przechowywanych przez klientów o 13%.

Oddziały Banku prowadzą skup, sprzedaż oraz przyjmują wpłaty i wypłaty w walucie obcej. Bank posiada także w ofercie możliwość wykonywania zleceń w zakresie niektórych czynności dewizowych takich jak: inkaso eksportowe i importowe, akredytywa dokumentowa, terminowe transakcje wymiany walut w obrocie zagranicznym oraz walutowe transakcje czekowe.

Bank korzysta z umowy z SGB-Bank SA dotyczącej korzystania przez Klientów z Platformy Walutowej Grupy SGB. Platforma Walutowa Grupy SGB jest rozwiązaniem umożliwiającym klientom banków Spółdzielczej Grupy Bankowej dokonywanie transakcji wymiany walut przez Internet. Dostawcą Platformy jest Thomson Reuters, firma o unikalnej roli i niekwestionowany lider rozwiązań dotyczących rynku finansowego. Platforma jest obecnie wykorzystywana przez około 100 banków na całym świecie, w tym również przez największych uczestników rynku.

5. Działalność kredytowa

Dynamika wzrostu działalności kredytowej w 2019 r. wyniosła 103,8 %. Stan kredytów wg wartości nominalnej na 31.12.2019 roku wyniósł 431 478 tys. zł i był wyższy niż w 2018 r. o 15,7 mln zł.

Struktura sprzedaży poszczególnych produktów kredytowych
wg rodzaju podmiotu i okresu kredytowania w 2019 r.

Lp.	Wyszczególnienie wg podmiotów	Kredyty krótkoterminowe	Kredyty średnioterminowe	Kredyty długoterminowe
1	Przedsiębiorstwa prywatne i spółdzielnie	5 705	12 769	23 139
2	Przedsiębiorcy indywidualni	2 766	1 190	8 620

**Sprawozdanie Zarządu z działalności Kujawsko-Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za 2019 rok**

3	Inne jednostki niefinansowe	350	218	409
4	Rolnicy	8 359	8 645	37 097
5	Budżet	0	0	4 538
6	Osoby prywatne	111	1 937	14 263
7	Jednostki finansowe	0	0	0

Koncentracja branżowa portfela kredytowego wg wartości ekspozycji kredytowej na koniec 2019 r.

Nazwa branży	Ekspozycja kredytowa w tys. zł	struktura w %
Administracja publiczna i ochrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenia zdrowotne	17 097	4,6%
Budownictwo	21 254	5,7%
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	1 930	0,5%
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	75	0,0%
Pozostała działalność usługowa	1 462	0,4%
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	18 869	5,0%
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	3 148	0,8%
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	1 361	0,4%
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	7 268	1,9%
Edukacja	439	0,1%
Górnictwo i wydobywanie	3 791	1,0%
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	47 777	12,8%
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	11 130	3,0%
Przetwórstwo przemysłowe	26 149	7,0%
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	198 188	53,1%
Transport i gospodarka magazynowa	1 446	0,4%
Informacja i komunikacja	221	0,1%
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	4 003	1,1%
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	7 769	2,1%
RAZEM	373 377	100,0%

W strukturze branżowej najwyższy udział stanowiła branża rolna, 53,1%. Związane jest to ze specyfiką działalności banku, który większość placówek posiada na terenach wiejskich i od lat specjalizuje się w obsłudze tego sektora gospodarki. Szeroka gama kredytów preferencyjnych i komercyjnych znajdujących się

w naszej ofercie handlowej, cieszy się od lat zainteresowaniem rolników. O ich dużej atrakcyjności decydowała nie tylko jakość i cena tych produktów, ale również jakość obsługi.

W całym portfelu kredytowym posiadaliśmy 28,0 % kredytów preferencyjnych (rolniczych, studenckich, z dopłatami Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, itp.). Struktura portfela kredytowego w podziale na kredyty komercyjne i preferencyjne nie uległa zasadniczej zmianie i została przedstawiona w poniżej tabeli. Kredyty te są bardziej wrażliwe na zmiany stóp procentowych, a dochody uzyskane przez Bank z ich sprzedaży są niższe w porównaniu z kredytami komercyjnymi, charakteryzują się natomiast lepszą jakością.

Struktura portfela kredytowego, w podziale na kredyty komercyjne i preferencyjne

Rodzaj kredytu	31.12.2018		31.12.2019		
	stan (tys. zł)	struktura (%)	stan (tys. zł)	struktura (%)	dynamika (%)
Kredyty komercyjne	307 707	74,0%	310 612	72,0%	100,9%
Kredyty preferencyjne	107 995	26,0%	120 866	28,0%	111,9%
Razem	415 702	100,0%	431 478	100,0%	103,8%

Struktura podmiotowa portfela kredytowego

Podmiot	31.12.2018		31.12.2019		dynamika (%)
	stan (tys. zł)	struktura (%)	stan (tys. zł)	struktura (%)	
Przedsiębiorstwa i spółki państwowe	828	0,2%	-	-	-
Przedsiębiorstwa, spółki prywatne i spółdzielnie	92 795	22,3%	114 224	26,5%	123,1%
Przedsiębiorcy indywidualni	43 556	10,5%	28 922	6,7%	66,4%
Inne jednostki niefinansowe	3 595	0,9%	3 051	0,7%	84,9%
Rolnicy	180 365	43,4%	185 778	43,0%	103,0%
Budżet	13 517	3,3%	16 761	3,9%	124,0%
Osoby prywatne	80 087	19,3%	81 159	18,8%	101,3%
Jednostki finansowe	1 786	0,4%	1 583	0,4%	88,7%
Razem	415 702	100,0%	431 478	100,0%	103,8%

Analiza portfela kredytowego pod względem podmiotu kredytowania wg stanu na dzień 31.12.2019 r. wykazała, że 76,2% portfela kredytowego stanowiły kredyty udzielone dla podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, w tym:

- 43,0% - działalność rolnicza,
- 26,5% - kredyty udzielone spółkom i spółdzielniom,
- 6,7% - kredyty udzielone przedsiębiorcom indywidualnym.

Kredyty dla osób fizycznych stanowiły 18,8% portfela kredytowego. Udział w portfelu, kredytów dla jednostek samorządu terytorialnego wynosił 3,9%. Udział pozostałych podmiotów stanowił 1,1% portfela.

Struktura rodzajowa portfela kredytowego

Rodzaj kredytu	31.12.2018		31.12.2019		
	stan (tys. zł)	struktura (%)	stan (tys. zł)	struktura (%)	dynamika (%)
Kredyty operacyjne	112 561	27,1%	110 518	25,6%	98,2%

Sprawozdanie Zarządu z działalności Kujawsko-Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za 2019 rok

Kredyty inwestycyjne	213 453	51,3%	229 144	53,1%	107,4%
Kredyty mieszkaniowe	58 763	14,1%	60 307	14,0%	102,6%
Pożyczki i kredyty hipoteczne	21 090	5,1%	20 186	4,7%	95,7%
Pozostałe kredyty i pożyczki	9 833	2,4%	11 323	2,6%	102,4%
Razem	415 702	100,0%	431 478	100,0%	103,8%

Podsumowanie działalności kredytowej

Najlepiej sprzedającymi się produktami kredytowymi w roku 2019 były: kredyty inwestycyjne na działalność gospodarczą, w tym rolniczą. Stanowiły one 53,1 % portfela kredytowego i wzrosły w porównaniu do roku 2018 o 15,7 mln. zł. W zakresie finansowania osób fizycznych zanotowano wzrost kredytów mieszkaniowych, które w porównaniu do 2018 r. wzrosły o 1,5 mln. zł., nastąpił również wzrost w pozycji pozostałe kredyty i pożyczki o 1,5 mln. zł. Spadki nastąpiły w dwóch pozycjach: kredyty operacyjne o 2,0 mln. zł oraz pożyczki i kredyty hipoteczne o 0,9 mln. zł.

Zakończył się okres budowy portfela kredytowego realizowany w ramach podpisanej w dniu 21 grudnia 2017 roku z Kujawsko-Pomorskim Funduszem Rozwoju Sp. z o.o. w Toruniu, menadżerem Funduszu Funduszy, Umowy na realizację projektu pod nazwą „Pożyczki dla Przedsiębiorców”, Umowa Operacyjna – Pożyczka numer 1/2017, Instrument Finansowy – Fundusz Pożyczkowy. Umowa realizowana przez Konsorcjum banków w skład którego wchodzi: Kujawsko-Dobrzyński Bank Spółdzielczy, Bank Spółdzielczy w Koronowie, Bank Spółdzielczy w Inowrocławiu oraz Bank Spółdzielczy w Toruniu. W ramach umowy podpisano 63 umowy pożyczek łączną kwotę 29.714.370 zł.

Podpisana w dniu 24 września 2019 roku z Kujawsko-Pomorskim Funduszem Rozwoju Sp. z o.o. w Toruniu, menadżerem Funduszu Funduszy, Umowa na realizację projektu pod nazwą „Pożyczki z premią dla Przedsiębiorców”, umowa operacyjna – pożyczka numer 10/2019, Instrument Finansowy – Fundusz Pożyczkowy jest w trakcie realizacji. Umowa realizowana jest przez Konsorcjum banków w składzie: Kujawsko-Dobrzyński Bank Spółdzielczy, Bank Spółdzielczy w Koronowie oraz Bank Spółdzielczy w Toruniu. W ramach umowy banki wchodzące w skład konsorcjum zobowiązały się do udzielenia pożyczek dla małych i średnich przedsiębiorców na kwotę 26 000 000,00zł w okresie 24 miesięcy od dnia wypłaty I transzy tj. do 31.10.2021 roku.

6. Bankowość ubezpieczeniowa (bancassurance)

Bank w roku sprawozdawczym oferował i sprzedawał polisy ubezpieczeniowe TUV MACIF Życie; Concordia Polska TUV; WTUŻiR Concordia Capital S.A.; Generali TU SA.

Sprzedaż polis dla poszczególnych Zakładów Ubezpieczeniowych wyniosła:

TUV MACIF Życie - 156 polis, z łączną składką 70.818,00zł;

Concordia Polska TUV - 832 polis, z łączną składką 517.002,00zł;

WTUŻiR - 499 polis, z łączną składką 198.225,00zł.

Łącznie sprzedano 1487 polis z łączną składką 786.045,00zł.

Bank otrzymał wynagrodzenie od poszczególnych Zakładów Ubezpieczeniowych w wysokości:

TUV MACIF Życie – 20.966,00zł;

Concordia Polska TUV – 88.390,00zł;

WTUŻiR – 66.272,00zł;

Łącznie wynagrodzenie wyniosło 175.628,00zł.

Pracownikom Banku wypłacono wynagrodzenie z tytułu sprzedaży ubezpieczeń w wysokości 50.053,00zł.

7. Inne usługi

- Podpis Elektroniczny. Dzięki umowie podpisanej z Krajową Izbą Rozliczeniową SA, Bank zajmuje się sprzedażą Kwalifikowanych Podpisów Elektronicznych, tzw. e-podpisu, który zapewnia bezpieczną i niezaprzeczalną komunikację w sieci internetowej, umożliwiając klientom korporacyjnym podpisywanie dokumentów własnych (e-faktura) jak również przesyłanych elektronicznie do urzędów i instytucji, takich jak: ZUS, US, GIODO, KRS, GIIF, czy podpisywanie ofert składanych w aukcjach elektronicznych.
- Rachunki uśpione. Umowny termin "rachunki uśpione" to określenie używane w kontekście kont bankowych osób zmarłych, o których nie wiedzieli spadkobiercy, należące do osób, których spadkobierców nie odnaleziono, jak i takich, o których istnieniu zapomnieli sami właściciele. Zdeponowane tam pieniądze mogą teraz szybciej trafić do osób upoważnionych do ich posiadania. Wszystko dzięki zmianom w prawie,

które ułatwiły proces uzyskiwania informacji, m.in. o rachunkach osób zmarłych. Od 1 lipca 2016 roku Bank przystąpił do Systemu Centralnej Informacji, prowadzonej przez KIR SA. Tym samym udostępnił klientom pozyskanie informacji o odziedziczonych lub zapomnianych środkach. Dzięki opracowanemu przez KIR rozwiązaniu, wdrożonemu przez Bank, uprawnione osoby mogą łatwiej i szybciej dowiedzieć się, czy w którejś z instytucji finansowych znajdują się środki, do których mają prawo. W odróżnieniu od stanu dotychczasowego, nie trzeba już poszukiwać rachunków w każdym banku z osobna – wystarczy złożenie zapytania w wybranej placówce banku.

- Obsługa osób niesłyszących. W ramach zawartej z firmą MIGAM Sp. z o.o Sp. komandytowa z siedzibą w Warszawie umowy Bank posiada możliwość zdalnego korzystania z usług tłumacza migowego, a tym samym obsługi osób niepełnosprawnych z dysfunkcją narządu słuchu. Usługa ta jest realizowana w Filii nr 1 we Włocławku oraz Filii w Ciechocinku.
- Zastrzeganie dowodów osobistych i innych dokumentów tożsamości. Bank jest uczestnikiem systemu Dokumenty Zastrzeżone i oferuje, w swoich placówkach, w godzinach pracy Banku, usługę zastrzegania wszelkich zagubionych dokumentów tożsamości, jak dowód osobisty, prawo jazdy, paszport, itp.
- Usługi leasingowe i factoringowe. Bank posiada w swojej ofercie usługi leasingowe i factoringowe dzięki umowom zawartym z wyspecjalizowanymi w tym zakresie podmiotami.

III. INFORMACJA W ZAKRESIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH.

W 2019 roku wartość portfela papierów wartościowych w Kujawsko-Dobrzyńskim Bank Spółdzielczym zwiększyła się o 3,0 mln zł. Wzrost wynika z zakupu bonów pieniężnych NBP. Zakup bonów pozwolił na zwiększenie aktywów płynnych poziomu 1 i tym samym zachowanie wymaganego, bezpiecznego poziomu wskaźnika LCR. Zmniejszył się natomiast udział obligacji komunalnych.

W posiadanych procedurach oraz normach ostrożnościowych, które precyzują i ograniczają poziom ryzyka, jakie Bank jest skłonny ponieść w związku z nabywanymi instrumentami finansowymi uwzględnia się ryzyko wynikające z poszczególnych rodzajów papierów wartościowych – im wyższe ryzyko tym niższy limit.

Wykaz instrumentów finansowych posiadanych przez Bank przedstawiają poniższe tabele.

Portfel papierów wartościowych wg wartości bilansowej

L.p.	Wyszczególnienie	Rodzaj papieru wartościowego	31.12.2018		31.12.2019	
			w tys. zł	struktura	w tys. zł	struktura
1	komunalne	obligacje	4 324,3	10,7%	2 815,8	6,5%
2	korporacyjne	obligacje	2 028,6	5,0%	1 622,9	3,7%
3	Jednostki TFI	jednostki uczestnictwa	8 931,2	22,2%	8 861,1	20,5%
4	NBP	bony pieniężne	24 992,7	62,1%	29 997,5	69,3%
Razem			40 276,9	100,0%	43 297,3	100,0%

Najwyższy udział w portfelu papierów wartościowych osiągnęły bony pieniężne NPB, 69,3%. Obligacje komunalne i korporacyjne stanowiły 10,2%, a jednostki TFI 20,5%. Bank dokonał odpisu aktualizującego na poziomie 20 % wartości obligacji korporacyjnego, ze względu na pogorszenie sytuacji ekonomiczno-finansowej emitenta zagrażającej terminowemu wykupowi. Kupony odsetkowe obsługiwane są terminowo.

Struktura portfela instrumentów finansowych wg sposobu wyceny w tys. zł

L.p.	Wyszczególnienie	Rodzaj papieru wartościowego	31.12.2018	31.12.2019
1	Do terminu zapadalności	Obligacje	0,0	0,0
		Jednostki TFI	6 373,9	6 245,8
2	Dostępne do sprzedaży	Obligacje	6 353,0	4 438,7
		Jednostki TFI	2 557,3	2 615,3
3	Wg wartości godziwej	Bony pieniężne	24 992,7	29 997,5
Razem			40 276,9	43 297,3

Portfel jednostek uczestnictwa wg wartości bilansowej w tys. zł

L.p.	Nazwa	31.12.2018	31.12.2019
1	SFIO AGRO Kapitał na Rozwój	6 374,8	6 245,8
2	SFIO Subfundusz UniWIBID	2 556,5	2 615,3
Razem		8 931,2	8 861,1

Bank nie prowadzi rachunkowości zabezpieczeń.

IV. RYZYKA BANKOWE

Zarządzanie ryzykiem w banku

Efektywne zarządzanie ryzykiem jest warunkiem utrzymania wysokiego poziomu bezpieczeństwa funduszy, które powierzone zostały Bankowi i osiągania trwałego, zrównoważonego wzrostu zysków. Główne rodzaje ryzyka, istotne dla Banku, obejmują: ryzyko kredytowe, ryzyko operacyjne, ryzyko walutowe, ryzyko koncentracji, ryzyko płynności, ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej, ryzyko kapitałowe, ryzyko braku zgodności. Podstawowym dokumentem jest do zarządzania ryzykami jest Strategia zarządzania ryzykiem w Kujawsko-Dobrzyńskim Banku Spółdzielczym – wprowadzone Uchwałą Zarządu nr 296/2019 z dnia 12 grudnia 2019 roku, zatwierdzona Uchwałą Rady Nadzorczej nr 76/2019 z dnia 20 grudnia 2019 roku. W 2019 roku Bank identyfikował, mierzył, monitorował i kontrolował wszystkie ryzyka uznane wg stanu na 31.12.2019 za istotne w swojej działalności w następujący sposób:

1. Ryzyko kredytowe, koncentracji, ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie i detalicznych ekspozycji kredytowych.

Podstawowymi aktami wewnętrznymi dotyczącymi zarządzania ryzykiem kredytowym i koncentracji były:

- Zasady zarządzania ryzykiem kredytowym w Kujawsko-Dobrzyńskim Banku Spółdzielczym – wprowadzone Uchwałą Zarządu nr 228/2019 z dnia 24 października 2019 roku, zatwierdzone Uchwałą Rady Nadzorczej nr 46/2019 z dnia 30 października 2019 roku.
- Zasady zarządzania ryzykiem koncentracji kredytowej w Kujawsko-Dobrzyńskim Banku Spółdzielczym wprowadzone Uchwałą Zarządu nr 193/2019 z dnia 05 września 2019 roku, zatwierdzone Uchwałą Rady Nadzorczej nr 39/2019 z dnia 25 września 2019 roku.
- Zasady zarządzania ekspozycjami zabezpieczonymi hipotecznie w Kujawsko-Dobrzyńskim Banku Spółdzielczym - wprowadzone Uchwałą Zarządu nr 253/2019 z dnia 08 listopada 2019 roku, zatwierdzone Uchwałą Rady Nadzorczej nr 52/2019 z dnia 15 listopada 2019 roku.
- Zasady zarządzania detalicznymi ekspozycjami kredytowymi w Kujawsko-Dobrzyńskim Banku Spółdzielczym – wprowadzone Uchwałą Zarządu nr 249/2019 z dnia 08 listopada 2019 roku, zatwierdzone Uchwałą Rady Nadzorczej nr 51/2019 z dnia 15 listopada 2019 roku.

a) ryzyko kredytowe

Na 31.12.2019 r. wskaźnik kredytów zagrożonych w portfelu kredytowym ukształtował się na poziomie 4,70 % i w stosunku do roku 2018 r. zmalał o 0,42 p.p. Wskaźnik ukształtował się poniżej maksymalnego poziomu wyznaczonego w Strategii KDBS Banku – 6 %. Wg stanu na dzień 31.12.2019 r. wskaźnik pokrycia kredytów zagrożonych rezerwami celowymi ukształtował się na poziomie 49,03% i był wyższy od wskaźnika końca 2018 roku o 10,1 p.p. Równocześnie wartość zabezpieczeń pomniejszających podstawę naliczenia rezerw celowych wynosiła na koniec 2019 r. 9,8 mln i była niższa o 0,9 mln zł w stosunku do końca 2018 roku.

b) ryzyko koncentracji

Jednym z najistotniejszych rodzajów ryzyka kredytowego było ryzyko koncentracji. Bank w celu ograniczania ryzyka, stosował politykę dywersyfikacji portfela kredytowego. W tym celu 2019 r. definiował limity koncentracji portfela kredytowego w szczególności dla: branż, podmiotów powiązanych kapitałowo i organizacyjnie, osób wewnętrznych, regionów geograficznych, rodzaju zabezpieczenia, sektora gospodarki,

- ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, detalicznych ekspozycji kredytowych, itp. uwzględniając zapisy ustawy Prawo bankowe oraz przepisy Uchwał, Rekomendacji KNF oraz Rozporządzeń,
- c) ryzyko ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie oraz ryzyko detalicznych ekspozycji kredytowych

W ramach ryzyka kredytowego Bank identyfikował, zarządzał, monitorował i kontrolował także ryzyko zarządzanie tymi ryzykami. Odbywało się ono zgodnie z zasadami określonymi odpowiednio w Rekomendacji S oraz Rekomendacji T wydanymi przez Komisję Nadzoru Finansowego oraz ogólnie obowiązującymi przepisami prawa.

2. Ryzyko płynności

Zasady zarządzania ryzykiem płynności zostały opracowane zgodnie z zaleceniami Rekomendacji P i ujęte w procedurze wewnętrznej „Zasady zarządzania ryzykiem płynności w Kujawsko-Dobrzyńskim Banku Spółdzielczym” przyjętą Uchwałą Zarządu KDBS nr 232/2019 z 24 października 2019 roku, zatwierdzone Uchwałą Rady Nadzorczej nr 47/2019 z dnia 30 października 2019 roku.

Jednym z kluczowych elementów zarządzania płynnością Banku jest budowanie stabilnej bazy depozytowej sektora niefinansowego.

Bank w 2019 roku zapewniał finansowanie aktywów i terminowe wykonywanie zobowiązań. Utrzymywał również płynność krótkoterminową, średnioterminową oraz długoterminową dostosowaną do rozmiarów i rodzaju działalności, w sposób zapewniający wykonanie wszystkich zobowiązań pieniężnych zgodnie z terminami ich płatności. Bank w bieżącej działalności starał się optymalnie zarządzać nadwyżkami środków finansowych.

Bank wyliczał poziom miar płynności długoterminowej (M3 i M4), zgodnie z Uchwałą KNF Nr 386/2008 z dnia 17 grudnia 2008 r. w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności. Miary płynności Banku w całym okresie 2019 roku nie przekroczyły poziomów ustalonych wspomnianą Uchwałą. Równolegle, w związku z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, Bank mierzył i monitorował poziom współczynników wynikających z w/w przepisu, tj. LCR (Liquidity Coverage Ratio) i NSFR (Net Stable Funding Ratio). Obowiązujące limity zostały zachowane.

3. Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej regulowały „Zasady zarządzania ryzykiem stopy procentowej w KDBS” przyjęte Uchwałą Zarządu nr 294/2019 z dnia 12 grudnia 2019 rok, zatwierdzone Uchwałą Rady Nadzorczej nr 58/2019 z dnia 20 grudnia 2019 roku.

Głównym celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej była minimalizacja niekorzystnego wpływu zmian stóp procentowych na aktualny i przyszły wynik odsetkowy oraz fundusze własne Banku. W ramach ryzyka stopy procentowej wyodrębniano dwie zasadnicze kategorie ryzyka: ryzyko bazowe i ryzyko przeszacowania. W sytuacji dużej zmienności na rynku podstawową kwestią na której skupiał się Bank w zarządzaniu ryzykiem stopy procentowej było minimalizowanie wpływu zmian stóp procentowych na wynik finansowy Banku.

4. Ryzyko walutowe

Zarządzanie ryzykiem walutowym regulowały „Zasady zarządzania ryzykiem walutowym w KDBS” wprowadzone Uchwałą Zarządu nr 248/2019 z dnia 07 listopada 2019 roku, zatwierdzone Uchwałą Rady Nadzorczej nr 53/2019 z dnia 15 listopada 2019 roku.

Obejmują one całokształt zagadnień związanych z zarządzaniem ryzykiem walutowym w Banku, w tym z pomiarem, monitorowaniem i kontrolowaniem ryzyka walutowego, wyznaczaniem limitów i raportowaniem poziomu zaangażowania Banku w działalność walutową.

Bank prowadził działalność dewizową w ramach otrzymanego upoważnienia dewizowego. Głównym celem działalności było zapewnienie klientom kompleksowej obsługi w zakresie prowadzenia rachunków walutowych bieżących i terminowych, obsługi kasowej, realizacji przelewów otrzymywanych i wysyłanych za granicę oraz wykonywania innych czynności obrotu dewizowego za pośrednictwem Banku Zrzeszającego. W celu zminimalizowania ryzyka walutowego Bank prowadził politykę zamkniętych indywidualnych pozycji walutowych oraz pozycji całkowitej Banku czym maksymalnie ograniczał ekspozycję na ryzyko kursowe.

5. Ryzyko operacyjne

Zasady zarządzania ryzykiem operacyjnym zostały opracowane zgodnie z zaleceniami następujących Rekomendacji KNF: BTP, M, D oraz W i zostały uregulowane w „Zasadach zarządzania ryzykiem operacyjnym w Kujawsko-Dobrzyńskim Banku Spółdzielczym” wprowadzonymi Uchwałą Zarządu nr 12/2019 z dnia 12 stycznia 2019 roku, zatwierdzone Uchwałą Rady Nadzorczej nr 5/2019 z dnia 28 lutego 2019 roku.

W Banku obowiązują regulaminy i instrukcje dotyczące bezpieczeństwa teleinformatycznego m. in.: „Regulamin bezpieczeństwa teleinformatycznego” oraz Plan Ciągłości Działania (PCD) dla procesu krytycznego „Realizacja zleceń płatniczych klientów (przychodzących i wychodzących w tym obsługa kasowa) ponadto „Instrukcja bezpiecznego użytkowania programu myRMS w Kujawsko-Dobrzyńskim Banku Spółdzielczym”.

Bieżące zarządzanie ryzykiem operacyjnym polegało w Banku na:

- zapobieganiu zdarzeniom operacyjnym powstającym w bieżącej działalności Banku, w procesach wewnętrznych oraz systemach przy zastosowaniu instrumentów kontrolnych adekwatnych do skali generowanego ryzyka,
- podejmowaniu działań zmierzających do ograniczenia liczby i skali występujących zagrożeń w przypadku przekroczenia akceptowanego poziomu,
- likwidowaniu negatywnych skutków zdarzeń operacyjnych,
- rejestrowaniu danych o zdarzeniach operacyjnych i poniesionych stratach operacyjnych w programie myRMS,
- szacowaniu na podstawie rejestru wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka operacyjnego.

Szczególny nacisk Zarząd Banku kładł na kompletność i jakość danych ewidencjonowanych w systemach bankowych oraz ciągłość działania kluczowych procesów bankowych.

Poziom ryzyka operacyjnego Banku na koniec 2019 roku został oceniony na niskim poziomie.

6. Ryzyko braku zgodności

Zarządzanie ryzykiem braku zgodności w Kujawsko-Dobrzyńskim Banku Spółdzielczym odbywało się w oparciu o „Zasady zarządzania ryzykiem braku zgodności w Kujawsko-Dobrzyńskim Banku Spółdzielczym” przyjęte Uchwałą Zarządu KDBS Banku nr 226/2018 z dnia 31.08.2018 r. i zaakceptowane Uchwałą Rady Nadzorczej nr 48/2018 z dnia 13 września 2018 r. zmienione Uchwałą Zarządu KDBS Banku nr 201/2019 z dnia 18 września 2019, zmiana została zatwierdzona Uchwałą Rady Nadzorczej KDBS Banku nr 45/2019 r. z dnia 30 października 2019 r.

W strukturach KDBS Banku funkcjonuje Samodzielne Stanowisko ds. Zgodności. Ryzyko braku zgodności stanowi w KDBS Banku element systemu kontroli wewnętrznej. Samodzielne Stanowisko ds. Zgodności działa w oparciu o Roczny Plan Działania na 2019 r. zaopiniowany przez Zarząd KDBS Banku, Uchwałą nr 380/2018 z dnia 27.12.2018 r. i zatwierdzony przez Radę Nadzorczą Uchwałą nr 80/2018 z dnia 28 grudnia 2018 r. oraz w zakresie zaplanowanych testowań wynikających z Matrycy Funkcji Kontroli.

Ryzyko braku zgodności Bank definiuje jako skutki nieprzestrzegania przez Bank przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania. W zarządzaniu ryzykiem braku zgodności Bank kładzie nacisk na prowadzenie działań zgodnych nie tylko z szeroko rozumianymi normami prawnymi zewnętrznymi i wewnętrznymi, lecz również normami, które charakteryzują KDBS Bank jako instytucję zaufania publicznego.

Proces zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku obejmuje:

- d) identyfikację ryzyka;
- e) ocenę ryzyka;
- f) kontrolę ryzyka;
- g) monitorowanie ryzyka;
- h) raportowanie.

Ryzyko braku zgodności zostało przez Bank zidentyfikowane jako ryzyko trudnomierzalne. Z uwagi na fakt, iż incydenty compliance w znacznej części mają podobny charakter do zdarzeń ryzyka operacyjnego dzięki czemu oba rodzaje ryzyka nakładają się na siebie. Bank przyjmuje, że kapitał wewnętrzny na ryzyko braku zgodności zawiera się w kapitale wewnętrznym na ryzyko operacyjne.

Podstawą dla prawidłowego funkcjonowania procesu zapewnienia zgodności jest:

- 1) znajomość przepisów prawa wewnętrznego i zewnętrznego oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania, standardów rynkowych, a także stanowisk i wytycznych regulatorów;
- 2) dostosowanie działalności Banku do wymogów regulacyjnych.

Bank realizując politykę zgodności:

- 1) zapewnia klientom najwyższą jakość świadczonych usług;
- 2) zapewnia dostarczanie klientom pełnej i rzetelnej informacji o oferowanych produktach i usługach, w tym w szczególności kosztach oraz warunkach zmian umów;
- 3) zapewnia ochronę danych klienta, informacji o jego działalności i rachunkach;
- 4) podejmuje działania w celu uniknięcia sytuacji, w wyniku których może wystąpić konflikt interesów pomiędzy dobrem klienta, a dobrem pracownika Banku;
- 5) podejmuje działania w celu uniknięcia sytuacji, w wyniku których może wystąpić konflikt interesów pomiędzy Bankiem a podmiotami konkurencyjnymi;
- 6) zapewnia klientowi szybkie, uczciwe i profesjonalne rozpatrywanie skarg, wniosków i reklamacji klientów;
- 7) zapewnia pracownikowi pracę w środowisku dającym wszystkim równe możliwości realizacji posiadanego potencjału oraz rozwoju kwalifikacji i umiejętności;
- 8) stosuje przejrzysty system wynagradzania, motywowania i awansowania pracowników;
- 9) zapewnia pracownikom pracę w bezpiecznym środowisku, wolnym od szykanowania i mobbingu;
- 10) wspiera pracowników w rozwoju kariery zawodowej poprzez szkolenia i programy edukacyjne;
- 11) sprzeciwia się wszelkim przejawom dyskryminacji ze względu na wiek, płeć, przekonania religijne lub polityczne;
- 12) wspiera kulturę pracy zespołowej poprzez szacunek, uznanie osiągnięć i wymianę informacji;
- 13) podejmuje działania w celu uniknięcia sytuacji, w wyniku których może wystąpić konflikt interesów pomiędzy dobrem klienta, a dobrem Banku.

Samodzielne Stanowisko ds. Zgodności składa do Zarządu, Komitetu Audytu i Rady Nadzorczej kwartalne raporty z analizy ryzyka braku zgodności w Kujawsko-Dobrzyńskim Banku Spółdzielczym. Stwierdzone incydenty compliance są monitorowane przez Samodzielne Stanowisko ds. Zgodności na podstawie sporządzonych harmonogramów dojścia do pełnej zgodności i stwierdzonych faktycznych działań. Ryzyko 2019 roku zostało ustalone na poziomie niskim. Stanowisko Zgodności przekazuje również informacje z zakresu anonimowych zgłoszeń o podejrzeniu wystąpienia nieprawidłowości lub naruszenia przepisów prawa wewnętrznego lub zewnętrznego lub przyjętych przez Bank standardów postępowania, nie rzadziej niż raz na pół roku. Na moment sporządzania sprawozdania w KDBS Banku nie zanotowano anonimowych zgłoszeń naruszeń prawa oraz obowiązujących w Banku procedur i standardów etycznych. Pracownicy są szkoleni w przedmiotowym zakresie.

7. Ryzyko kapitałowe

KDBS Bank zarządza kapitałem w sposób zapewniający bezpieczne, a zarazem efektywne funkcjonowanie. Bank realizuje „Strategię zarządzania i planowania kapitałowego w KDBS” wprowadzoną Uchwałą Zarządu nr 230/2019 z dnia 24 października 2019 roku zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą Uchwałą nr 49/2019 z dnia 30 października 2019 roku.

Bank zarządza poziomem adekwatności kapitałowej poprzez jednoczesne kreowanie wielkości funduszy własnych oraz wpływające na poziom generowanego ryzyka. Poziom adekwatności kapitałowej mierzony wielkością współczynników kapitałowych, podlega systematycznemu monitorowaniu. W celu zapewnienia adekwatności funduszy własnych w relacji do poziomu ponoszonego ryzyka oraz mając na uwadze potrzebę zabezpieczania zrównoważonego wzrostu skali działalności, Bank rozbudowuje dostępną bazę kapitałową poprzez przekazywanie na fundusze nadwyżkę bilansową pomniejszoną o wypłacone dywidendy.

Poziom uznanego kapitału KDBS Bank, w stanu na 31.12.2019 roku, wyniósł 58,8 mln zł i wzrósł w porównaniu do końca 2018 roku o 1,9 mln zł. Dynamika wzrostu wyniosła 103,4%. Wskaźnik zwrotu na kapitale (ROE) netto wyniósł 8,2 % i wzrósł w stosunku do końca 2018 roku o 1,4 p. p.

• Kapitał wewnętrzny

W celu zapewnienia bezpieczeństwa funkcjonowania, Bank określa w ramach apetytu na ryzyko odpowiednie poziomy pokrycia przez kapitał dostępny potencjalnej straty z tytułu ryzyk istotnych wyznaczanych w ramach procesu ICAAP, a także ryzyk identyfikowanych w ramach procesu wyliczania kapitału regulacyjnego.

W ramach procesu ICAAP Bank dokonuje identyfikacji oraz oceny istotności wszystkich rodzajów ryzyk, na które jest narażony w związku z prowadzoną działalnością. Do rodzajów ryzyka uznanych przez Bank za istotne, zaliczane są:

- 1) ryzyko kredytowe;
- 2) ryzyko operacyjne, w tym ryzyko modeli;
- 3) ryzyko walutowe;
- 4) ryzyko koncentracji;
- 5) ryzyko płynności;
- 6) ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej;
- 7) ryzyko kapitałowe;

8) ryzyko braku zgodności

Na koniec 2019 roku KDBS Bank tworzył dodatkowy wymóg kapitałowy na pokrycie ryzyka:

- kredytowego w wysokości 6 830,57 tys. zł.
- stopy procentowej w wysokości 4 604,45 tys. zł.

W związku z tym wewnętrzny współczynnik kapitałowy ukształtował się na poziomie 11,36%.

• **Kapitał regulacyjny**

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego w 2019 roku wyznaczany jest Metodą Standardową opisaną w Części trzeciej Tytuł II Rozdział 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012. W zakresie ryzyka operacyjnego wymóg kapitałowy liczony był metodą BIA (Basic Indicator Approach).

Na dzień 31.12.2019 r. na kapitał regulacyjny składały się:

- | | |
|--------------------------------------|-----------------|
| - wymóg z tytułu ryzyka kredytowego | 26.679 tys. zł. |
| - wymóg z tytułu ryzyka operacyjnego | 3.325 tys. zł. |
| - wymóg z tytułu ryzyka rynkowego | 0 tys. zł. |

Współczynnik wypłacalności Banku na 31.12.2019 r. wyniósł 15,69 %. W porównaniu do roku 2018 roku współczynnik wzrósł o 0,44 p.p. i był wyższy od minimum założonego w Strategii Banku, który został zaplanowany na poziomie 14,5 %. Poziom współczynnika spełniał normy wynikające z przepisów zewnętrznych i regulacji wewnętrznych.

Na podstawie art.97 ust.13 ustawy o BFG, Fundusz wyznaczył wymóg MREL dla Banku na poziomie 10,34 % sumy funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowanych (TLOF) lub 17,45 % łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko (TRE). Bank jest zobowiązany do spełnienia wymogu w zakresie minimalnego poziomu funduszy własnych i zobowiązań podlegających umorzeniu lub konwersji od dnia 01 stycznia 2023 r. Bank realizuje w tym zakresie Plan kapitałowy, którego celem jest osiągnięcie wysokości TLOF (MREL) w 2022 r. na poziomie 10,34 % lub TCR na poziomie 17,45 %. Ustalony przez BFG okres przejściowy, na osiągnięcie ostatecznej wysokości MREL wyrażono w %TLOF. Na koniec 2019 roku %TLOF(MREL) ustalono jako 8%, zrealizowano na poziomie 9,15 %.

Limitowanie, monitorowanie, testy warunków skrajnych i raportowanie ryzyk.

Dla wszystkich wymienionych ryzyk dokonywano regularnych pomiarów ich poziomu, ustalano i monitorowano wykonanie limitów, raportowano ich poziom dla Zarządu i Rady Nadzorczej Banku. W przypadku wszystkich ryzyk istotnych (za wyjątkiem ryzyka braku zgodności) przeprowadzono testy warunków skrajnych. W zakresie ryzyka płynności, ryzyka stopy procentowej i ryzyka koncentracji testy są przeprowadzane przez SSO.

V. SYSTEM KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

Zarządzanie systemem kontroli wewnętrznej odbywało się w oparciu o „Zasady funkcjonowania systemem kontroli wewnętrznej w Kujawsko-Dobrzyńskim Banku Spółdzielczym” przyjęte Uchwałą Zarządu KDBS Banku nr 338/2018 z dnia 10.12.2018 r. i zatwierdzone Uchwałą Rady Nadzorczej KDBS Banku nr 2/2019 z dnia 01.02.2019 r. Po przeglądzie procedur „Zasady funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej w Kujawsko – Dobrzyńskim Banku Spółdzielczym” zostały zmienione Uchwałą Zarządu KDBS Bank nr 298/2019 z dnia 13 grudnia 2019 roku i zatwierdzone Uchwałą Rady Nadzorczej KDBS Bank nr 60/2019 z dnia 20 grudnia 2019 roku z mocą obowiązywania od dnia 1 stycznia 2020 roku.

Bank, określając poszczególne elementy modelu kontroli wewnętrznej, stosuje zasadę proporcjonalności, uwzględniając wielkość Banku mierzoną sumą bilansową oraz wielkością aktywów, a także profilem określonym w strategii zarządzania Bankiem i apetytem na ryzyko.

Bank jest uczestnikiem Systemu Ochrony SGB, w związku z tym w system kontroli wewnętrznej są wpisane mechanizmy określone w Umowie Systemu Ochrony SGB, w szczególności rola komórki audytu – stanowiąca trzecią linię obrony w Banku – umiejscowioną w Spółdzielni.

Funkcjonujący w Kujawsko-Dobrzyńskim Banku Spółdzielczym system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej są zorganizowane na trzech, niezależnych i wzajemnie uzupełniających się liniach obrony (poziomach).

1. Na pierwszą linię obrony składa się operacyjne zarządzanie ryzykiem powstałym w związku z działalnością prowadzoną przez Bank tj. Oddziały, Filie, BPOK-i; Wydział Rachunkowo – Finansowy;

Samodzielne Stanowisko ds. Restrukturyzacji i Windykacji; Wydział Technologii Informatycznych i Wsparcia Sprzedaży

2. Na drugą linię obrony składa się:

- 1) zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, niezależnie od operacyjnego zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie, tj.

Wydział Ryzyk Bankowych i Monitoringu Kredytów, IOD –Samodzielne Stanowisko Inspektora Ochrony Danych, Samodzielne Stanowisko ds. Zgodności, Samodzielne Stanowisko ds. Kontroli Wewnętrznej, Wydział Analiz Kredytowych i Administracji Kredytów.

3. Trzecią linię obrony stanowi audyt wewnętrzny realizowany przez Departament Audytu Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB w Poznaniu. (Kujawsko – Dobrzyński Bank Spółdzielczy w dniu 23 listopada 2015 roku podpisał umowę na mocy której przystąpił do Systemu Ochrony SGB i tym samym powierzył wykonywanie audytu wewnętrznego Systemowi Ochrony SGB.)

Na wszystkich trzech poziomach, w ramach systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, pracownicy Banku, w ramach realizowanych czynności, odpowiednio stosują mechanizmy kontrolne lub niezależnie monitorują (poziomo lub pionowo) przestrzeganie mechanizmów kontrolnych.

Celem ogólnym systemu kontroli wewnętrznej jest zapewnienie:

- 1) skuteczności i efektywności działania Banku;
- 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej;
- 3) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku;
- 4) zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

W ramach celów ogólnych systemu kontroli wewnętrznej Bank wyodrębnia cele szczegółowe, do których zalicza się m.in.:

- 1) wykrycie błędów i nadużyć,
- 2) ochrona majątku (kontrolne bezpieczeństwa, gotówkowe),
- 3) wiarygodność i integralność informacji,
- 4) terminowość realizacji zadań,
- 5) skuteczność i wydajność,
- 6) zgodność z prawem i regulacjami,
- 7) dostępność systemów i aplikacji,
- 8) poufność informacji i danych,
- 9) adekwatność informacji zarządczej,
- 10) poprawność prezentacji i ujęcia sprawozdań finansowych,
- 11) racjonalne wykorzystywanie zasobów,
- 12) zapewnienie realizacji celów biznesowych.

W ramach przyjętych mechanizmów kontrolnych dla procesów istotnych Bank dokonuje, wyboru kluczowych mechanizmów kontrolnych na podstawie określonych kryteriów. Kluczowe mechanizmy kontrolne są dostosowane do specyfiki działania banku, a podstawowym kryterium wyboru jest zapewnienie, aby mechanizmy te odgrywały podstawową rolę w zapewnianiu osiągania celów systemu kontroli wewnętrznej zarówno ogólnych, jak i szczegółowych. Bank przy projektowaniu mechanizmów kontrolnych uwzględnia:

- 1) zmiany otoczenia rynkowego i regulacyjnego,
- 2) adekwatność danego rodzaju mechanizmu kontrolnego w odniesieniu do poszczególnych procesów,
- 3) skuteczność danego rodzaju mechanizmu kontrolnego w przeszłości,
- 4) możliwość niezależnego monitorowania danego mechanizmu kontrolnego.

W zależności od określonych celów systemu kontroli wewnętrznej, Bank dostosowuje rodzaje mechanizmów kontrolnych uwzględniając:

- 1) stopień złożoności procesów,
- 2) ryzyko zaistnienia nieprawidłowości,
- 3) dostępne zasoby banku.

Bank w procesach, w których jest to możliwe, dąży do stosowania mechanizmów automatycznych wbudowanych w systemy informatyczne. Kluczowe mechanizmy kontrolne przypisane są procesom istotnym. Podstawowym narzędziem do operacyjnego zarządzania systemem kontroli wewnętrznej jest Matryca Funkcji Kontroli, która na rok 2019 została wprowadzona Uchwałą Zarządu KDBS Banku nr 314/2018 z dnia 20.11.2018 r. oraz zatwierdzona Uchwałą Rady Nadzorczej KDBS nr 61/2018 z dnia 23.11.2018 r. Po przeglądzie procedur Matryca Funkcji Kontroli została zaktualizowana na rok 2020. Przyjęta została Uchwałą Zarządu KDBS Banku nr 299/2019 z dnia 13.12.2019 r. oraz zatwierdzona Uchwałą Rady Nadzorczej KDBS nr 61/2019 z dnia 20 grudnia 2019 roku.

Kontrola wewnętrzna w 2019 r. prowadzona była w oparciu o plany testowania pionowego i pionowego sporządzone przez: Dyrektorów Oddziałów, Kierowników Filii, Dyrektorów Wydziałów w Centrali, Samodzielne Stanowisko Inspektora Ochrony Danych i Samodzielne Stanowisko ds. Zgodności, zatwierdzone Uchwałą Zarządu KDBS Banku nr 375/2018 z dnia 27 grudnia 2018 roku oraz w oparciu o Plan działania Samodzielnego Stanowiska ds. Zgodności.

Z dniem 1 października 2019 roku do struktury organizacyjnej Kujawsko – Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego wprowadzone zostało Samodzielne Stanowisko ds. Kontroli Wewnętrznej. Do zadań Samodzielnego Stanowiska ds. Kontroli Wewnętrznej należy:

- 1) koordynowanie przeprowadzania pionowych testów przestrzegania kluczowych mechanizmów kontrolnych,
- 2) przeprowadzanie pionowych testów przestrzegania kluczowych mechanizmów kontrolnych,
- 3) ocena adekwatności i skuteczności kluczowych mechanizmów kontrolnych,
- 4) prowadzenie rejestru nieprawidłowości istotnych i krytycznych,
- 5) raportowanie o przestrzeganiu kluczowych mechanizmów kontrolnych, obejmujące co najmniej zestawienie wykrytych nieprawidłowości znaczących i krytycznych,
- 6) administrowanie matrycą funkcji kontroli, w tym pozyskiwanie informacji niezbędnych do przygotowania i aktualizacji matrycy.

W dniu 29 października 2019 roku Zarząd Kujawsko – Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego podjął decyzję o zakupie systemu komputerowego wspomagającego proces planowania i realizacji kontroli wewnętrznej Smart Audit.

W dniach od 03.06.2019 r. do 14.06.2019 r. Spółdzielczy System Ochrony SGB przeprowadził audyt wewnętrzny z badania jakości aktywów i procesu zarządzania ryzykiem kredytowym. Badanie przeprowadzone było na datę 31.03.2019 r. dotyczyło okresu od 31.03.2018 do 31.03.2019 r. Spółdzielczy System Ochrony SGB w związku z badaniem wydał w listopadzie 2019r. 11 zaleceń, których realizację określono na rok 2020. Dwa z nich zostały już zrealizowane.

W dniu 2 grudnia 2019 roku Komisja Nadzoru Finansowego wydała dwa zalecenia o charakterze prewencyjnym.

1. Poprawę systemu przeglądu przyjętych prawnych zabezpieczeń spłaty kredytów poprzez bieżące monitorowanie aktualności ustanowionych zabezpieczeń udzielanych kredytów, w szczególności w odniesieniu do hipotek na nieruchomości, wartości cesji praw z polis ubezpieczeniowych, umów kaucji, sytuacji finansowej osób poręczających spłatę kredytów, pełnomocnictw do dysponowania środkami na rachunkach.
2. Kontynuowanie, podjętych w 2018 roku, działań w zakresie ograniczenia kosztów, zwiększenia przychodów w celu poprawy wyniku finansowego i zwiększenia efektywności działania.

Terminy wykonania zaleceń określone zostały na rok 2020.

W dniu 25.06.2019 r. Kujawsko-Pomorski Fundusz Rozwoju Sp. z o.o. przeprowadził kontrolę obowiązków Pośrednika Finansowego w zakresie prawidłowości realizacji umowy nr 2/JEREMIE-Pożyczka-BANK/2013 z dnia 07.11.2013r. Czynności kontrolne obejmowały w szczególności prawidłowości przepływów finansowych na rachunkach utworzonych w celu realizacji umowy oraz obowiązki dotyczące sprawozdawczości.

Kujawsko – Pomorski Fundusz Rozwoju Sp. z o.o. przeprowadził kontrolę realizacji Umowy operacyjnej Pożyczka 1/2017 z dnia 21.12.2017r. Kujawsko - Dobrzyński Bank Spółdzielczy jest Liderem konsorcjum banków spółdzielczych realizujących Umowę Operacyjną 1/2017nz dnia 21.12.2017r. W skład konsorcjum pn. 'Pożyczki dla Przedsiębiorców' wchodzi Kujawsko-Dobrzyński Bank Spółdzielczy oraz BS w Koronowie, BS w Inowrocławiu, BS w Toruniu.

Ze względu na brak udzielenie pożyczek przez BS w Inowrocławiu kontroli tam nie przeprowadzono. Kontrola odbyła się w następujących bankach uczestnikach konsorcjum:

- Kujawsko-Dobrzyńskim Banku Spółdzielczym;
- Banku Spółdzielczym w Koronowie;
- Banku Spółdzielczym w Toruniu.

W wyniku kontroli Kujawsko-Pomorski Fundusz Rozwoju Sp. z o.o. sformułował 6 zaleceń dla całego konsorcjum. Cztery z nich zostały już zrealizowane.

Samodzielne Stanowisko ds. Kontroli Wewnętrznej sporządza okresowo, w cyklach półrocznych, sprawozdanie dotyczące wyników testowania pionowego i poziomego, które prezentuje Zarządowi i Radzie Nadzorczej. Rada Nadzorcza Banku dokonuje rocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej funkcjonującej w KDBS Banku.

VI. INFORMACJE, ZDARZENIA I UMOWY ISTOTNE DLA DZIAŁAŁOŚCI BANKU

1. Umowy ubezpieczenia

Depozyty klientów gwarantował Bankowy Fundusz Gwarancyjny. Majątek Banku ubezpieczony był przez Concordia Polska TUV, w którym Bank ubezpiecza się również od odpowiedzialności cywilnej deliktowej i kontraktowej.

Bank zawarł z Towarzystwem Ubezpieczeniowym Concordia Polska TUV następujące umowy ubezpieczenia:

Lp.	Przedmiot polisy	Suma ubezpieczenia (w tys. zł)	Okres ubezpieczenia	Numer polisy
1	Pojazd-DACIA DUSTER DCI MR*14	81,8	07.02.2019 – 06.02.2020	23452886
2	Pojazd-SKODA OCTAVIA III 1.4 TSI	93,2	10.02.2019 – 09.02.2020	23563315
3	Pojazd-SKODA FABIA 1.2 MR*05	52,7	14.02.2019 – 13.02.2020	23343646
4	Pojazdy(4)-SKODA FABIA II 1.2 MR*07 HTP	221,2	28.02.2019 - 27.02.2020	23343653,23343655, 23343660,23343681
5	Pojazd-SKODA OCTAVIA 1.9 TDI MR*01	59,1	05.03.2019 - 04.03.2020	23343690
6	Pojazdy(3)-SKODA FABIA II 1.2 MR*07 HTP	165,9	29.04.2019 – 28.04.2020	23368639,23368677, 23369369
7	Program kompleksowego ubezpieczenia banków- mienie od wszystkich ryzyk oraz od kradzieży z włamaniem i rabunku; sprzęt elektroniczny na bazie wszystkich ryzyk; odpowiedzialność cywilna	4.361,0	01.07.2019 – 30.06.2020	25143277
8	Program kompleksowego ubezpieczenia banków- mienie od wszystkich ryzyk oraz od kradzieży z włamaniem i rabunku; sprzęt elektroniczny na bazie wszystkich ryzyk;	47.720,2	01.07.2019 – 30.06.2020	25143294,25143302, 25143314,25143325, 25143340,25143343, 25143348,25143359, 25143375,25143378, 25143384,25143392, 25143397,25143403, 25143409
9	Mieszkania(4)	392,5	06.07.2019 – 05.07.2020	23399054,23613363, 23613368,23613391
10	Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej Członków Organów (D&O)	1.000,0	23.07.2019 – 22.07.2020	25146933
11	Przyczepa towarowa o DMC do 750kg - WIOLA W-600 OB	3,5	16.08.2019 – 15.08.2020	23280112
12	Pojazd-PEUGEOT EXPERT TEPEE 2.0 HDI MR*07 E5 2.8T	73,0	20.11.2019 – 19.11.2020	23321551

Pozostałe umowy ubezpieczenia zawarte z Towarzystwem Ubezpieczeniowym ERGO HESTIA S.A.:

Firma ubezpieczonego/użytkownika	Suma ubezpieczenia (w tys. zł)	Okres ubezpieczenia	Numer polisy
SGB Leasing Sp. z o.o. /KDBS	80,0	22.06.2019 – 21.06.2020	430001391473
SGB Leasing Sp. z o.o. /KDBS	124,1	05.12.2019 – 04.12.2020	430001391709
SGB Leasing Sp. z o.o. /KDBS	98,8	17.12.2019 – 16.12.2020	430001651491

2. Umowy współpracy z innymi bankami lub innymi podmiotami

W roku 2019 KDBS Bank kontynuował współpracę w oparciu o:

- umowy dotyczące działalności ubezpieczeniowej zawarte w dniu 27.10.2009 r.:
 - z Concordia Polska TUW w Poznaniu na prowadzenie działalności agencyjnej,
 - z Wielkopolskim Towarzystwem Ubezpieczeń Życiowych i Rentowych Concordia Capital SA na prowadzenie działalności agencyjnej do dnia 31.10.2019r.
- umowę o współpracy w zakresie pozyskiwania Klientów przez Banki Spółdzielcze w celu ich obsługi przez Faktora, zawartą w dniu 07.05.2012 r. z Faktorzy SA w Poznaniu,
- umowę o współpracy pomiędzy SGB Leasing Sp. z o.o. a KDBS, zawartą w dniu 04.11.2005,
- umowę o współpracy w zakresie udzielania poręczeń kredytowych przez Bydgoski Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o. w Bydgoszczy zawartą w dniu 05.06.2012 r. z SGB Bank SA w Poznaniu na podstawie Umowy o współpracy pomiędzy SGB Bank SA a BFPK Sp. z o.o.,
- umowę o współpracy w zakresie poręczeń spłaty kredytów i pożyczek zawartej ze spółką Kujawskie Poręczenia Kredytowe Sp. z o.o. we Włocławku w dniu 03.07.2012r. wraz z Aneksami nr 1 z dnia 04.10.2012r. i Aneksami nr 2 z dnia 05.11.2013r.,
- umowę o współpracy zawartą z Kujawsko-Pomorskim Funduszem Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o. w Toruniu zawartą w dniu 15.06.2015r. oraz Aneksami nr 1 z dnia 12.04.2016r. i Aneksami nr 2 z dnia 11.07.2016r.,
- generalną umowę o współpracy zawartą z Toruńskim Funduszem Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o. w Toruniu w dniu 29.09.2010r. wraz z Aneksami nr 1 z dnia 04.08.2011 i Aneksami nr 2 z dnia 01.04.2016r.,
- umowę o współpracy w zakresie udzielania kredytów z dopłatami z Funduszu Pożyczek kredytów Studenckich zawartą w dniu 13.09.2012r. z SGB Bank SA,
- umowę o współpracy w zakresie przekazywania, aktualizacji i usuwania informacji gospodarczych dotyczących konsumentów i przedsiębiorców zawartą w dniu 26.06.2012 r. z Biurem Informacji Gospodarczej InfoMonitor SA w Warszawie. W dniu 11.04.2016r. umowa ta została zastąpiona nową umową.
- umowę w zakresie udzielania przez Bank Gospodarstwa Krajowego gwarancji i poręczeń spłaty kredytów w ramach programów rządowych zawartą w dniu 20.02.2013r. z SGB Bank SA,
- umowę w zakresie portfelowej linii gwarancyjnej de minimis nr 2/BGK/PLD/BS/2013 zawartą w dniu 12.03.2013 r. z SGB Bank SA,
- umowę 68/MDM/2014 z dnia 17.06.2014 w sprawie stosowania finansowego wsparcia zawartą z SGB Bank SA,
- umowę z dnia 23.03.2015r. zawartą z SGB Bank SA w sprawie zasad, warunków i trybu udzielania poręczeń spłaty kredytów studenckich przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa,
- umowę zawartą z SGB Bank SA w dniu 25.03.2015 r. przedmiotem której są warunki i zasady udzielania pomocy finansowej przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, wraz z późniejszymi aneksami,
- umowę o współpracy 27/TiR/2011 zawartą z SGB Bank SA w dniu 07.06.2011 r. uprawniającą do współpracy z BGK w zakresie trybu i terminów rozliczeń z tytułu przekazywania premii ze środków

Funduszu Termomodernizacji i Remontów wraz z Aneksem nr 1 zawartym w dniu 14.06.2016 r. i Aneksem nr 2 z dnia 28.06.2018 r.

- umowę z Towarzystwem Ubezpieczeń Wzajemnych MACIF w Warszawie zawartą w dniu 01.07.2013 r.,
- umowę współpracy w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020 III oś priorytetowa: Wsparcie Innowacji w przedsiębiorstwach poddziałanie 3.2.2 „Kredyt na innowacje technologiczne” wraz z Aneksem nr 1 z dnia 18.08.2016 r. i Aneksem nr 2 z dnia 28.12.2018 r. zawartej z SGB Bank SA,
- umowę dotyczącą gromadzenia, przetwarzania i udostępniania danych o zobowiązaniach osób fizycznych na podstawie art. 105 ust.4 oraz 105a Prawa Bankowego w bazie KI BIK zawartą w dniu 29.05.2007 r. z SGB Bank SA w Poznaniu.
- umowę dotyczącą gromadzenia, przetwarzania i udostępniania danych o zobowiązaniach Klientów rozumianych jako podmioty na podstawie art. 105 ust.4 oraz 105a Prawa Bankowego informacji w bazie SI BIK Przedsiębiorca zawartą w dniu 13.11.2013r. z SGB Bank SA w Poznaniu
- umowę z SGB-Bank SA na udostępnienie i rozwój systemu analitycznego obsługi wniosków kredytowych CasePro zawartą 23 marca 2015 r., w ramach której w kwietniu 2016 roku zostały wdrożone dwa kolejne moduły systemu: MŚP i Centralizacja dla podmiotów gospodarczych
- umowę o współpracy z Kujawsko-Pomorskim Funduszem Pożyczkowym Sp. z o.o z 15 czerwca 2015 r. określającą zasady współpracy w zakresie zapewnienia wsparcia finansowego mikro, małym lub średnim przedsiębiorcom działającym na terenie województwa kujawsko-pomorskiego,
- umowę zawartą z SGB_Bank SA nr 11/BGK/PLG-COSME/BS/2015 z 4.11.2015 r. określającą zasady realizacji przez Bank Kredytujący umowy portfelowej linii gwarancyjnej z regwarancją udzielaną przez Europejski Fundusz Inwestycyjny w ramach programu COSME,
- umowa z 18 marca 2016 r. zawarta z WFOŚiGW w sprawie dopłat ze środków WFOŚiGW w Toruniu do oprocentowania kredytów preferencyjnych udzielanych przez KDBS na inwestycje proekologiczne realizowane na terenie województwa kujawsko-pomorskiego,
- umowa z 9 maja 2016 r. zawarta z SGB Bank SA w sprawie określenia zasad i trybu współpracy pomiędzy BGK, SGB Bank SA a kredytodawcą w zakresie przyznawania wypłat i spłat wsparcia finansowego osobom fizycznym zobowiązanym do spłaty kredytu mieszkaniowego, które znalazły się w trudnej sytuacji finansowej przy wykorzystaniu środków Funduszu Wsparcia Kredytobiorców,
- umowa o współpracy nr 98/073/2016 z dnia 29.09.2016r. zawarta z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w sprawie gwarancji udzielanych w poczet zabezpieczeń zdefiniowanych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich,
- umowa z firmą MIGAM Sp. z o. o. Sp. komandytowa z siedzibą w Warszawie zawarta w dniu 02.06.2016 r. dotycząca dostępu do tłumacza języka migowego,
- umowa nr3/PLG-FG POIR/BS/2017 o realizacji umowy portfelowej linii gwarancyjnej FG POIR, zawarta w dniu 7 sierpnia 2017 r.
- umowa nr 1/2017, instrument finansowy – fundusz pożyczkowy, z Kujawsko-Pomorskim Funduszem Rozwoju Sp. z o.o. w Toruniu jako menadżerem Funduszu Funduszy na realizację projektu pod nazwą „Pożyczki dla Przedsiębiorców”; który realizowany jest przez Konsorcjum banków w skład którego wchodzi: Kujawsko-Dobrzyński Bank Spółdzielczy, Bank Spółdzielczy w Koronowie, Bank Spółdzielczy w Inowrocławiu oraz Bank Spółdzielczy w Toruniu.

W roku 2019 KDBS Bank zawarł nowe umowy współpracy:

- Umowa o współpracy z Generali Życie Towarzystwo Ubezpieczeń SA z dnia 23.09.2019 r
- Umowa Operacyjna – Pożyczka 10/2019 zawarta pomiędzy Kujawsko-Pomorskim Funduszem Rozwoju sp. z o.o. jako Menadżerem a Kujawsko- Dobrzyńskim Bankiem Spółdzielczym, Bankiem Spółdzielczym w Toruniu, Bankiem Spółdzielczym w Koronowie, tworzącymi Konsorcjum pn. „Pożyczki z premią dla Przedsiębiorców”, którego Liderem jest Kujawsko – Dobrzyński Bank Spółdzielczy jako Pośrednikiem Finansowym / Wykonawcą

Przystąpienie do realizacji Umowy portfelowej linii gwarancyjnej FGR nr 5/PLG-FGR/2019 zawartej dnia 14.10.2019r. pomiędzy Bankiem Gospodarstwa Krajowego a SGB Bankiem Spółka Akcyjną w imieniu własnym oraz w imieniu i na rzecz banków spółdzielczych zrzeszonych z SGB-Bankiem SA w ramach Spółdzielczej Grupy Bankowej., określającej zasady udzielania przez BGK, w ramach portfelowej linii gwarancyjnej FGR nieodwołalnych i płatnych na pierwsze żądanie gwarancji spłaty kredytów udzielanych przez bank, mikroprzedsiębiorcom oraz małym i średnim przedsiębiorcom działającym w sektorze rolnym w ramach działania M04.

3. Pozostałe umowy

- z SGB Bank S.A. z siedzibą w Poznaniu zawarta w dniu 17.06.2010 r., Umowa zawierania transakcji na instrumentach finansowych,

- z Domem Maklerskim Banku BPS Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie zawarta w dniu 14.07.2011 r. Umowa o wykonywanie zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych dopuszczonych do obrotu zorganizowanego Nr 00-09-000063,
- z SGB Bank S.A. z siedzibą w Poznaniu zawarta w dniu 03.09.2012 r. na prowadzenie rachunku papierów wartościowych Nr 00-00-000061,
- z SGB-Bank SA na prowadzenie ewidencji instrumentów finansowych/ewidencji obligacji zdematerializowanych dla obligacji na okaziciela Serii A/2010 oraz serii B/2010 (obligacje wyemitowane przez KDBS). Umowę zawarto w dniu 16.09.2013 r.,
- z IPOPEMA Securities S.A. z siedzibą w Warszawie zawarta w dniu 21.09.2018 r., Umowa na wykonywanie zleceń nabycia lub zbycia obligacji dla uprawnionego kontrahenta
- z SGB Bank S.A. z siedzibą w Poznaniu zawarta w dniu 12.11.2019 r. Umowa w zakresie rejestrowania i przechowywania papierów wartościowych (Rachunek 00-000061).

4. Umowa zrzeczenia

Kujawsko-Dobrzyński Bank Spółdzielczy w roku 2019 funkcjonował w ramach umowy zrzeczenia z SGB - Bank S.A. zawartej w dniu 31 sierpnia 2001 r. W dniu 04 czerwca 2019 r. został zawarty aneks nr 2 do Umowy Zrzeczenia.

5. Umowa Spółdzielczego Systemu Ochrony

Kujawsko-Dobrzyński Bank Spółdzielczy w roku 2019 był członkiem Systemu Ochrony na podstawie umowy zawartej w dniu 23 listopada 2015 r. W dniu 22 listopada 2019 r. został zawarty Aneks nr 3 do Umowy Systemu Ochrony SGB.

6. Umowy konsorcjum

W roku 2019 KDBS Bank zawarł trzy umowy kredytowe w ramach konsorcjum. Bank był BI (Bank Inicjujący) w dwóch konsorcjach oraz BU (Bank Uczestnik) w przypadku jednej umowy. Łączna kwota zaangażował KDBS Bank w konsorcja wyniosła w 2019 roku 4.766 mln zł.

Poniższa tabela przedstawia informacje o zawartych konsorcjach.

Bank uczestniczący	Udział KDBS (w tys. zł)	Udział Banków uczestniczących (w tys. zł)	Wartość umowy konsorcjum	Okres umowy konsorcjum	Czego dotyczy
SGB Bank SA	600,00	2000,00	2 600,00	od 04.06.2019r. do 31.12.2029r.	Kredyt na pokrycie planowanego deficytu budżetowego Gminy
SGB Bank SA	1.166,00	1.166,00	2.332,00	od 17.09.2019r. do 31.08.2034r.	Kredyt na zakup nieruchomości komercyjnej
KDBS Bank i BS Inowrocław	3.000,00	7 000,00	10.000,00	od 12.06.2019r. do 31.03.2021r.	Kredyt na wybudowanie budynków mieszkalnych (deweloperski)

VII.KIERUNKI ROZWOJU I OSIĄGNIĘCIA BANKU W 2019 ROKU.

1. Kierunki rozwoju strategicznego Banku.

Podstawowym celem Banku jest stabilny i zrównoważony rozwój, przy zachowaniu bezpieczeństwa działalności bankowej. Realizacja tego celu odbywa się poprzez generowanie zysku na poziomie pozwalającym na stałe zasilanie funduszy własnych Banku, w stopniu zapewniającym osiągnięcie wymogów kapitałowych wymaganych przez ustawę Prawo bankowe, w związku z Dyrektywą CRD IV i Rozporządzeniem CRR. Umożliwi to Bankowi rozwój w przyszłości, niezakłócone finansowanie gospodarki lokalnej, jak również wspieranie lokalnych celów społecznych w ramach społecznej odpowiedzialności biznesu.

Kierunki rozwoju działalności Banku zawarte są w Strategii Banku na lata 2016-2020. Bank przyjął w niej wizję i misję, które brzmią następująco:

Wizja: KDBS Bank rozpoznawalnym, renomowanym i przyjaznym bankiem lokalnym

Misja: KDBS Bank działa na rzecz rozwoju lokalnych środowisk, kompleksowo zaspokaja finansowe potrzeby klientów i udziałowców przez kompetentnych i zmotywowanych pracowników oraz wspiera inicjatywy umacniające społeczność lokalną.

Główne cele strategiczne przyjęte na lata 2016-2020 to:

- Utrzymanie i rozbudowa bazy klientów,
- Bezpieczeństwo działalności,
- Poprawa zarządzania zasobami ludzkimi i kultury organizacyjnej,
- Udoskonalenie organizacji i procesów technologicznych.

Kujawsko-Dobrzyński Bank Spółdzielczy, nadal chce się specjalizować w obsłudze osób fizycznych, małych i średnich przedsiębiorstw, rolnictwa oraz jednostek samorządowych. Prowadząc działalność o uniwersalnym charakterze, będzie realizował zadania wyznaczone postanowieniami Statutu. Będąc w grupie największych banków-członków Spółdzielczej Grupy Bankowej, zamierza kontynuować współpracę z innymi uczestnikami grupy, korzystać z jej potencjału i wzmacniać go. KDBS pragnie nadal podkreślać swoją tożsamość oraz związki ze społecznością lokalną.

Strategia cenowa produktów i usług jest i będzie realizowana w oparciu o:

- zapewnienie rentowności opłat za produkty i usługi bankowe,
- dywersyfikację wysokości opłat i prowizji w zależności od potencjału rynku,
- oferowanie oprocentowania kredytów na poziomie zapewniającym ich rentowność i konkurencyjność,
- oferowanie oprocentowania depozytów bankowych na poziomie konkurencyjnym, z uwzględnieniem optymalizacji kosztów ich pozyskania.

Warunki cenowe oferowanych produktów powinny się opierać na zasadach konkurencyjności rynkowej i być zróżnicowane w zależności od potencjału miejscowości w których działają placówki KDBS. Oferta usług i produktów bankowych będzie nadal indywidualizowana dla Klienta generującego wysoką dochodowość dla Banku.

KDBS chce prowadzić aktywną politykę pozyskania nowych Klientów w odniesieniu do:

- tych, którzy nie korzystali dotychczas z produktów i usług bankowych i pozabankowych,
- dających perspektywę współpracy (młodzież i studenci),
- korzystających z usług i produktów bankowych i pozabankowych w ograniczonym zakresie,
- korzystających dotychczas z usług i produktów bankowych i pozabankowych za pośrednictwem banków konkurencyjnych, wykorzystując do tego celu istniejącą sieć placówek KDBS.

Sprzedaż produktów i usług bankowych i pozabankowych skierowana będzie głównie do:

- Klientów indywidualnych,
- Producentów rolnych,
- MŚP
- Jednostek samorządu terytorialnego.

2. Rozwój technologiczny i bezpieczeństwo informatyczne

W 2019 r. Bank aktywnie działał w kierunku zwiększenia bezpieczeństwa informatycznego i rozwoju technologicznego. W ramach tych działań Bank aktywnie uczestniczył w rozwoju Zintegrowanego Rozwiązania Zrzeszeniowego w skład którego wchodzi system korowy Def3000 wraz z systemami okołokorowymi. Bank dokonał zmiany systemu transakcyjnego Def2500/CBE wraz z systemami okołokorowymi na system transakcyjnym def3000 wraz z systemami okołokorowymi. Dotychczas użytkowane produkcyjnie w Banku systemy stały się systemami archiwalnymi. W ramach Zintegrowanego Rozwiązania Zrzeszeniowego Bank otrzymał dostęp do hurtowni danych, za pomocą której realizowane są m. in. obowiązki sprawozdawcze Banku. Usługa świadczona jest na zasadach outsourcingu usług SGB-Banku na rzecz Kujawsko-Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego.

W 2019 roku

- dostosowano działanie bankowości internetowej Banku do nowych wymogów związanych z PSD 2, w tym związanych z tzw. silnym uwierzytelnieniem

- wdrożono płatności mobilne, tj. Google Pay, Apple Pay, Garmin Pay, BLIK,
- uruchomiono dwa urządzenia z tzw. recyklingiem gotówki,
- rozpoczęto prace wdrożeniowe dotyczące tzw. „Trwałego nośnika SGB”.

3. Marketing

3.1 Wizerunek i marka

Działania marketingowe prowadzone przez KDBS realizowane były na dwóch płaszczyznach:

- w ramach strategii SGB;
- w ramach strategii KDBS.

W ramach strategii SGB, KDBS Bank uczestniczył w ogólnokrajowych kampaniach marketingowych koordynowanych przez Departament Współpracy z Bankami Spółdzielczymi i Organizacji SGB S.A, który odpowiada za przygotowanie kampanii promocyjnych, materiałów reklamowych. Przykładem takich działań w 2019 roku były:

- promocje produktów SGB, w tym przede wszystkim lokat SGB, w których do wygrania były liczne nagrody – między innymi samochód, odkurzacz, czytnik e-booków;
- promocje kartowe SGB, w tym połączone z przekazywaniem upominków do kart;
- promocja „Kredytu na szóstkę”, w której do wygrania były smartwache, tablety, słuchawki bezprzewodowe, powerbanki
- ogólnopolska kampania reklamowa oferty „Konto Tak”;
- internetowa kampania marketingowa pod nazwą „Kredyt na szóstkę”;
- ogólnopolska kampania telewizyjna, internetowa „Mamy tu wszystko”
- konkursy SKO.
- nowa wersja aplikacji Portfel SGB-pozwalający na logowanie za pomocą odcisku palca lub biometrii twarzy

Bank w roku 2019 podejmował liczne działania w celu zwiększenia rozpoznawalności marki. Polegały one na:

- informowaniu o wydarzeniach w KDBS Bank na portalach YouTube, Facebook oraz Twitter;
- w mediach społecznościowych Bank najbardziej aktywny jest na portalu Facebook. Liczba fanów marki na tym portalu społecznościowym wzrosła z 600 fanów na 651;
- prowadzeniu działań edukacyjnych skierowanych do młodzieży np. za pośrednictwem SKO oraz Projektu Bakcyl;
- organizacji wydarzeń i udziale w wydarzeniach lokalnych;

Działania te będą kontynuowane w kolejnych latach.

Z istotnych dokonań w obszarze sprzedaży i marketingu należy odnotować zmiany organizacyjne mające na celu rozszerzenie i lepsze dostosowanie oferty Banku do aktualnych wymogów firm i klientów instytucjonalnych. Bank odpowiadając na zapotrzebowanie rynku, skoncentrował się na poszerzaniu swojej oferty o coraz bardziej kompleksowe rozwiązania produktowe. Są to:

- pakiet ROR „Konto Tak”;
- lokaty promocyjne SGB z nagrodami;
- „Kredyt na szóstkę” 2019 z nagrodami;
- Kredyt Bombkowy, który zwolniony był od prowizji.

Bank realizuje również własną strategię marketingowo-handlową, np. poprzez wprowadzanie do oferty Banku produktów i usług tworzonych wyłącznie przez i na potrzeby KDBS Bank, co omówione zostało powyżej.

3.2 Działania wizerunkowe w szkołach

SKO

W szkołach uczestniczących w SKO organizowane były ogólnopolskie oraz lokalne konkursy pod następującymi nazwami: konkurs plastyczny pt. „Moje marzenia z SKO”, - konkurs plastyczno-techniczny „Polskie EURO- projekt monety lub banknotu”, „Świnka skarbonka”, „Rymowanka SKO”, „Pieniądze to nie wszystko”, gminny konkurs IV edycja „Ozdoba bożonarodzeniowa z logo banku KDBS”, konkurs plastyczno-angielski „Santa Claus” a także wiele innych konkursów plastycznych, recytatorskich, turniejów

szachowych, spotkań i pogadanek w szkołach, organizowanych przy współpracy z SKO. Otrzymał się także wykład inauguracyjny "Były sobie pieniądze od 1919r do dziś". Dzięki wykładowi dzieci podniosły poziom wiedzy ekonomicznej, zarządzania finansami osobistymi, a także zdobyły informację na temat historii pieniądza. Promowano produkty bankowe przeznaczonych dla Klientów młodych (Odbiorcami projektu klasy I - VI).

Projektu Bankowcy dla Edukacji Finansowej Młodzieży – BAKCYL

KDBS Bank cały czas był partnerem Projektu Bankowcy dla Edukacji Finansowej Młodzieży – BAKCYL. Tym samym Bank był partnerem bardzo dużego ogólnopolskiego projektu edukacyjnego, co korzystnie wpływa na wizerunek. W projekcie odbyło się 2 342 lekcje.

Ponadto przedstawiciele KDBS Bank wzięli udział w Kongresie Edukacji Finansowej w Centrum Nauki Kopernik w Warszawie.

3.2 Reklama, sponsoring i wsparcie środowisk lokalnych

KDBS Bank jako instytucja kładąca nacisk na społeczną odpowiedzialność biznesu od lat wspiera lokalne społeczności, angażując się w szereg inicjatyw. Działalność ta ma na celu nie tylko pomoc w realizacji poszczególnych projektów, ale również upowszechnianie wiedzy na temat społecznej odpowiedzialności i zrównoważonego rozwoju wśród pracowników, klientów, partnerów biznesowych oraz udziałowców Banku. Ponadto niektóre inicjatywy wewnętrzne były łączone z akcjami zewnętrznymi organizowanymi przez Powiaty, Gminy, Miasta czy organizacje społeczne.

W 2019 roku KDBS Bank organizował lub brał udział w następujących wydarzeniach:

- pracownicy Banku tradycyjnie wzięli udział w kolejnym finale WOŚP pomagając w podliczaniu zebranych pieniędzy w Radziejowskim Domu Kultury;
- Bank zorganizował kolejny wykład dla studentów Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Wielgiem
- Bank wspierał organizację 16 edycji Festiwalu Smaku – Dzień Faworka w Wielgiem;
- Bank wspierał „Obchody 25-lecia współpracy polsko-francuskiej” w Osięcinach
- w marcu Kujawsko -Dobrzyński Bank Spółdzielczy brał udział w projekcie: European Money Week. Celem tej inicjatywy była popularyzacja świadomego korzystania z usług finansowych i edukacji ekonomicznej społeczeństwa
- 25 kwietnia w Centrum Kultury Browar B odbył się Festiwal Dobrej Energii, Konkurs młodych solistów, KDBS Bank był jednym ze sponsorów
- 23 maja Bank wspierał Ogólnopolski Spływ Kajakowy rzeką Zgłowiączką
- 30 maja Bank wspierał i uczestniczył w II Forum Seniorów w Centrum Kultury Browar B we Włocławku
- 8 czerwca wsparcie XIII Mistrzostw Województwa Kujawsko -Pomorskiego w ratownictwie wodnym”
- w dniu 6 lipca w Ciechocinku Bank był sponsorem i współorganizatorem „Wieczoru Gwiazd” z okazji Święta Spółdzielczości Bankowej
- Bank wspierał i uczestniczył w Wojewódzkie Spotkanie Teatrów Obrzędu Ludowego w Osięcinach
- w sierpniu bank brał udział w dużym wydarzeniu lokalnym pod nazwą „Festiwal Wisły”, w którym to wystawił swoją własną łódź;
- 20 września KDBS Bank zorganizował wyjazd z Klientami Banku na Targi AGRO SHOW,
- po raz kolejny Bank włączył się do ogólnopolskiej kampanii Warto Bezgotówkowo, podczas której w swoich kanałach elektronicznych informował o korzyściach płynących z płatności bezgotówkowych;
- w dniu 15 listopada Bank zorganizował spotkanie pt. „Śpiewanie pieśni patriotycznych”. Śpiewając wspólnie pieśni patriotyczne podczas uroczystego spotkania zaproszeni goście uczcili 101-lecie odzyskania niepodległości.
- W dniu 30 listopada KDBS Bank objął patronat obchodów jubileuszu Zespołu Szkół Ekonomicznych w Centrum Kultury Browar B
- Udział w „Forum Technologii Bankowości Spółdzielczej” w której KDBS Bank otrzymał wyróżnienie w kategorii „Wyróżniające się Banki Spółdzielcze”

Sponsoring

Od wielu lat Kujawsko-Dobrzyński Bank Spółdzielczy jest sponsorem tytularnym i strategicznym drużyny siatkarskiej kobiet – Włocławskie Towarzystwo Siatkówki. Sponsoring WTS KDBS Bank Włocławek jest

największym tego typu przedsięwzięciem realizowanym przez KDBS Bank. Jednak w trakcie roku bank umacniał swoją markę na lokalnym rynku sponsorując szereg mniejszych inicjatyw.

VIII. AKTUALNY (W 2019 ROKU) I PRZEWIDYWANY (W 2020 ROKU) STAN MAJĄTKOWY I SYTUACJA FINANSOWA BANKU.

1. Sytuacja majątkowo-kapitałowa

W 2019 r. Zarząd Banku kontynuował politykę modernizacji oraz unowocześniania placówek bankowych. Łącznie nakłady na środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne stanowiły kwotę 1.096,4 tys. zł.

Najwyższą pozycję w wydatkach na środki trwałe stanowiły:

- remont Oddziału w Osięcinach – 686,7 tys. zł,
- bankomaty – 196 tys. zł,
- zakup samochodu – 99,9 tys. zł,
- liczarki – 94,1 tys. zł,
- kioski informacyjne 19,7 tys. zł.

W 2020 r. planujemy zwiększenie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych o 2.624 tys. zł, w tym :

- inwestycje związane z informatyką 1.014 tys. zł,
- przebudowa placówki w Wielgim 500 tys. zł,
- instalacja fotowoltaniczna 400 tys. zł,
- zakup bankomatów 500 tys. zł,
- zakup liczarek (jakościowych) 110 tys. zł oraz samochodu 100 tys. zł.

Bank nie posiada patentów, znaków towarowych, czynników składających się na wartość firmy.

2. Fundusze

Na koniec 2019 roku fundusze własne KDBS Banku zgodnie z Rozporządzeniem CRR kształtowały się na poziomie 58.837 tys. zł. Bank spełniał także wymogi kapitałowe określone w ustawie Prawo Bankowe. Fundusze własne w przeliczeniu na euro (wg kursu z 31.12.2019 r.- 4,2585) wyniosły 13.816 tys. euro.

Fundusze własne przyjmowały następujące formy

	tys. zł		
Wyszczególnienie	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2019
Kapitał Tier I, w tym:	47.228	50.977	53.664
- Kapitał podstawowy Tier I	45.327	49.633	52.806
- Kapitał dodatkowy Tier I	1.901	1.344	858
Kapitał Tier 2	7.184	5.907	5.173
FUNDUSZE WŁASNE	54.412	56.883	58.837

Wypracowany w 2019 r. wynik finansowy netto w kwocie 4.128 tys. zł Zarząd Banku będzie proponował Radzie Nadzorczej i Zebraniu Przedstawicieli przeznaczyć w całości na fundusz zasobowy Banku.

Istotne działania wpływające na wyniki Banku w 2019 roku

W roku obrotowym brak nietypowych zdarzeń mających wpływ na osiągnięty wynik.

Istotne zdarzenia wpływające na sytuację jednostki, jakie wystąpiły po dniu bilansowym, ale przed zatwierdzeniem sprawozdania finansowego – nie wystąpiły.

3. Wyniki finansowe, a plan finansowy.

Bank zrealizował planowany na rok 2019 wynik finansowy netto w 113,4%. Prognozowana wartość wynosiła 3.640,1 tys. zł a wykonany poziom to 4.128,0 tys. zł. Zysk netto był o 548,7 tys. zł i był wyższy niż na koniec roku poprzedniego.

Szczegółowe dane dotyczące, zarówno ostatecznego wyniku finansowego brutto i netto, jak również pozostałych elementów rachunku wyników wraz z poziomem planu i wykonania a także dynamika i w odniesieniu do roku 2018 r. zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Wykonanie planu finansowego w zakresie rachunku wyników wg stanu na dzień 31.12.2019 r.

L p	WYSZCZEGÓLNIENIE	Wykon.	Plan	Wykon.	Wyk. planu w %	Dynamika r/r
		2018-12-31	2019-12-31	2019-12-31		
I	Przychody z tytułu odsetek	21 350,8	22 011,9	22 478,9	102,1%	105,28%
	1. Od sektora finansowego	1 908,6	2 197,9	2 176,1	99,0%	114,02%
	2. Od sektora niefinansowego	17 582,1	18 826,1	17 857,4	94,9%	101,57%
	3. Od sektora budżetowego	1 216,7	385,2	1 699,9	441,2%	139,71%
	4. Z papierów wartościowych	643,4	602,8	745,5	123,7%	115,87%
II	Koszty odsetek	4 385,2	4 122,8	4 620,5	112,1%	105,37%
	1. Od sektora finansowego	181,7	194,7	227,9	117,1%	125,45%
	2. Od sektora niefinansowego	3 402,7	3 190,3	3 485,5	109,3%	102,43%
	3. Od sektora budżetowego	558,6	497,9	664,3	133,4%	118,93%
	4. Z papierów wartościowych	242,2	239,9	242,7	101,2%	100,22%
III	Wynik z tytułu odsetek (I - II)	16 965,6	17 889,2	17 858,5	99,8%	105,26%
IV	Przychody z tytułu prowizji	5 475,4	5 900,0	5 600,1	94,9%	102,28%
V	Koszty z tytułu prowizji	696,6	720,0	772,8	107,3%	110,94%
VI	Wynik z tytułu prowizji (IV - V)	4 778,8	5 180,0	4 827,3	93,2%	101,01%
VII	Przychody z udziałów lub akcji	0,0	0,0	0,0	-	0,00%
VIII	Wynik operacji finansowych	6,0	7,0	-397,6	-5680,4%	0,00%
	Przychody z operacji finansowych	6,0	0,0	8,1	-	0,00%
	Koszty na operacjach finansowych		7,0	405,7	5796,0%	0,00%
IX	Wynik z pozycji wymiany	111,3	220,0	102,2	46,4%	91,80%
	Przychody z tytułu operacji walutowych	217,0	110,0	105,0	95,4%	48,37%
	Koszty z tytułu operacji walutowych	105,7	110,0	2,8	2,5%	2,63%
X	Wynik działalności bankowej (III + VI + VII + VIII + IX)	21 861,7	23 186,2	22 390,3	96,6%	102,42%
XI	Pozostałe przychody operacyjne	379,0	400,0	1 134,2	283,5%	299,24%
XII	Pozostałe koszty operacyjne	64,5	80,0	207,3	259,2%	321,29%
	Wynik pozostałej działalności operacyjnej (XI - XII)	314,5	320,0	926,8	289,6%	294,71%
XIII	Koszty działania banku	15 867,3	16 841,4	15 007,7	89,1%	94,58%
	1. Wynagrodzenia	6 942,7	7 575,6	7 102,7	93,8%	102,31%
	2. Ubezpieczenia i inne świadczenia	2 603,0	2 865,8	2 870,8	100,2%	110,29%
	3. Inne	6 321,6	6 400,0	5 034,2	78,7%	79,63%
XIV	Amortyzacja środków trwałych oraz WNIP	711,2	733,0	697,8	95,2%	98,13%
XV	Odpisy na rezerwy i aktualizacja wartości	7 937,1	7 334,5	11 875,3	161,9%	149,62%

**Sprawozdanie Zarządu z działalności Kujawsko-Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za 2019 rok**

	1. Odpisy na rezerwy celowe i na ogólne ryzyko bankowe	7 937,1	7 334,5	11 875,3	161,9%	149,62%
	2. Aktualizacja wartości aktywów finansowych			0,0	-	0,00%
XVI	Rozwiązanie rezerw i aktualizacja wartości	7 177,8	6 321,7	9 921,5	156,9%	138,22%
	1. Rozwiązanie rezerw celowych i rezerw na ogólne ryzyko bankowe	7 177,8	6 321,7	9 921,5	156,9%	138,22%
	2. Aktualizacja wartości aktywów finansowych			0,0	-	0,00%
XVII	Różnica wartości rezerw i aktualizacji (XV - XVI)	759,3	1 012,8	1 953,8	192,9%	257,31%
XVIII	Wynik działalności operacyjnej	4 838,4	4 919,0	5 657,9	115,0%	116,94%
XIX	Wynik operacji nadzwyczajnych	0,0	0,0	0,0	-	0,00%
XX	Zysk (strata) brutto	4 838,4	4 919,0	5 657,9	115,0%	116,94%
XXI	Podatek dochodowy	1 259,1	1 278,9	1 529,9	119,6%	121,51%
XXII	Pozostałe obowiązkowe zmniejszenie zysku (zwiększenie straty)	0,0	0,0	0,0	-	0,00%
XXIII	Zysk (strata) netto	3 579,3	3 640,1	4 128,0	113,4%	115,33%

W większości pozycji nie wystąpiły znaczące różnice pomiędzy wynikiem finansowym, a planem finansowym Banku. Najwyższe odchylenie występuje w pozycji „Koszty na operacjach finansowych” w wyniku utworzenia nieplanowanego odpisu aktualizującego na obligacje komercyjne, w wysokości 405,7 tys. zł.

Zestawienie podstawowych pozycji bilansu w porównaniu z założeniami planu finansowego Banku:

Wyszczególnienie	Wykonanie 31.12.2018 r.	Plan 31.12.2019r.	Wykonanie 31.12.2019 r.	Wykonanie planu 31.12.2019r	Dynamika 2019/2018
Kredyty	415 702	431 376	431 478	100,0%	103,8%
Depozyty	540 801	556 578	594 870	106,9%	110,0%
Aktywa trwałe	14 042	16 229	15 762	97,1%	112,3%
Fundusze własne	56 892	58 947	58 837	99,8%	103,4%
Wynik netto	3 579	3 640	4 128	113,4%	115,3%
Suma bilansowa	634 723	646 211	690 837	106,9%	108,8%

W całym okresie obrachunkowym, KDBS Bank na bieżąco wywiązywał się z zaciągniętych zobowiązań. Nie odnotowano zagrożeń, które mogłyby spowodować podjęcie przez bank działań w celu ich wyeliminowania.

Plan finansowy KDBS Banku na rok 2020 zakłada osiągnięcie następujących wielkości:

- suma bilansowa - 719,5 mln zł,
- zysk brutto - 6,2 mln zł,
- zysk netto - 4,6 mln zł,
- kredyty ogółem - 457,0 mln zł,
- - w tym zagrożone - 19,1 mln zł,
- depozyty ogółem - 610,1 mln zł,
- fundusze własne - 67,4 mln zł.

Informacje o zaciągniętych przez KDBS kredytach, umowach pożyczek oraz gwarancjach w 2019 r.

Kredyty i pożyczki

Kujawsko-Dobrzyński Bank Spółdzielczy posiadał pożyczkę na warunkach zobowiązań podporządkowanych z Fundacji Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej - Counterpart Fund w wysokości 4 mln zł udzieloną od 31.03.2014 r. do 30.03.2021 r.

Gwarancje

W 2019 roku KDBS-Bank nie udzielał gwarancji innym bankom.

W 2019 roku KDBS-Bank nie otrzymał poręczeń i gwarancji od innych banków. Bank nie poręczał weksli.

IX. INFORMACJE O POWIĄZANIACH ORGANIZACYJNYCH I KAPITAŁOWYCH Z INNYMI PODMIOTAMI.

1. Powiązania kapitałowe

Kujawsko-Dobrzyński Bank Spółdzielczy posiadał w 2019 roku:

- a) akcje, obligacje oraz bankowe papiery wartościowe następujących instytucji finansowych:
 - akcje SGB-Bank SA w Poznaniu o wartości bilansowej 5.461.900,00 zł,
 - akcje Banku Polskiej Spółdzielczości SA w kwocie 5.900,00 zł,
- b) udziały w następujących podmiotach:
 - SGB Leasing Sp. z o.o. w kwocie nominalnej 755.300,00 zł, nabyte za 2.736.742,32 zł,
 - Kujawskich Poręczeniach Kredytowych Sp. z o.o. o wartości 200.000,00 zł,
 - Concordia Polska TUW w kwocie 4.800 zł,
 - Spółdzielnia Mieszkaniowa Ursus we Włocławku w kwocie 2.060,00 zł,
 - Spółdzielczy System Ochrony SGB w kwocie 1.000,00 zł.

2. Powiązania organizacyjne

Kujawsko-Dobrzyński Bank Spółdzielczy funkcjonuje w ramach Spółdzielczej Grupy Bankowej. Bankiem zrzeszającym jest SGB-Bank S.A z siedzibą w Poznaniu.

Bank w oparciu o art. 22b ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających i na podstawie zawartej w dniu 23 listopada 2015 r. umowy jest członkiem Systemu Ochrony, który ma na celu zapewnienie bezpieczeństwa i stabilnych podstaw rozwoju Uczestników Systemu Ochrony, w szczególności poprzez:

- stworzenie bezpiecznej i stabilnej grupy bankowej,
- stworzenie skutecznych mechanizmów zapewnienia płynności i wypłacalności Uczestników Systemu Ochrony,
- wzajemną pomoc i współpracę oraz ochronę interesów ekonomicznych i prawnych Uczestników.

Bank nie nabywał własnych udziałów w 2019 roku.

Analiza sytuacji majątkowej i finansowej

Bank na bieżąco realizuje założenia strategiczne, co przekłada się na systematyczny rozwój. W okresie roku suma bilansowa wzrosła o 56,1 mln zł. – dynamika 108,8%. W tym samym okresie fundusze wzrosły o 1,9 mln zł – dynamika 103,4%. Głównym źródłem zwiększania funduszy jest wypracowany zysk netto. Na akceptowalnym poziomie utrzymał się współczynnik kapitałowy, który na koniec roku wyniósł 15,69%. Współczynnik Tier I wyniósł 14,31%. Widoczny jest spadek poziomu wskaźnika C/I. W stosunku do roku poprzedniego zmalał o 7,40 p. p.

Należności od sektorów niefinansowego i samorządowego wzrosły o 14,8 mln zł. Kredyty zagrożone osiągnęły wartość 16,8 mln zł i stanowiły 3,9% kredytów ogółem. Wskaźnik jakości portfela poprawił się o 0,51 p. p. w stosunku do końca 2018 roku. W strukturze portfela kredytów zagrożonych największy udział posiadają kredyty stracone 42% (10,1 mln zł) i kredyty w sytuacji wątpliwej 34% (3,8 mln zł). Utworzone i rozwiązane rezerwy dotyczyły sektora niefinansowego.

Bank swoje nadwyżki (oprócz akcji kredytowej) deponował głównie na lokatach w Banku Zrzeszającym i bonach pieniężnych NBP. W porównaniu z końcem 2018 roku środki na lokatach wzrosły o 36,6 mln. zł. a bonach pieniężnych NBP o 5,0 mln zł.

Rzeczowe aktywa trwałe wzrosły o 487,2 tys. zł. Ze względu na przesunięcie terminu finalizacji inwestycji w Oddziale Osięcinie wartość aktywów trwałych osiągnęła wartość poniżej prognozy..

Głównym źródłem finansowania aktywów są depozyty sektora niefinansowego, które osiągnęły wartość 525,1 mln. zł. Depozyty ogółem w ciągu roku wzrosły o 53,9 mln zł. Najwyższy przyrost odnotowano w sektorze niefinansowym (34,2 mln zł) oraz sektorze samorządowym (19,7 mln zł). zarówno w jednym jak i drugim sektorze odnotowano spadki na depozytach terminowych i wzrosty na rachunkach bieżących. Ponadto zmiany po stronie pasywnej dotyczyły zwiększenia kapitału zapasowego o 3,4 mln zł.

Analiza rentowności

Stopa zwrotu z aktywów wyniosła 0,64%, stopa zwrotu z kapitału 7,85%. Do głównych kategorii przychodów i kosztów mających wpływ na zysk netto należy przychód i koszt odsetkowy. Wynik z odsetek stanowi 79,8% wyniku z działalności bankowej. Dochodowość aktywów wyniosła 3,63%, a kosztowość pasywów 0,82%. Marża odsetkowa mierzona wynikiem odsetkowym do średniego stanu aktywów odsetkowych na koniec 2019 roku wyniosła 2.89%.

Koszty działania wraz z amortyzacją w 67,36% absorbowały wynik z działalności bankowej oraz pozostałej działalności operacyjnej (C/I). Wszystkie w/w wskaźniki za wyjątkiem kosztowości pasywów osiągnęły korzystniejsze wartości w stosunku do roku poprzedniego. Wskaźnik kosztowości pasywów był o 0,02 p. p. wyższy. Przyczyną był wzrost o 235,6 kosztów odsetkowych (dynamika 105,4%) oraz wzrost depozytów ogółem o 53,9 mln zł.

W stosunku do końca roku poprzedniego wzrosła efektywność na 1 zatrudnionego. Suma bilansowa ukształtowała się na poziomie 5,4 mln zł na 1 pracownika, a zysk netto 33 tys. zł.

Istotne działania wpływające na sytuację Banku w 2019 roku. Bank nie odnotował takich działań.

Ocena czynników i nietypowych zdarzeń mających wpływ na wyniki działalności za rok obrotowy, z określeniem stopnia wpływów tych czynników lub nietypowych zdarzeń na osiągnięty wynik (np. podwyższone ryzyko kredytowe ze względu na branże (np. kurczaki). W roku 2019 Bank nie zidentyfikował wpływu istotnych czynników i zdarzeń na wyniki finansowe, jak również ryzyko poszczególnych branż.

X. Podstawowe wskaźniki wg stanu na 31.12. 2019 ROKU

L.p.	Nazwa	Miara	2017	2018	2019
1	Współczynnik pokrycia aktywów niepięlnych funduszami własnymi M3	wskaźnik	2,44	2,84	2,70
2	Współczynnik pokrycia aktywów niepięlnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi M4	wskaźnik	1,25	1,18	1,31
3	Wskaźnik płynności krótkoterminowej LCR	%	132,4	122,9	118,3
4	Wskaźnik płynności NSFR	%	123,9	134,5	138,0
5	ROA	%	0,7	0,6	0,6
6	ROE	%	7,9	7,3	7,9
7	C/I	%	68,92	74,76	67,36
8	Aktywa/liczba pracowników	mln zł	4,4	4,9	5,4
9	Wynik finansowy netto/liczba pracowników	tys. zł	30	28	33

Sprawozdanie Zarządu z działalności Kujawsko-Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za 2019 rok

10	Wskaźnik jakości kredytów zagrożonych do kredytów ogółem (wg wartości bilansowej brutto)	%	3,65	5,12	4,70
11	Wskaźnik jakości kredytów PO do kredytów ogółem (według wartości nominalnej)	%	1,2	3,8	2,9
12	Wskaźnik pokrycia rezerwami celowymi należności zagrożonych od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych (według wartości bilansowej brutto)	%	60,7	38,9	49,0
13	Łączny współczynnik kapitałowy	%	13,55	15,25	15,69
14	Wskaźnik dźwigni finansowej	%	7,59	7,58	7,47

XI. INFORMACJE UJAWNIAŃ NA PODSTAWIE USTAW

1) art.111a ustawy Prawo bankowe

Na podstawie art. 111a ustawy Prawo Bankowe Bank w sprawozdaniu z działalności podaje:

- informacje o jego działalności, w podziale na poszczególne państwa członkowskie i państwa trzecie, w których posiada podmioty zależne, na zasadzie skonsolidowanej w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 48 rozporządzenia nr 575/2013 za dany rok obrotowy – *nie dotyczy*.

Bank działa jedynie na terenie Rzeczypospolitej Polskiej i nie posiada podmiotów zależnych.

- informacje o stopie zwrotu z aktywów obliczonej jako iloraz zysku netto i sumy bilansowej.

Wskaźnik zwrotu z aktywów na dzień 31.12.2019 r. wynosił 0,64%.

- informacje o zawarciu umowy, o której mowa w art. 141t ust. 1, stronach umowy, jej przedmiocie oraz kosztach, o ile działa w jednym z holdingów, o których mowa w art. 141f ust.1 – *nie dotyczy*.

Bank nie działa w holdingu i nie zawarł takiej umowy.

2) Art. 54 ustawy o rachunkowości

W I kwartale 2020 roku rozpoczęło się rozprzestrzenianie wirusa Covid-19 (koronawirus) zarówno w Polsce, jak i wielu innych krajach całego świata. Sytuacja ta negatywnie wpływa na gospodarkę, co przejawia się we wzroście kursu walut obcych, ograniczaniu działalności gospodarczej przez firmy, obniżce stóp procentowych, prolongowaniu kredytów dla podmiotów gospodarczych w ramach uproszczonych procedur Covid-19. Bank na bieżąco zarządza ryzykiem walutowym, płynności, stopy procentowej i ciągłości działania, w celu minimalizowania nie tylko ryzyk bankowych, ale także ograniczenia ryzyka u naszych Klientów – stosownie do zaleceń ZBP z 16 marca 2020 r. Nasze działania uważamy za odpowiednie i adekwatne.

Zarząd KDBS Bank uważa taką sytuację za zdarzenie niepowodujące korekt w Sprawozdaniu Finansowym za 2019 rok, lecz za zdarzenie po dacie bilansu, wymagające dodatkowych ujawnień. W obecnej chwili są one niemożliwe do oszacowania, z powodu braku precyzyjnych danych liczbowych, dotyczących potencjalnego wpływu epidemii na obecną sytuację Banku.

Ewentualny wpływ zostanie uwzględniony w księgach rachunkowych i sprawozdaniu finansowym za 2020 rok.

XII. ZAKOŃCZENIE

Rok sprawozdawczy zamknął się sumą bilansową w kwocie 690.836.565,60 zł oraz wynikiem finansowym brutto w wysokości 5.657.854,50 zł, a po uwzględnieniu podatku dochodowego od osób prawnych zyskiem netto w kwocie 4.127.986,50 zł.

Zgodnie z wymogami przepisów Ustawy o rachunkowości sprawozdanie finansowe za 2019 rok zostało poddane badaniu przez Związek Rewizyjny Banków Spółdzielczych w Poznaniu – firmę audytorską nr 1671 - który wyda stosowną o nim opinię.

Kujawsko-Dobrzyński Bank Spółdzielczy z siedzibą we Włocławku zamierza w dalszym ciągu podążać zgodnie z przyjętą w swojej strategii ścieżką systematycznego i zrównoważonego rozwoju.

PODPISY ZARZĄDU BANKU

Sprawozdanie Zarządu z działalności Kujawsko-Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za 2019 rok

- | | |
|---------------------------|----------------------------|
| 1. Cezary Maciejewski | Prezes Zarządu
KDBS |
| 2. Małgorzata Matejkowska | Wiceprezes
Zarządu KDBS |
| 3. Mirosław Gniady | Wiceprezes
Zarządu KDBS |

Włocławek, dnia 20.03.2020 r.

KUJAWSKO-DOBRZYŃSKI
BANK SPÓŁDZIELCZY
.....
(pieczęć firmowa)

Raport: Weryfikacja podpisu

Podpis złożony w pliku "SZ_2019_31_03_2020 ver ostateczna-sig-sig-sig.pdf" przez "Małgorzata Matejkowska" w dniu 2020-03-31 15:26:20, certyfikatem kwalifikowanym o numerze seryjnym 594531429850069517205101676073194972704699185099 wydanym przez CN=COPE SZAFIR - Kwalifikowany,O=Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.,C=PL, został poprawnie zweryfikowany na podstawie listy CRL o numerze seryjnym 13344 z dnia 2020-04-29T06:46:37Z.

Podpis złożony w pliku "SZ_2019_31_03_2020 ver ostateczna-sig-sig-sig.pdf" przez "Cezary Maciejewski" w dniu 2020-03-31 15:27:37, certyfikatem kwalifikowanym o numerze seryjnym 708444165368971252338731417535553087459812207877 wydanym przez CN=COPE SZAFIR - Kwalifikowany,O=Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.,C=PL, został poprawnie zweryfikowany na podstawie listy CRL o numerze seryjnym 13344 z dnia 2020-04-29T06:46:37Z.

Podpis złożony w pliku "SZ_2019_31_03_2020 ver ostateczna-sig-sig-sig.pdf" przez "Miroslaw Gniady" w dniu 2020-03-31 15:28:49, certyfikatem kwalifikowanym o numerze seryjnym 430145681678951518529344199695214854139289155043 wydanym przez CN=COPE SZAFIR - Kwalifikowany,O=Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.,C=PL, został poprawnie zweryfikowany na podstawie listy CRL o numerze seryjnym 13344 z dnia 2020-04-29T06:46:37Z.